

KAN DEN RETTE FRAMING ØGE DELTAGELSEN I KOLLEKTIV SAMPRODUKTION?

Et eksperimentelt studie af tabs- og gevinstfremet information og den resulterende villighed til at samproducere hos borgere i Odense Kommune

Birgitte Lyman Rasmussen (BLR), 280493

Eva Fribo Nygård (EFN), 130994

Antal anslag: 288.500

Vejleder: Mette Kjærgaard Thomsen

Kandidatspeciale, Institut for Statskundskab, Syddansk Universitet

3. juni 2019

Indhold

1. Indledning og problemformulering (EFN)	3
2. Teoretisk ramme (BLR)	7
2.1 New public governance (EFN)	8
2.2 Samproduktion (BLR)	9
2.2.1 Hvem er medproducenterne? (EFN)	9
2.2.2 Hvornår tæller medproducenters deltagelse som samproduktion? (BLR)	11
2.2.3 Hvor i politikudviklingsprocessen kan medproducenterne deltage? (EFN)	12
2.2.4 Hvordan deltager medproducenterne og til gavn for hvem? (BLR)	13
2.2.5 Vores definition af samproduktion (EFN)	15
2.3 Hvad har betydning for samproduktion? (BLR)	17
2.3.1 Ressourcer (EFN)	17
2.3.2 Motivation (BLR)	18
2.3.3 Self-efficacy (EFN)	20
2.4 Hvad fremmer deltagelsen i samproduktion? (BLR)	21
2.4.1 Informationsinitiativ (EFN)	21
2.4.2 Nudging (BLR)	23
2.4.3 Framing (EFN)	26
2.4.4 Nudging, framing og samproduktion kombineret (BLR)	28
2.5 Teoretisk model og hypoteser (EFN)	31
3. Forskningsdesign og data (BLR)	35
3.1 Forskningsdesign (EFN)	36
3.1.1 Surveyeksperimentet (BLR)	38
3.2 Affaldssortering i Odense Kommune som case (EFN)	41
3.2.1 Casens relevans (BLR)	43
3.3 Dataindsamling og stikprøve (EFN)	45
3.3.1 Indsamlingsstrategi (BLR)	45
3.3.2 Stikprøvestørrelse (EFN)	47
3.4 Spørgsmåls- og surveydesign (BLR)	48
3.4.1 Operationalisering af den afhængige variabel (kollektiv samproduktion) (EFN)	50
3.4.2 Operationalisering af den uafhængige variabel (tabs- og gevinstframing) (BLR)	56
3.4.3 Operationalisering af self-efficacy, ekspressiv motivation og opfattelse af informationen (EFN)	59
3.5 Respondenternes baggrundskarakteristika (BLR)	64
3.5.1 Operationaliseringer af baggrundskarakteristika (EFN)	65
3.5.2 Balancetest (BLR)	66

3.5.3 Repræsentativitet (EFN)	69
4. Resultater og analyse (BLR)	71
4.1 Analyse af hypotese 1: tabsframing og villighed til samproduktion (EFN)	73
4.2 Analyse af hypotese 2: den indirekte effekt gennem self-efficacy (BLR).....	75
4.3 Analyse af hypotese 3: den indirekte effekt gennem ekspressiv motivation (EFN)	77
4.4 Analyse af hypotese 4: den modererende effekt af opfattelse af information (BLR).....	78
4.5 Teoretiske forklaringer på vores resultater (EFN).....	81
4.5.1 Involvering i emnet og opfattelsen af en trussel (BLR)	81
4.5.2 Afsenders troværdighed (EFN).....	83
4.6 Eksplorative analyser (BLR)	85
5. Diskussion af vores resultater (EFN)	87
5.1 Den interne validitet af vores resultater (BLR).....	88
5.2 Målingsvaliditeten i vores undersøgelse (EFN)	89
5.2.1 Giver målet for villighed til samproduktion for lidt plads til variation? (BLR).....	89
5.2.2 Er vores treatment stærk nok? (EFN).....	91
5.2.3 Self-efficacy, ekspressiv motivation og opfattelsen af informationen (BLR)	93
5.3 Generaliserbarheden af vores resultater (EFN)	94
5.3.1 Generaliserbarheden til resten af Odense Kommune (BLR)	94
5.3.2 Generaliserbarheden til andre former for samproduktion (EFN)	96
5.3.3 Generaliserbarheden til andre former for nudging (BLR)	97
6. Konklusion, implikationer, bidrag og fremtidig forskning (EFN)	98
6.1 Resultaternes implikationer i praksis (BLR).....	102
6.2 Bidrag til samproduktionslitteraturen og fremtidig forskning (EFN)	102
7 Litteraturliste.....	105
8. Resumé (EFN)	112
9 Appendiks (BLR)	114
9.1 Appendiks 1: Vores survey	114
9.2 Appendiks 2: Beskrivende statistik.....	119
9.3 Appendiks 3: Forudsætningstests og yderligere output fra analyserne	122
9.4 Appendiks 4: Distributionsliste	124

1. Indledning og problemformulering (EFN)

Når der tænkes på borgeres rolle i den offentlige sektor, har man traditionelt betragtet borgerne som passive modtagere af en offentlig serviceydelse (Andersen & Espersen, 2017, p. 125). Over tiden har et nyt synspunkt dog vundet frem i styringen af den offentlige sektor. Det er ikke læn- gere kun de offentligt ansatte, der kan bidrage aktivt til serviceproduktionen, men borgerne eller servicebrugerne kan (og bør) også deltage i produktionen af en offentlige serviceydelse for at opnå en effektiv serviceproduktion (Bovaird, et al., 2015, p. 1; Alford, 2009, p. 9). Et eksempel er inden for miljøområdet, hvor det offentliges indsats er afhængig af, at borgerne aktivt bidra- ger med handlinger, der er til gavn for miljøet, eksempelvis ved at de sorterer deres hushold- ningsaffald, således at jordens begrænsede ressourcer i højere grad kan genanvendes.

Særligt over de sidste par årtier har der været en stigende interesse for denne form for samspil og samarbejde mellem det offentlige og borgerne i samfundet (Brandsen, et al., 2012, p. 1). Dette skyldes dels, at den offentlige sektor er under økonomisk pres grundet den demografiske udvikling, der i høj grad sætter en begrænsning på de økonomiske ressourcer i det offentlige (Jakobsen, 2018). Samtidig skyldes det, at man på trods af det økonomiske pres ser, at borgernes forventninger til serviceproduktionen stiger (Ibsen & Espersen, 2016, p. 10). De eksisterende måder at gøre tingene på i det offentlige har derfor været udfordret, og nytænkning og innova- tion er blevet en større prioritet i den offentlige sektor (Ibsen & Espersen, 2016, p. 10).

Interessen for samspillet mellem borgere og den offentlige forvaltning er ikke kun voksende i praksis, men også inden for forskningen, hvor dette samspil er blevet undersøgt i adskillige stu- dier inden for det teoretiske begreb *samproduktion*. I samproduktionslitteraturen dækker be- grebet samproduktion typisk over, når en offentlige service produceres i et samarbejde mellem de offentlige ansatte og medproducenter (Brandsen & Honingh, 2016, p. 428). Her dækker be- grebet *medproducenter* ofte over borgere, servicebrugere eller frivillige, der deltager i produk- tionen af den offentlige service. Selvom der i samproduktionslitteraturen er uenigheder om, hvordan samproduktion præcist skal defineres, er de forskellige studier af samproduktion over- ordnet set enige om, at inkluderingen af den tredje sektor (civilsamfundet) i serviceproduktio- nen transformerer måden, hvorpå offentlige servicere produceres (Brandsen & Pestoff, 2006, p. 496). Tidligere forskning viser således, at samproduktion ofte fører til bedre offentlige ydelser (Brannan, et al., 2006, p. 1004). Dette skyldes, at medproducenterne kan bidrage med færdig- heder og egenskaber, som de offentlige ansatte ikke besidder, hvilket medfører øget effektivitet og kvalitet af serviceproduktionen. Derudover har samarbejdet den fordel, at det ofte er muligt at producere den samme serviceproduktion til lavere omkostninger (Parks, et al., 1981, p. 1001; Percy, 1983, p. 206; Rosentraub & Sharp, 1981, p. 514; Alford, 2009, p. 9). Dette skyldes, at

medproducenter kan udføre og dermed erstatte en række af de offentlige ansattes opgaver. Et eksempel er "forældredage" i børnehaver, hvor det forventes at forældre med børn i daginstitutionen møder op og bidrager til vedligeholdelsen af institutionens faciliteter, så børnehaven sparer denne udgift.

I samproduktionslitteraturen peges der på en række faktorer, der er afgørende for medproducenternes deltagelse i samproduktion. Først og fremmest peges der på, at medproducenterne skal have de nødvendige *ressourcer* og *motivation* til at samproducere (Alford, 2009; Jakobsen, 2013; Jakobsen & Thomsen, 2015; Bovaird, et al., 2015; Thomsen, 2017). Når forskere i samproduktion argumenterer for, at ressourcer er afgørende for medproducenteres deltagelse i serviceproduktionen, omfatter det, at medproducenterne har 1) den nødvendige viden 2) de nødvendige færdigheder, 3) de nødvendige redskaber og 4) den nødvendige tid til at samproducere (Percy, 1983; Alford, 2002; Jakobsen & Thomsen, 2015). Den anden afgørende faktor, motivation, er langt fra et entydigt fænomen. Der peges i samproduktionslitteraturen på forskellige motivationsformer, der kan påvirke medproducenteres deltagelse i samproduktion (Sharp, 1978; Rosentraub & Sharp, 1981; Thomsen & Jakobsen, 2015). En af de motivationsformer, der antages at have betydning for borgeres deltagelse i samproduktion, er *ekspressiv motivation*. Ekspressiv motivation udspringer af en individuel støtte til kollektive mål og principper og giver mulighed for, at man kan udtrykke værdier, der er vigtige for en (Clark & Wilson, 1961, p. 135). Ekspressiv motivation kan således have betydning for medproducenternes deltagelse i samproduktion, hvis serviceproduktionen omhandler kollektive værdier, der er vigtige for medproducenterne. Et eksempel er, at medproducenter i højere grad vil være motiverede til at deltage i samproduktion om affaldssortering, hvis de støtter et mål om et bedre miljø.

Ud over ressourcer og motivation peger nyere samproduktionslitteratur endvidere på, at det socialpsykologiske begreb *self-efficacy* også har betydning for deltagelsen i samproduktion (Bovaird, et al., 2015; Thomsen, 2017). Self-efficacy indebærer, at en persons vurdering af egne evner til at udføre en bestemt opgave påvirker vedkommendes adfærd i forhold til udførelsen af opgaven. Vellykkede handlinger kræver derfor både, at man har ressourcerne til at udføre handlingen, men også at man har tiltro til sine egne evner (Bandura, 1986, p. 391). Studier har således vist, at medproducenter, der har en høj grad af self-efficacy, er mere tilbøjelige til at deltage i samproduktion end medproducenter, der tvivler på deres egne evner (Bovaird, et al., 2015; Thomsen, 2017).

Da medproducenteres ressourcer og motivation længe har vist sig at være afgørende faktorer for deres deltagelse i samproduktion, har forskning i samproduktion også typisk beskæftiget sig med, hvordan offentlige initiativer kan øge enten ressourcer (ofte viden) eller motivation hos

medproducenter (Andersen, et al., 2018, p. 5). I litteraturen om samproduktion er der således blevet præsenteret en række initiativer til, hvad det offentlige kan gøre for at fremme medproducenters deltagelse i samproduktion. Eksisterende forskning har dog primært fokuseret på hvilke initiativer, der kan fremme individuel samproduktion, eksempelvis informations- og faciliteringsinitiativer (Rosentraub & Sharp, 1981; Alford, 2002; Alford, 2009; Jakobsen & Serritzslew, 2016; Jakobsen & Thomsen, 2015). Individuel samproduktion omfatter serviceproduktion, der gavner den individuelle medproducent, som deltager i samproduktionen. Omvendt er kollektiv samproduktion, når serviceproduktionen giver kollektive goder og gavner hele samfundet (Bovaird, et al., 2015). Kollektiv samproduktion er mindre undersøgt, og det er endnu ikke klarlagt hvilke initiativer, der kan øge medproducenters deltagelse i kollektiv samproduktion. Vores speciale vil derfor beskæftige sig med, hvordan medproducenters deltagelse i kollektiv samproduktion kan øges.

Et værktøj til at påvirke menneskers adfærd, som endnu ikke er så anvendt i samproduktionslitteraturen, men som er populært i økonomisk og marketingsorienteret litteratur, er begrebet *nudging*. Nudging blev for alvor sat på dagsordenen, da bogen *Nudge: Improving Decisions About Health, Wealth, and Happiness* af Thaler og Sunstein udkom i 2008. Heri beskriver de nudging som et kærligt puf, der ændrer folks adfærd på en forudsigelig måde uden at påvirke personen, der skal træffe valget, direkte. Det vil sige uden at forbyde valgmuligheder eller ændre på de økonomiske incitamenter (Thaler & Sunstein, 2009, p. 6). En type nudge, der i marketingslitteraturen anses som effektivt til at ændre menneskers adfærd, er framing. Ved framing fremhæves et aspekt af en sag som det vigtige på bekostning af andre aspekter (Slothuus, 2010, p. 345). En populær framingstrategi er at anvende tabsorienteret framing, der fremhæver det, man mister ved ikke at handle, frem for gevinstorienteret framing, der fremhæver gevinsterne ved at deltage i en given handling. Dette skyldes Kahneman og Tverskys (1979) adfærdsprincip tabsmodvilje (*loss aversion*), der indebærer, at mennesker reagerer stærkere på tab end på gevinst, fordi de er begrænset rationelle og dermed frygter tab irrationelt meget (Kahneman & Tversky, 1979, p. 279). Selvom nudging og framing er populære værktøjer til at ændre menneskers adfærd, er de ikke systematisk sat i forbindelse med hverken individuel eller kollektiv samproduktion tidligere. Det er derfor formålet med vores speciale at undersøge, i hvilket omfang framing har en effekt på medproducenters (i vores speciale i form af borgere) deltagelse i kollektiv samproduktion. Specialets problemstilling er derfor følgende:

I hvilket omfang er borgere, der modtager tabsframet information, mere villige til at deltage i kollektiv samproduktion end borgere, der modtager gevinstframet information?

Hovedargumentet i specialet er således, at når man anvender informationsinitiativer til at øge borgeres deltagelse i kollektiv samproduktion, vil tabsramt informationsmateriale i højere grad øge deltagelsen end gevinstramt informationsmateriale, fordi borgerne antages at være mere følsomme over for tab.

Vi undersøger vores problemstilling via et surveyeksperiment. Surveyeksperimentet foregår ved, at en survey distribueres til borgere, der er potentielle medproducenter i en case af kollektiv samproduktion. I surveyen inddeles borgerne tilfældigt i to treatmentgrupper, hvor den ene gruppe modtager tabsorienteret information om samproduktionen, mens den anden gruppe modtager gevinstorienteret information. Herefter sammenlignes de to treatmentgruppers gennemsnitlige deltagelse i samproduktionen for at undersøge, om treatmentgruppen, der har modtaget tabsramningen, i højere grad deltager i samproduktionen. Fordelen ved et surveyeksperiment er, at den tilfældige inddeling i treatmentgrupper kan afhjælpe nogle af de typiske endogenitetsproblemer, der kan opstå, når man undersøger forhold omkring samproduktion (Blom-Hansen & Serritzlew, 2014, p. 12). Vi kan således være sikre på, at eventuelle forskelle mellem treatmentgrupperne ikke skyldes udeladte tredjevariable. Vi anvender affaldssortering i Odense Kommune som case for kollektiv samproduktion. Affaldssortering er et godt eksempel på en serviceproduktion, hvor en succesfuld genanvendelse af husholdningsaffald og dermed jordens ressourcer (det kollektive gode) kræver, at både kommunen (de offentligt ansatte) og borgerne i Odense kommune (medproducenterne) deltager i serviceproduktionen.

I specialet leverer vi følgende bidrag til den eksisterende samproduktionslitteratur. For det første bidrager vi til litteraturen med en teoretisk forståelse af kollektiv samproduktion, der i litteraturen generelt er mindre undersøgt. Dette gør vi ved at introducere nudging, herunder framing, som en ny form for initiativ, der kan påvirke borgeres villighed til at deltage i kollektiv samproduktion. Vi udvikler således en teoretisk model, der viser sammenhængen mellem tabsramning og kollektiv samproduktion. For det andet bidrager vi empirisk til samproduktionslitteraturen ved at teste hypoteser udledt af den teoretiske model på kollektiv samproduktion i Odense Kommune. Tabs- og gevinstframes effekt på menneskers villighed til at affaldssortere er tidligere undersøgt inden for marketingslitteraturen, mens vores empiriske bidrag er at undersøge, i hvilket omfang denne effekt også kan findes, når man beskæftiger sig med samproduktion.

Desuden har vores speciale praktiske implikationer, da vores case er af høj relevans i praksis. Med indførelsen af Odense Kommunes nye affaldsordning fra sommeren 2019 er det i høj grad relevant at undersøge effekten af tabsramning på dette område, da der i Danmark i øjeblikket er en tradition for, at man framer information om miljøet med fokus på gevinsterne ved at handle

frem for tabet ved ikke at gøre det (Miljøstyrelsen, 2015). Dette afspejles også i Odense Kommunes nuværende informationsmateriale, der har fokus på de positive gevinster ved at affaldssortere. Vi bidrager til denne praksis ved at undersøge, om den nuværende framing af informationen om affaldsordningen med fordel kunne ændres til at fokusere på tab, for dermed at øge deltagelsen i samproduktionen.

Vores speciale består af 6 kapitler, hvor indledningen her udgør det første. I kapitel 2 præsenterer vi den teoretiske ramme til at undersøge specialets problemstilling. Vi indleder med en introduktion til og definition af begrebet samproduktion, hvorefter vi præsenterer teoretiske begreber, der i samproduktionslitteraturen antages at være afgørende for borgeres deltagelse i samproduktion. Dernæst introduceres nudging- og framingteori, som anvendes til at udvikle det teoretiske argument om, hvordan borgeres samproduktion kan øges via tabsorienteret framing. På baggrund heraf opstiller vi en samlet teoretisk model for sammenhængen mellem tabsframing og kollektiv samproduktion, hvorfra vi udleder specialets fire hypoteser. I kapitel 3 gennemgår vi det metodiske design af vores undersøgelse, herunder hvorfor vi har valgt surveyeksperimentet som forskningsdesign for at undgå endogenitetsproblemer, hvordan vi har indsamlet vores surveybesvarelser og hvordan vi har operationaliseret vores teoretiske begreber til konkrete spørgsmål i vores survey. I kapitel 4 præsenterer og analyserer vi resultaterne af vores surveyeksperiment, hvoraf det fremgår, at vi generelt ikke finder empirisk opbakning til vores hypoteser om, at tabsframing skulle øge villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion i højere grad end gevinstframing. I kapitlet diskuterer vi derfor mulige teoretiske forklaringer på, hvorfor vi ikke finder den forventede sammenhæng, og præsenterer også resultatet af en række eksplorative analyser. I kapitel 5 diskuteres gyldigheden af analyseresultaterne, herunder målingsvaliditeten og generaliserbarheden af vores resultater. Afslutningsvis samler vi i kapitel 6 op på hele specialet, diskuterer de empiriske implikationer af vores resultater og vurderer vores bidrag til samproduktionslitteraturen. På baggrund heraf kommer vi med forslag til fremtidig forskning.

2. Teoretisk ramme (BLR)

For at opbygge det teoretiske argument bag vores problemformulering er det nødvendigt at se på flere forskellige litteraturer inden for samfundsvidenskaberne og marketingteori, idet begreberne samproduktion og nudging begge er komplicerede og omdiskuterede teoretiske begreber. Vi præsenterer derfor i afsnit 2.1 det offentlige styringsparadigme *new public governance*, hvori samproduktion indgår som et styringsværktøj. Herefter præsenterer vi i afsnit 2.2 forskellige definitioner og forståelser af samproduktionsbegrebet, med fokus på en række parametre

vedrørende samproduktion, der især skaber debat i samproduktionslitteraturen. På baggrund af denne diskussion præsenterer vi i afsnit 2.2.6, hvordan vi i vores speciale definerer samproduktion. I afsnit 2.3 kommer vi ind på de faktorer, der i samproduktionslitteraturen anses som afgørende for deltagelse i samproduktion; ressourcer, motivation og self-efficacy. Herefter præsenterer vi i afsnit 2.4 dansk og international forskning i hvilke offentlige initiativer, der har en effekt på ovenstående faktorer og dermed kan fremme borgeres deltagelse i samproduktion. I forlængelse heraf præsenterer vi i afsnit 2.4.2 begrebet nudging og argumentere for, at vi ved at frame informationsmateriale med fokus på tab kan øge borgeres villighed til at deltage i kollektiv samproduktion. Afslutningsvis opstiller vi i afsnit 2.5 en teoretisk model, der samler op på de teoretiske argumenter præsenteret i løbet af kapitlet, og på baggrund heraf udleder vi fire hypoteser for, hvad vi forventer af resultater i vores empiriske undersøgelse.

2.1 New public governance (EFN)

I 1970erne og i starten af 1980erne så man i Danmark nye styringstendenser, hvor offentlige aktører begyndte at se begrænsningerne ved den traditionelle offentlige administration (Bovaird, 2007, p. 846). Traditionel offentlig administration havde næsten udelukkende fokus på de offentligt ansatte i produktionen af offentlige ydelser, hvor borgernes rolle var klienter uden den store indflydelse. Da *new public management* (NPM) paradigmet tog over i 1980erne lod man sig inspirere af det private marked, og man ændrede derfor syn på borgerne. I stedet for at se dem som klienter begyndte man i det offentlige at betragte dem som forbrugere af de offentlige ydelser, hvorfor man forsøgte at gøre den offentlige sektor mere lydhyr over for borgerne (Pestoff, 2012, p. 1105).

I de seneste år er måden hvorpå offentlige serviceydelser produceres endnu engang blevet nyfortolket. Produktionen af offentlige services er ikke længere forbeholdt offentligt ansatte. Brugere af ydelserne og andre medlemmer af samfundet spiller en stadigt større rolle i både planlægning og produktion af det offentliges services. Det antages nu i stadig højere grad, at brugere af de offentlige services både kan og bør yde et aktivt bidrag til offentlig serviceproduktion. Denne måde at styre det offentlige og se borgerne i samfundet på kaldes *new public governance* (NPG), og er et markant skifte fra NPM (Bovaird, 2007, p. 846).

NPG er teoretisk funderet i organisationssociologi og netværksteori og anerkender den stigende fragmenterede og usikre offentlige forvaltning nu til dags. En fragmentering, der har medført, at adskillige indbyrdes afhængige aktører nu bidrager til produktionen af offentlige services (Osborne, 2006, p. 384). Gennem involvering af mange forskellige aktører, både i forbindelse med udviklingen af nye politikker såvel som ved produktionen af dem, skabes læring og ny viden, og der styres mod at samle og aktivisere flere forskellige ressourcer. Dette menes at kunne skabe

en øget effektivitet og legitimitet i det offentlige (Chan & Xiao, 2009, p. 117). NPG skaber dermed rammerne for samproduktion, og man ser i Danmark en stigende interesse for at udvikle nye samarbejder mellem borgere, de offentlige ansatte og civilsamfundet i produktionen af offentlige ydelser.

2.2 Samproduktion (BLR)

Hvordan samproduktion defineres, det vil sige hvornår produktionen af en offentlig service kan siges at ske ved samproduktion, er meget omdiskuteret i samproduktionslitteraturen. Især i den internationale litteratur om samproduktion er definitioner og konceptualisering af begrebet fortsat dominerende temaer i de videnskabelige artikler, der publiceres. Der er således endnu ingen bredt accepteret definition af samproduktion. Generelt kan man dog sige, at hvad de forskellige studier af samproduktion har til fælles, er idéen om, at inddragelsen af den tredje sektor (civilsamfundet) i serviceproduktionen transformerer måden hvorpå offentlige servicere produceres (Brandsen & Pestoff, 2006, p. 496).

Den kumulative effekt af tidligere forskning inden for samproduktion er generelt dårlig, hvilket blandt andet skyldes uklarhed omkring begrebet samproduktion (Brandsen & Honingh, 2016, p. 428). Når forskellige forskere ikke bruger samme definition af samproduktion, bliver det svært at sammenligne resultaterne af deres studier og opnå en større viden om fænomenet. En klar definition af begrebet samproduktion er derfor nødvendig for, at vores speciale kan bidrage til den eksisterende litteratur om samproduktion. Vi diskuterer i det følgende afsnit en række parametre vedrørende samproduktion, der især skaber debat i litteraturen. Afslutningsvist præsenterer vi, hvordan vi i vores speciale definerer samproduktion.

2.2.1 Hvem er medproducenterne? (EFN)

Det første parameter, der skaber uenighed i litteraturen, er, hvilke aktører de offentligt ansatte kan samarbejde med om samproduktion. Der er en bred enighed i samproduktionslitteraturen om, at i hvert fald brugerne af den offentlige service, der produceres, kan indgå i samproduktionen af den pågældende service. Men hvorvidt andre medproducenter også kan deltage i samproduktion, og i så fald hvilke aktører, deler vandene.

Parks og kollegaers definition af samproduktion fra 1981 er en af de mest populære definitioner i studier af samproduktion (Brandsen & Honingh, 2016, p. 428). Parks og kollegaer mener, at samproduktion defineres ved offentlig produktion, der *"involves a mixing of the productive efforts of regular and consumer producers. This mixing may occur directly, involving coordinated efforts in the same production process, or indirectly through independent, yet related efforts of regular producers and consumer producers"* (Parks, et al., 1981, p. 1002). I forhold til hvem

medproducenterne er, er det centrale i deres definition begreberne *regular producers*, der henviser til offentlige ansatte, og *consumer producers*, der henviser til servicebrugerne af den offentlige service. Offentlige ansatte er personer, der producerer en service i bytte for penge, for eksempel en offentligt ansat der leverer en offentlig service som led i sit job. Servicebrugerne adskiller sig fra det offentligt ansatte, idet de både deltager i produktionen af den offentlige service, men også er direkte forbruger af den service, der produceres. Begge producenttyper indgår ifølge Parks og kollegaer i samproduktion. Der er for dem derfor tale om samproduktion, når offentlige ansatte og servicebrugere producerer en offentlig service i fællesskab. Et eksempel på denne type samproduktion er eksempelvis, når en patient deltager i et genoptræningsforløb med støtte fra en fysioterapeut fra det offentlige. Patienten mødes med fysioterapeuten hver anden uge, men det forventes at patienten laver genoptræningsøvelser i mellemtiden på egen hånd. Dette er et klassisk eksempel på samproduktion, hvor patienten er servicebrugeren og fysioterapeuten den offentlige ansatte, og begge er nødt til at bidrage til genoptræningen, den offentlige service, hvis den skal lykkes.

Til sammenligning med Parks og kollegaer, har Bovaird en bredere forståelse af, hvem medproducenterne i samproduktion kan være. Bovaird definerer samproduktion som "*the provision of services through regular, long-term relationships between professionalized service providers (in any sector) and service users or other members of the community, where all parties make substantial resource contributions*" (Bovaird, 2007, p. 847). Han peger altså også på servicebrugerne som medproducenter, men inkluderer samtidig andre medlemmer af lokalsamfundet (*the community*), herunder frivillige og andre grupper (Bovaird, 2007, p. 847). Ud over hvad der fremgår af hans definition, åbner han i sin artikel også op for, at borgere (*citizens*) mere generelt kan indgå i samproduktion, især når det kommer til planlægning og igangsættelse af en offentlig service (Bovaird, 2007, p. 848). Bovairds definition medfører, at flere situationer af offentlig serviceproduktion kan inkluderes i begrebet samproduktion. Det kan eksempelvis være, når frivillige hos Ungdommens Røde Kors samarbejder med Odense Universitetets Hospital om at afholde en ungecafé for unge patienter på hospitalet. Ifølge Bovaird er dette et eksempel på samproduktion med et samarbejde mellem det offentlige (hospitalet) og medproducenter i form af en frivilliggruppe, uden at medproducenterne selv er modtagere af den offentlige service.

Nogle forskere mener endvidere, at alle aktører potentielt kan bidrage til offentlig samproduktion som medproducenter. Et eksempel på dette er Alford (2009), der definerer samproduktion som "*any active behavior by anyone outside the government agency which: is co-joint with agency production, or is independent of it but prompted by some action of the agency; is at least partly voluntary; and either intentionally or unintentionally creates private and/or public value,*

in the form of either outputs or outcomes." (Alford, 2009, p. 23). Alford mener således, at ikke bare servicebrugere (som Alford kalder *clients*), borgere og frivillige kan bidrage til samproduktion, men at hvem som helst uden for den offentlige organisation kan indgå. Dette indebærer altså også private firmaer, andre offentlige institutioner, frivillige organisationer samt venner, familie og naboer til servicebrugerne (Alford, 2009, p. 15). Et eksempel på samproduktion mellem en privat virksomhed og det offentlige, er eksempelvis de danske erhvervsskoler, hvor de offentlige uddannelsesinstitutioner samarbejder med private virksomheder om at uddanne erhvervsskoleeleverne. Alford har dermed en langt bredere opfattelse af, hvem medproducenter kan være, end Parks og kollegaer (1981), og alt produktion af offentlige services, hvor andre end den ansvarlige offentlige enhed bidrager, kan betragtes som samproduktion med Alfords definition. Generelt ser man dog, at få i samproduktionslitteraturen har så bred en forståelse af samproduktion, da risikoen ved så brede definitioner af teoretiske begreber er, at begrebet kan ende med at blive meningsløst, fordi det til sidst fanger alting (Blom-Hansen & Bækgaard, 2015, p. 151).

2.2.2 Hvornår tæller medproducenters deltagelse som samproduktion? (BLR)

Et andet parameter, der diskuteres i litteraturen om samproduktion, er hvornår en handling fra medproducenterne tæller som et bidrag til samproduktion.

For det første skelnes der i litteraturen mellem, om medproducenterne bidrager til en offentlig ydelse i et *direkte* eller *indirekte* samarbejde med det offentlige. Ifølge Parks og kollegaer (1981) samt Alford (2009) kan samproduktion både foregå direkte ved en vedvarende interaktion mellem de offentligt ansatte og medproducenterne såvel som indirekte, hvor medproducenterne primært bidrager separat fra de offentlige ansatte (Alford, 2009, p. 20; Parks, et al., 1981, p. 1002). Eksempler på direkte og indirekte samproduktion kan findes på folkeskoleområdet. Direkte samproduktion er eksempelvis samarbejdet mellem lærere og elever, hvor læreren bidrager til elevernes læring gennem undervisning, men samtidig skal eleverne også deltage aktivt i timerne for at udvikle deres læring. Et eksempel på indirekte samproduktion er samarbejdet mellem lærere og forældre, hvor forældre hjælper deres børn med lektier uden at læreren er til stede, således at børnene får større udbytte af lærerens undervisning i skolen.

Eksempler på forskere, der kun inkluderer direkte bidrag fra borgere, er Brandsen og Honingh (2016), mens Bovaird (2007) har et endnu mere snævert syn på samarbejdet, idet han som sagt skriver i sin definition, at der først er tale om samproduktion ved *længerevarende* samarbejder mellem det offentlige og medproducenter. Generelt ser vi dog, at inkluderingen af indirekte samarbejder i definitionen af samproduktion, er den hyppigste tilgang i litteraturen.

For det andet diskuteres det også i litteraturen, hvorvidt der kun er tale om samproduktion, når medproducenter deltager *frivilligt*. Det diskuteres altså om der stadig er tale om samproduktion i tilfælde, hvor medproducenterne deltager *ufrivilligt* i produktionen af den offentlige service, fordi det eksempelvis er vedtaget ved lov. Brudney og England (1983) er nogle af de forskere, der argumenterer for, at der ikke er tale om samproduktion i sådanne tilfælde, fordi valget om at samproducere er ufrivilligt, og medproducenterne så muligvis deltager for at undgå sanktioner (Brudney & England, 1983, p. 62). Modsat dette mener Alford, at hvis man kun inkluderer frivillige handlinger i samproduktion, forveksler man overholdelse (*compliance*) med tvang (*compulsion*) (Alford, 2009, p. 22). Overholdelse er, når borgere agerer i overensstemmelse med, hvad det offentlige forventer af dem. Det kan både være frivilligt eller på grund af tvang, men Alford argumenterer for, at overholdelse det meste af tiden indeholder elementer af frivillighed (Alford, 2009, p. 22). Distinktionen mellem frivillige og ufrivillige handlinger er ifølge Alford derfor ikke så skarp, som eksempelvis Brudney og England argumenterer for.

2.2.3 Hvor i politikudviklingsprocessen kan medproducenterne deltage? (EFN)

Et tredje parameter, som forskningen i samproduktion har delte meninger om, er, hvor i politikudviklingsprocessen medproducenterne deltager under begrebet samproduktion, eksempelvis om det kun er i produktionen af den offentlige service eller også i designfasen.

Ifølge Parks og kollegaer (1981) er der kun tale om samproduktion, når de offentlige ansatte og medproducenterne samarbejder om *produktionen* af en offentlig service. Medproducenterne kan ifølge Parks og kollegaer siges at deltage i samarbejdet om produktionen, når kvantiteten af servicen fra produktionsprocessen afhænger af både de offentligt ansattes bidrag og medproducenternes bidrag (Parks, et al., 1981, p. 1003). Alford deler denne opfattelse - at det er produktionsdelen af den offentlige service, som samproduktion beskæftiger sig med. Alford specificerer dog nærmere, hvad han mener denne produktion skal indebære. Han lægger eksempelvis vægt på, at samproduktion nødvendigvis må indebære, at værdien af servicen øges (Alford, 2009, p. 18). Han argumenterer for, at samproduktion altid må have en kollektiv værdi og som regel også en individuel værdi (diskussionen af kollektiv versus individuel værdi uddyber vi i næste afsnit 2.2.4). Han argumenterer endvidere for, at der både kan samproduceres om at øge værdien af *outputs* og *outcomes* (Alford, 2009, p. 18). Medproducenterne kan altså både tilføje værdi ved at bidrage direkte til selve produktionen af en service (output), men værdien kan også opnås ved, at medproducenterne bidrager til det bredere formål (outcome) forbundet med den offentlige service. Et eksempel er, hvis man er frivillig i det lokale brandværn. Her bidrager den frivillige direkte til produktionen (output) ved at for eksempel at hjælpe med at slukke en markbrand. Samtidig kan den frivillige brandmand dog også bidrage til det bredere formål (outcome),

som kunne være brandsikkerhed i form af at minimere skader på personer og ejendomme. Parks og kollegaer (1981) specificerer ikke på samme måde, hvem produktionen skal have betydning for, det vigtige er blot, at det er produktionsdelen medproducenterne deltager i.

I kontrast hertil argumenterer Brandsen og Honing (2016) for, at samproduktion inkluderer borgers deltagelse i både *designfasen* og *produktionsfasen* af en offentlig service (Brandsen & Honing, 2016, p. 428). De har altså en bredere forståelse end Parks og kollegaer (1981) samt Alford (2009) af, hvor i politikudviklingsprocessen at medproducenterne kan deltager. Et eksempel på medproducenters deltagelse i designfasen er, hvis et byråd nedsætter et § 17, stk. 4-udvalg, hvor en række af pladserne besættes af borgere fra kommunen. I dette tilfælde vil politikere og embedsmænd (offentlige ansatte) sammen med borgere (medproducenter) samarbejde om designet af en offentlig service. Endnu bredere end Brandson og Honing (2016) argumenterer Bovaird (2007) for, at begrebet samproduktion ikke bare dækker over produktionsfasen af en service, men kan strække sig over hele politikudviklingsprocessen: *planlægning, design, igangsættelse, styring, produktion, monitorering og evaluering* (Bovaird, 2007, p. 847).

Der ses dog en tendens i litteraturen om samproduktion til, at det primært er den første forståelse af, at samproduktion kun har med produktionsfasen at gøre, der dominerer. Der er således udviklet separate begreber for samarbejder med medproducenter i andre faser af politikudviklingen. Eksempelvis mener mange, at samarbejder om at designe og planlægge offentlige ydelser hører til under begrebet *samskabelse* (co-creation), mens begrebet samproduktion altså kun dækker over selve produktionsfasen af en offentlige service (Brandsen & Pestoff, 2006, p. 497).

2.2.4 Hvordan deltager medproducenterne og til gavn for hvem? (BLR)

Et fjerde parameter man i samproduktionslitteraturen betragter forskelligt, er distinktionen mellem kollektiv og individuel samproduktion. I forhold til denne diskussion fokuserer nogle på, om samproduktionen gavner individuelt eller kollektivt (Brudney & England, 1983), mens andre har fokus på, om aktører deltager individuelt til serviceproduktionen, eller om de i stedet deltager kollektivt eller som en del af en gruppe (Bovaird, et al., 2015).

Brudney og England (1983) fokuserer som sagt på hvem samproduktionen gavner og ser samproduktion som aktiv deltagelse, udover de normale forventninger til en borger, af enten enkelte individer eller grupper i serviceproduktionen. De opstiller herunder tre forskellige typer af samproduktion med udgangspunkt i, hvem samproduktionen gavner: individuel samproduktion, samproduktion i grupper og kollektiv samproduktion. De mener, at de tre typer af samproduktion udformer et hierarki, hvor individuel samproduktion anses som nederst i hierarkiet og kollektiv samproduktion øverst i hierarkiet (Brudney & England, 1983, p. 63). Kollektive former for

samproduktion er ifølge Brudney og England de vigtigste samproduktionstiltag, da disse giver kollektive goder, der gavner hele samfundet (Brudney & England, 1983, p. 64). Et eksempel er igen den frivillige brandmand (se afsnit 2.2.3), hvor hele samfundet får gavn af hans deltagelse i den kollektive samproduktion. Individuel samproduktion er derimod produktionen af offentlige serviceydelser, hvor kun medproducenterne, der deltager, har gavn af servicen (Brudney & England, 1983, p. 64). Igen er et eksempel samarbejdet mellem lærere og elev/forældre på folkeskoleområdet (se afsnit 2.2.2), hvor samproduktionen primært gavner eleven. Derfor er kollektiv samproduktion ifølge Brudney og England den normativt bedste. Gruppesamproduktion placerer de mellem individuel og kollektiv samproduktion i hierarkiet, da det er samproduktion, der kun gavner en bestemt borgergruppe (Brudney & England, 1983, p. 63). Et eksempel på samproduktion i grupper er nabo hjælp, hvor en gruppe borgere går sammen om at nedbringe antallet af indbrud i et nabolag.

Alford (2009) forholder sig ligesom Brudney og England også til, hvem samproduktionen gavner, i form af om samproduktionen har offentlig værdi eller privat værdi. Han mener, at samproduktion altid vil have en offentlig værdi, for at de offentlige udgifter til serviceydelserne, der produceres, kan retfærdiggøres. Samtidig ses der i produktionen af den offentlige serviceydelser ofte også en form for privat værdi, da dette skaber incitament for medproducenterne til at deltage i samproduktionen (Alford, 2009, p. 18). Eksemplet fra tidligere med den frivillige brandmand kan også anvendes her. Serviceproduktionen har kollektiv værdi, idet den frivillige brandmand bidrager til brandsikkerheden, samtidig med at serviceproduktionen også giver privat værdi i form af, at den frivillige sandsynligvis får det godt med sig selv og føler, at vedkommende gør en forskel.

Alford (2002; 2009) skelner dog også mellem individuel og kollektiv samproduktion ud fra, hvordan medproducenterne deltager i samproduktionen og ikke blot ud fra, hvem det gavner. Som tidligere nævnt er Alfords definition af medproducenter relativt bred, og han mener således også, at medproducenter kan deltage i samproduktion på forskelligvis (Alford, 2009, p. 215). Hvis medproducenterne er servicebrugere, vil deres deltagelse i serviceproduktionen ofte være individuel og ofte også primært gavne servicebrugeren selv (Alford, 2002, p. 33). Medproducenter i form af borgere og frivillige kan både deltage i serviceproduktionen individuelt, men også kollektivt i form af deltagelse gennem frivilligrupper og samfundsgrupper. Deres bidrag til serviceproduktionen vil derfor også oftere gavne hele samfundet og ikke bare den enkelte aktør (Alford, 2002, p. 34).

Bovaird og kollegaer (2015) argumenterer ligeledes for, at samproduktion både kan foregå individuelt og kollektivt. De fokuserer dog hovedsageligt på, om medproducenterne deltager

individuelt eller kollektivt i serviceproduktionen, og ikke på hvem serviceproduktionen gavner (Bovaird, et al., 2015, p. 3). De definerer således kollektiv samproduktion som medproducenters fælles handling til produktionen af en serviceydelse, mens individuel samproduktion defineres som handlinger, der ikke foregår i fællesskab (Bovaird, et al., 2015, p. 5).

Litteraturens forskellige opfattelser af individuel og kollektiv samproduktion er illustreret i tabel 2.1. Tabellen er inspireret af en klassificering af Bovaird og kollegaer (2015), hvor de samler de forskellige sondringer af individuel og kollektiv samproduktion fra litteraturen (Bovaird, et al., 2015, p. 3). Klassificeringen af forskellige typer af samproduktion har vi foretaget med udgangspunkt i de to distinktioner diskuteret ovenfor. Det første omfatter altså, om den offentlige service kun gavner medproducenten, der er involveret i samproduktionen, eller om den gavner samfundet kollektivt. Det andet parameter vedrører, hvorvidt medproducenterne deltager i den offentlige ydelse individuelt eller kollektivt.

Hvem gavner samproduktionen?		
	Gavner individuelt	Gavner kollektivt
Hvordan deltager medproducenterne?	Individuel produktion	a) Privat, individuel samproduktion b) Filantropisk, individuel samproduktion
	Kollektiv produktion	c) Privat, kollektiv samproduktion d) Filantropisk, kollektiv samproduktion

Tabel 2.1: Kategorisering af kollektiv/individuel samproduktion inspireret af Bovaird med flere (2015)

Som det fremgår af tabel 2.1, opstilles fire former for samproduktion. Der er naturligvis tale om idealtyper, som det ofte er tilfældet med denne slags kategoriseringer. I praksis er der mange samproduktionsaktiviteter, der både produceres af individuelle medproducenter og i kollektive grupper, og hvor serviceproduktionen både gavner de individer, der deltager i samproduktionen, men også gavner aktører uden for samproduktionen (Bovaird, 2007, p. 4). Tabellen er dog stadig brugbar til at klassificere forskellige typer af samproduktion, især med henblik på at bygge videre på tidligere forskning og i forhold til generaliserbarheden af ens forskning til andre typer af samproduktion. Vi vil derfor vende tilbage til kategoriseringen i beskrivelsen af vores empiriske case i afsnit 3.2 samt i diskussionen af vores resultatets generaliserbarhed i afsnit 5.3.

2.2.5 Vores definition af samproduktion (EFN)

Som vores gennemgang af forskellige definitioner af samproduktion har vist, er der i litteraturen om samproduktion ingen systematisk enighed om, hvordan samproduktion defineres. Den definition af samproduktion, som vi anvender i vores speciale, følger en definition af Blom-Hansen og Bækgaard (2015), der ligesom os undersøger en form for kollektiv samproduktion i Danmark. De definerer kollektiv samproduktion på følgende måde:

”Handlinger, hvor borgerne medvirker aktivt til offentlig serviceproduktion, og hvor det gode, der produceres, har en offentlig karakter” (Blom-Hansen & Bækgaard, 2015, p. 151)

Når vi anvender denne definition af samproduktion, har det en række konsekvenser for, hvilke andre dele af samproduktionslitteraturen, som vi kan sammenligne vores resultater med. Dette skyldes måden, hvorpå vores definition adskiller sig fra de andre definitioner i forhold til de førnævnte parametre.

Det første parameter vi diskuterede var, hvem medproducenterne i samproduktionen er. I vores definition er det *borgere*, der deltager som medproducenter i samproduktionen. Definitionen er derfor mere afgrænset end eksempelvis Alford (2009), der som sagt argumenterer for, at både borgere, private og andre offentlige aktører kan deltage i samproduktion. Vi argumenterer derimod for, at begrebet *samproduktion* kun dækker over samarbejder mellem den offentlige sektor og borgere. Den offentlige sektor kan sagtens samarbejde med andre aktører, eksempelvis fra den private sektor. Dog vil vi argumentere for, at sådanne samarbejder ikke bør høre under begrebet *samproduktion*, da der må antages at være stor forskel på, hvad der eksempelvis motiverer borgere til at samproducere og hvad der motiverer en privat virksomhed til at samarbejde med det offentlige, hvorfor det ikke bør høre under samme begreb.

Det andet parameter vi diskuterede var, hvornår medproducenternes deltagelse tæller som samproduktion. Blom-Hansen og Bækgaard (2015) kommer i deres definition ikke nærmere ind på dette, ud over at borgernes deltagelse skal være aktiv. Vi vil dog i overensstemmelse med Alford (2009) samt Parks og kollegaer (1981) argumentere for, at både direkte og indirekte samarbejder om produktion af offentlige servicere tæller som samproduktion, da den afgørende faktor, for om der samproduceres, ikke er, hvorvidt borgerne deltager ansigt til ansigt med de offentligt ansatte. Meget samproduktion vil netop foregå ved, at man bliver introduceret for noget af fagprofessionelle offentligt ansatte, eksempelvis øvelser til genoptræning eller hjemmeopgaver i skolen, som borgerne så forventes at kunne klare på egen hånd. Ligeledes argumenterer vi som Alford (2009) for, at både frivillige og ufrivillige handlinger kan indgå i samproduktion, da borgernes deltagelse ikke nødvendigvis sker under tvang, blot fordi det offentlige forventer et bestemt bidrag. Man kan tværtimod argumentere for, at fordi de politiske beslutninger træffes af folkevalgte politikere, vil politikerne ofte stræbe efter, at der er en overensstemmelse mellem befolkningens holdninger og de politiske beslutninger, der træffes, herunder beslutninger om, hvornår borgere bør deltage i samproduktion. Der vil selvfølgelig altid være borgere, der er utilfredse med de politiske beslutninger, men man må antage, at mange er enige i de beslutninger, der træffes. Samtidig kan det i praksis være svært at skelne mellem, hvornår borgernes

deltagelse i samproduktion sker frivilligt, og hvornår det baserer sig på en frygt for at blive straffet (Alford, 2009, p. 23).

Det tredje parameter var, hvor i politikudviklingsprocessen, at samproduktionen finder sted. Her er vores definition i overensstemmelse med blandt andet Alford (2009) og Parks og kollegaer (1981), idet vores definition af samproduktion kun dækker over produktionsfasen af den offentlige service, mens begrebet samskabelse kan bruges, når der samarbejdes om at designe og planlægge en offentlig service. Modsat Bovaird (2007) argumenterer vi altså for, at der er forskel på, hvor i politikudviklingsprocessen man befinder sig, og at samproduktion ikke dækker over alle dele af processen, men kun produktionen af den offentlige service.

Det sidste parameter, vi diskuterede, var debatten om kollektiv og individuel samproduktion. Her fremgår det af vores definition, at vi beskæftiger os med samproduktion, hvor det gode, der produceres, er af offentlig karakter. Med afsæt i tabel 2.1 i afsnit 2.2.4, der som sagt er inspireret af Bovaird og kollegaers (2015) klassificering af samproduktion, placerer vi os med vores definition derfor i boks b: *filantropisk individuel samproduktion* (Bovaird, et al., 2015, p. 4). Vi beskæftiger os altså med samproduktion, hvor borgere deltager individuelt, men hvor samproduktionen er kollektiv i den forstand, at den er til gavn for hele samfundet. Vores definition er således afgrænset til at omhandle kollektiv samproduktion, fordi vi som Brudney og England (1983) fokuserer på, hvem samproduktionen gavner, når vi skelner mellem kollektiv og individuel samproduktion.

2.3 Hvad har betydning for samproduktion? (BLR)

Efter at have slået fast hvad vi forstår ved begrebet samproduktion, er det relevant at gennemgå, hvad der ifølge litteraturen har betydning for, hvornår borgere deltager i samproduktion. I samproduktionslitteraturen peges der traditionelt på to faktorer, der menes at være afgørende for borgeres deltagelse i samproduktion (Alford, 2009; Jakobsen, 2013; Jakobsen & Thomsen, 2015; Bovaird, et al., 2015). For det første afhænger borgeres deltagelse af, at de har de nødvendige *ressourcer* til at samproducere. For det andet er det nødvendigt, at borgerne har *motivationen* til at deltage i samproduktionen. Desuden peger nyere forskning på, at en tredje faktor også har betydning for deltagelsen i samproduktion, nemlig det socialpsykologiske begreb *self-efficacy*, der omhandler individers tiltro til egne evner til at håndtere en given handling (Bandura, 1986, p. 391; Thomsen, 2017; Parrado, et al., 2013).

2.3.1 Ressourcer (EFN)

Der er i samproduktionslitteraturen bred enighed om, at borgeres deltagelse i produktionen af en offentlige service afhænger af, hvorvidt de har de nødvendige ressourcer til at deltage.

Disse ressourcer omfatter: 1) den nødvendige viden, 2) de nødvendige færdigheder, 3) de nødvendige redskaber og 4) den nødvendige tid til at samproducere (Alford, 2002; Jakobsen, 2013; Jakobsen & Thomsen, 2015; Thomsen, 2017; Percy, 1983).

Ifølge Alford har borgere behov for en vis mængde færdigheder og specifik viden for at kunne bidrage positivt til samproduktion (Alford, 2009, p. 200). Tager man igen genoptræning som eksempel, kræver et succesfuldt genoptræningsforløb, at borgeren har tilstrækkelige færdigheder og viden til at forstå, hvordan de skal genoptræne og udføre øvelserne korrekt. Hvis borgeren ikke ved, hvordan en øvelse præcist skal udføres, vil vedkommende være mindre tilbøjelig til at deltage, og det vil have negative konsekvenser for genoptræningen. Derudover øges borgeres deltagelse i samproduktion også, når de besidder de nødvendige redskaber, som samproduktionen kræver. For eksempel kræver nogle genoptræningsøvelser noget bestemt træningsudstyr, mens andre former for samproduktion også kan stille højere krav til redskaber. Dette kan begrænse borgernes deltagelse i samproduktionen, hvis borgerne ikke har de nødvendige redskaber eller de nødvendige finansielle ressourcer til at anskaffe sig redskaberne (Percy, 1983, p. 208). Endeligt afhænger borgeres deltagelse i samproduktion af, om de har tiden til det. Folk kan have en travl hverdag med arbejde, børn og fritidsinteresser, der skal passes, hvilket kan begrænse tiden til samproduktion (Percy, 1983, p. 207; Jakobsen, 2013, p. 33).

2.3.2 Motivation (BLR)

Den anden traditionelt accepterede faktor med betydning for borgeres deltagelse i samproduktion, er deres motivation til at samproducere. Jo mere motiverede borgeren er, des større sandsynlighed er der for, at vedkommende deltager i samproduktionen (Thomsen, 2015, p. 16). Motivation er dog langt fra et entydigt fænomen, og mennesker har både forskellige grader af og forskellige former for motivation. I samproduktionslitteraturen peges der derfor også på, at forskellige motivationsformer kan påvirke borgeres deltagelse i samproduktion forskelligt (Sharp, 1978; Rosentraub & Sharp, 1981; Thomsen & Jakobsen, 2015).

En motivationsform, der tidligere i samproduktionslitteraturen har vist sig at kunne påvirke borgers motivation til deltagelse i samproduktion, er *ekspressiv motivation* (Sharp, 1978, p. 47). Ekspressiv motivation er en del af en motivationstypologi af Clark og Wilson (1961), der i forbindelse med forskellige incitamenter skelner mellem materiel, solidarisk og ekspressiv motivation. Ekspressiv motivation finder sted, når en person individuelt støtter kollektive mål og principper, eksempelvis af moralsk, politisk eller religiøs karakter (Clark & Wilson, 1961, p. 135). Ved ekspressiv motivation opnår en person en individuel gevinst ved at bidrage 'sin del' til det kollektive formål, fordi vedkommende for eksempel føler skyld ved ikke at bidrage (Moe, 1980, p.

617). Sharp (1978) undersøger i et studie organisationers anvendelse af incitamenter rettet mod de tre ovenstående motivationsformer (materiel, solidarisk og ekspressiv), hvor organisationernes formål er at øge borgeres deltagelse i samproduktion i forhold til naboovervågning og kriminalitetsforebyggelse. Hun finder, at organisationer med fokus på ekspressive incitamenter ofte har fokus på potentielle trusler mod nabolagets borgere (Sharp, 1978, p. 47). Organisationerne sætter her fokus på at redde nabolaget fra disse trusler og opfordrer deltagerne i organisationen til at gøre en indsats for dette (Sharp, 1978, p. 49). Sharp finder, at ekspressive incitamenter, med deres fokus på trusler mod nabolaget, kan øge borgeres deltagelse i samproduktion, især når det er uforbeholdne (*outspoken*) borgere, der agerer medproducenter. Dog kan ekspressive incitamenter have mindre effekt ved borgere, der i mindre grad deler gruppens værdier og altså ikke har samme ekspressive motivation som de andre i gruppen (Sharp, 1978, p. 52).

En anden motivationsteori, der er undersøgt i relation til borgeres deltagelse i samproduktion, er *motivation-crowding* teorien (Ryan & Deci, 2000; Frey, 1997; Jakobsen & Thomsen, 2015). I denne teori sondres der mellem to former for motivation; henholdsvis intrinsisk motivation og ekstrinsisk motivation. Intrinsisk motivation indebærer, at en person udfører en handling, fordi den i sig selv er interessant, hvor ekstrinsisk motivation betyder, at en person udfører en handling på grund af det forventede outcome, eksempelvis en materiel belønning (Ryan & Deci, 2000, p. 55). Hvis forældre eksempelvis deltager i samproduktion på skoleområdet ved at lave lektier med deres barn, fordi de finder det interessant, vil de være drevet af deres intrinsiske motivation. Hvis de derimod laver lektier med deres barn, for at barnet kan opnå gode karakterer, er forældrene drevet af den ekstrinsiske motivation. I praksis vil de fleste mennesker dog være motiveret af både ekstrinsisk og intrinsisk motivation til mange handlinger, hvorfor motivationsformer kan være svære at adskille (Frey, 1997, p. 14). Ekspressiv motivation kan primært karakteriseres som intrinsisk motivation, da det handler om immaterielle værdier, som borgeren støtter.

Motivation-crowding teorien præsenteret af Frey (1997) hævder endvidere, at incitamenter og reguleringssystemer, der har til formål at øge personers ekstrinsiske motivation, i nogle tilfælde kan underminere den intrinsiske motivation, så der forekommer en *crowding-out* effekt (Frey, 1997, p. 17). Crowding-out effekten skyldes, at når eksterne interventioner opfattes som kontrollerende, vil det reducere personens selvbestemmelse, så vedkommende ikke længere vil føle noget ansvar forbundet med handlingen. Derudover vil det også reducere personens selvværd, da vedkommende vil føle, at vedkommendes intrinsiske motivation ikke anerkendes, fordi muligheden for at udføre handlingen på baggrund af den intrinsiske motivation forsvinder. Dette

vil dermed fortrænge den intrinsiske motivation. Denne mekanisme kaldes også ”de skjulte omkostninger ved belønning” og forklarer, hvorfor økonomiske incitament er ikke altid medfører, at personer bidrager mere til en aktivitet. Hvis de eksterne interventioner derimod opfattes som understøttende, kan det i stedet styrke personens selvværd og følelse af selvbestemmelse og dermed øge den intrinsiske motivation, således at der i stedet sker in *crowding-in* effekt (Frey, 1997, p. 18). Jakobsen og Thomsen finder, at *crowding-out* effekter også finder sted på samproduktionsområdet, når det offentlige eksempelvis forsøger at øge resourcesvage gruppers deltagelse i samproduktion gennem informationspjecer. De finder altså, at de resourcesvage borgers intrinsiske motivation til at deltage i samproduktion mindskes, i tilfælde hvor borgerne opfatter informationsmaterialet som kontrollerende (Jakobsen & Thomsen, 2015).

2.3.3 Self-efficacy (EFN)

I litteraturen er det som tidligere nævnt særligt motivation og ressourcers betydning for borgerens deltagelse i samproduktion, der er blevet undersøgt. Nyere studier i samproduktionslitteraturen peger dog også på, at borgers såkaldte *self-efficacy* har afgørende betydning for, om de deltager i produktionen af en serviceydelse (Bovaird, et al., 2015; Thomsen, 2017).

Self-efficacy begrebet stammer oprindeligt fra socialpsykologisk teori, hvor Bandura som en af de første præsenterede argumentet om, at det ikke kun er besiddelsen af ressourcer som viden og færdigheder, der har betydning for, hvilke aktiviteter en person involverer sig i, og hvor succesfuld personens indsats bliver. En anden vigtig faktor er nemlig personens vurdering af egne evner til at udføre aktiviteten, fordi dette påvirker deres motivation og adfærd (Bandura, 1986, p. 391). Jo større en persons *self-efficacy* er, des større sandsynlighed er der for, at vedkommende vil bidrage til en aktivitet, og des større og mere vedholdende vil personens indsats være (Bandura, 1986, p. 386). Bruger vi igen samproduktion i folkeskolen som eksempel, betyder det, at forældre, der føler sig kompetente til at hjælpe deres børn med at blive gode til at læse, er mere tilbøjelige til at samproducere med skolen om deres børns uddannelse end forældre, der tvivler på egne kompetencer. I tilfælde af udfordringer ved samproduktionen, vil forældre med høj *self-efficacy* også være mere vedholdende i deltagelsen i samproduktion end forældre med lav *self-efficacy* (Thomsen, 2017, p. 343). Bovaird og kollegaer (2015) finder i et samproduktionsstudie, at *self-efficacy* har betydning for borgers deltagelse i både individuelle og kollektive former for samproduktion, men at *self-efficacy* har størst betydning for kollektiv samproduktion. En af årsagerne til dette er højst sandsynligt barriererne ved kollektiv samproduktion. Da disse ofte er højere ved end ved individuel samproduktion, er det kun borgere med en høj følelse af *self-efficacy*, der er villige til at yde den nødvendige indsats for at deltage i den kollektive samproduktion (Bovaird, et al., 2015, p. 18).

2.4 Hvad fremmer deltagelsen i samproduktion? (BLR)

Først præsenterer vi initiativer fra samproduktionslitteraturen, som kan fremme deltagelsen i samproduktion. Derefter præsenterer vi værktøjer, som marketingslitteraturen viser, kan påvirke folk til at handle på bestemte måder.

2.4.1 Informationsinitiativ (EFN)

I samproduktionslitteraturen er der en række forslag til, hvad det offentlige kan gøre for at fremme borgeres deltagelse i samproduktion (Rosentraub & Sharp, 1981; Alford, 2002; Alford, 2009; Jakobsen & Serritzslew, 2016; Jakobsen & Thomsen, 2015). Fordi litteraturen længe har vist, at borgeres ressourcer og motivation er de afgørende faktorer for deres deltagelse i samproduktion, har forskning i samproduktion også typisk fokuseret på, hvordan offentlige initiativer kan øge enten ressourcer (ofte viden) eller motivation hos borgerne (Andersen, et al., 2018, p. 5).

Rosentraub og Sharp (1981) præsenterer fire konkrete initiativer, der kan fremme borgeres deltagelse i samproduktion ved enten at øge deres motivation eller deres ressourcer. De to første er informations- og faciliteringsinitiativer, der primært har til hensigt at styrke de ressourcer hos borgerne, der er nødvendige for, at de kan deltage i samproduktionen. De to andre er regulerings- og incitamentsinitiativer, hvis hovedformål er at øge motivationen til at samproducere (Rosentraub & Sharp, 1981, p. 529).

Ifølge Rosentraub og Sharp er informationsinitiativer det mest anvendte initiativ til at fremme samproduktion (Rosentraub & Sharp, 1981, p. 529). Denne form for initiativer ses på de fleste serviceområder og har til formål både at øge borgeres viden om vigtigheden af at deltage i samproduktionen, men også deres viden om, hvordan samproduktionen udføres (Andersen, et al., 2018, p. 9). Faciliteringsinitiativer har til formål at gøre samproduktionen lettere for borgere ved at tilbyde værktøjer samt give råd og vejledning om, hvordan værktøjerne kan anvendes i samproduktionen (Rosentraub & Sharp, 1981, p. 529). Dette kan for eksempel være, at borgeren, i forbindelse med at en ny affaldsordning indføres, får udleveret forskellige skraldespande til bestemt affald og en vejledning til sorteringen af affald. Informations- og faciliteringsinitiativer adskiller sig fra hinanden ved, at informationsinitiativer udelukkende via information øger borgerens viden om samproduktionen, hvor faciliteringsinitiativer derimod søger at øge borgernes deltagelse i samproduktion gennem værktøjer og vejledninger, der skal gøre samproduktionen nemmere.

Reguleringsinitiativer fungerer ved at tvinge folk til at udføre en bestemt handling, eksempelvis ved at gøre benzin- og dieslbiler ulovlige, for at tvinge borgerne til at købe elbiler, med det kollektive formål at gavne klima og miljø. Problemet med regulativer som initiativ til at øge

samproduktion er, at de oprindeligt er designet til at forebygge uønsket adfærd, og derfor kan være mindre effektivt til at motivere til en ønsket adfærd. Incitamentsinitiativer kan derfor være mere effektive, da de fungerer ved at øge attraktiviteten ved at deltage i samproduktionen (Rosentraub & Sharp, 1981, p. 530). Dette kan eksempelvis være, hvis man lader elbiler køre gratis i storbyer, mens benzin- og dieselmotorer skal betale. Incitamentsinitiativer kan altså være med til at gøre fordelene for borgerne ved at deltage i samproduktionen større end omkostningerne ved at deltage.

Også i danske studier er der blevet fokuseret på, hvordan man kan fremme samproduktion via folks ressourcer og motivation, hvor effekten af informations- og faciliteringsinitiativer især er undersøgt. Samtidig har man i danske studier i høj grad gjort brug af eksperimentelle studier for at undgå de endogenitetsproblemer, som tidligere casestudier af samproduktion i den internationale litteratur ofte har lidt under (Andersen, et al., 2018, p. 5).

I et felteksperiment af Andersen og kollegaer (2018) replicerer de elementer fra to tidligere danske studier, der tester offentlige informations- og faciliteringsinitiativers effekt på forældres deltagelse i samproduktion på folkeskoleområdet. De finder blandt andet, at forældres bidrag til samproduktion øges, når forældrene modtager en kombination af informationsmaterialer og de nødvendige værktøjer til at samproducere (Andersen, et al., 2018, p. 3). Det ene studie deres undersøgelse replicerer, er et felteksperiment i folkeskolen, der ikke finder en signifikant effekt på forældres deltagelse i samproduktion, når der udelukkende udleveres informationsmateriale til forældrene (Thomsen & Jakobsen, 2015, p. 298). Det andet studie de replicerer, er et felteksperiment, der finder, at udleveringen af både informationsmaterialer og værktøjer i form af bøger har en signifikant effekt på forældre med anden etnisk herkomst's deltagelse i samproduktion (Jakobsen, 2013).

Jakobsen og Thomsen (2015) har samtidig undersøgt effekten af informationsmateriale på borgernes motivation til at samproducere samt sammenhængen mellem forskellige typer motivation og deltagelsen i samproduktion. De finder, at kun den intrinsiske motivation har en signifikant positiv effekt på forældres deltagelse i samproduktion på folkeskoleområdet. De finder samtidig, at informationsmateriale har en signifikant negativ effekt på den intrinsiske motivation som følge af crowding-out effekten, hvis forældrene opfatter informationsmateriale udleveret i forbindelse med informationsinitiativer som kontrollerende (Jakobsen & Thomsen, 2015, p. 180). Jakobsen og Thomsen argumenterer derfor for, at man ved udleveringen af informationsmateriale bør være opmærksom på at gøre materialets udtryk og formuleringer mindst muligt kontrollerende (Jakobsen & Thomsen, 2015, p. 181). Litteraturen i dag beskæftiger sig således især med effekten af informations- og faciliteringsinitiativer, hvilket hænger sammen med, at især

informationsinitiativer er relativt lette og billige for det offentlige at gennemføre sammenlignet med for eksempel at skulle regulere et område gennem lovgivning.

2.4.2 Nudging (BLR)

Vender man blikket fra samproduktionslitteraturen mod mere økonomisk og marketingsorienteret litteratur, er et populært værktøj til at påvirke menneskers adfærd såkaldt *nudging*. I det følgende afsnit redegør vi for begrebet nudging, der handler om at påvirke menneskers adfærd ubevidst. Vi beskriver mekanismerne bag nudging for senere at kunne sætte det i sammenhæng med mekanismerne bag samproduktion. I beskrivelsen af nudging fokuserer vi især på framing, da det er denne form for nudging, som vi tester i vores speciale.

Definition af nudging

Lige siden udgivelsen af Thaler og Sunsteins bog om nudging i 2008, har der været en stadigt stigende interesse for begrebet nudging, der har skabt debat blandt politikere og forskere (Hansen, 2016, p. 155). Thaler og Sunstein definerer nudging som "*any aspect of the choice architecture that alters people's behavior in a predictable way without forbidding any options or significantly changing their economic incentives*" (Thaler & Sunstein, 2009, p. 6). Nudging er altså, når et aspekt af den måde et valg er designet på, ændrer folks adfærd på en forudsigelig måde, uden at man direkte påvirker personen, der skal træffe valget, ved eksempelvis at forbyde en valgmulighed eller ændre de økonomiske incitamenter. Ifølge Thaler og Sunstein er nudging især behjælpeligt; når en person ikke får umiddelbar feedback efter et valg, vedkommende skal træffe; når situationen, hvor beslutningen træffes, er svær at forstå og når valget er forbundet med nydelse nu og først omkostninger senere (Thaler & Sunstein, 2009, p. 72).

Thaler og Sunstein beskriver aktøren bag et nudge som en valgarkitekt (*choice architect*), der har ansvaret for at designe de omgivelser, som folk træffer beslutninger i. Mange er valgarkitekter uden at være bevidste om det, for eksempel når en læge skal præsentere alternative behandlinger for en patient, eller når en studievejleder skal forklare forskellige uddannelsesmuligheder til en elev (Thaler & Sunstein, 2009, p. 3). I begge tilfælde er den essentielle faktor, at der ikke er noget 'neutralt' design. Valgarkitekter vil altid påvirke det valg, andre individer træffer (Thaler & Sunstein, 2009, p. 3). Lægen vil altså, om vedkommende vil det eller ej, påvirke patientens valg af behandling gennem rækkefølgen, som lægen nævner de alternative behandlingsmuligheder i, og gennem de ord, som vedkommende bruger til at beskrive handlingerne med. I forlængelse af dette introducerer Thaler og Sunstein begrebet *libertariansk paternalisme*, som de bygger deres antagelser om nudging på. Det libertarianske aspekt i begrebet ligger i, at folk skal være frie til at vælge. Den måde, valgarkitekten designer omgivelserne skal derfor enten bibeholde eller øge individets valgmuligheder (Thaler & Sunstein, 2009, p. 5), som det også

fremgår af deres definition, hvor de fremhæver, at nudging ikke sker ved at forbyde valgmuligheder. Det paterlianske aspekt omhandler, at det ifølge Thaler og Sunstein er legitimt for valgarkitekterne at påvirke individers adfærd for at gøre deres liv længere, sundere eller bedre. En politik er paternalistisk, hvis den prøver at påvirke folks valg på en måde, der stiller vælgeren bedre i deres egne øjne (Thaler & Sunstein, 2009, p. 5). Dette argumenterer de for er legitimt at gøre, fordi mennesker ikke er i stand til at se, hvad det bedste valg for dem er i alle situationer, da mennesker ikke besidder komplet information, ubegrænsede kognitive evner og komplet selvkontrol (Thaler & Sunstein, 2009, p. 5).

På trods af Thaler og Sunsteins definition af nudging er der stadig stor debat blandt forskere om, hvad begrebet egentlig dækker over, og hvordan begrebet er relateret til libertariansk paternalisme (Hansen, 2016, p. 155). En kritiker af Thaler og Sunsteins definition er Hansen (2016), der udfordrer de fleste elementer i Thaler og Sunsteins definition af nudging, herunder relationen til libertariansk paternalisme. Hansen definerer nudging som *“a function of any attempt at influencing people’s judgment, choice, or behavior in a predictable way that is 1) made possible because of cognitive boundaries, biases, routines and habits in individual and social decision-making posing barriers for people to perform rationally in their own declared self-interests and which 2) works by making use of those boundaries, biases, routines, and habits as integral parts of such attempts”* (Hansen, 2016, p. 164). Hansens definition adskiller sig fra Thaler og Sunsteins på en række punkter. Overordnet set definerer Hansen nudging på en mere snæver måde end Thaler og Sunstein, idet Hansen har flere krav til, hvornår noget kan siges at være et nudge. Hansen argumenterer desuden for, at nudging kan være andet end libertariansk paternalisme (Hansen, 2016, p. 173). Nudges er derfor ifølge Hansen ikke identiske med eller begrænset til libertariansk paternalisme, men det er også muligt at anvende nudging med andre formål, eksempelvis for at opnå økonomisk effektivitet.

Som den ovenstående gennemgang viser, er der i litteraturen ikke en fælles forståelse af, hvordan nudging skal defineres. Vi tager i vores speciale udgangspunkt i Thaler og Sunsteins definition af nudging, da det uden tvivl er den mest anvendte i litteraturen. Vi mener dog, at Hansen har nogle vigtige pointer i forhold til de normative antagelser, som Thaler og Sunstein har bag deres definition af nudging, da det kan være problematisk at knytte konkrete værktøjer til at skabe adfærdsændringer op på bestemte politiske ideologier. Vi tager derfor med fra Hansens definition, at nudging ikke kun er begrænset til libertariansk paternalisme, men også kan anvendes ved former for samproduktion, der eksempelvis har til formål at effektivisere en serviceproduktion økonomisk.

Mekanismerne bag nudging

Det er efterhånden bredt accepteret, at den traditionelle økonomiske forståelse af mennesker som perfekt rationelt tænkende individer ikke holder i virkeligheden. Især forskning inden for adfærdsøkonomi og psykologi (se eksempelvis forskning af Tversky og Kahneman), har gang på gang undersøgt og dokumenteret, at mennesket systematisk "fejler" og træffer irrationelle beslutninger. Menneskers adfærd og beslutningsprocesser er således systematisk påvirket af ting, der burde være irrelevante faktorer i forhold til de beslutninger, de skal træffe (Hansen & Jespersen, 2013, p. 3). Vores forståelse for menneskelig adfærd kan ifølge denne litteratur derfor forbedres ved at anerkende, hvornår mennesker systematisk tager fejl.

Ifølge den psykologiske litteratur sker de systematiske fejl på grund af måden, hvorpå menneskets kognitive system er bygget op (Kahneman, 2011, p. 12). Kort sagt argumenterer blandt andet Kahneman for, at mennesker kan tænke med to forskellige systemer: Med system 1, der er hurtigt, instinktivt og emotionelt og med system 2, der er langsomt, gennemtænkt og logisk (Kahneman, 2011, p. 22). Det er opdelingen af menneskets kognitive system i disse to systemer, som Thaler og Sunstein har som udgangspunkt for deres teori om nudging. Thaler og Sunstein kalder system 1 det automatiske system og system 2 det refleksive system og skriver, at det automatiske system normalt ikke forbindes med "at tænke", fordi det i høj grad er instinktive reaktioner, der kommer fra denne del af hjernen. Det refleksive system er modsat det automatiske system mere selvbevidst og gennemtænkt (Thaler & Sunstein, 2009, pp. 19-20). Mennesker bruger eksempelvis det automatiske system, når de kører samme vej på arbejde tiende år i træk, mens de må bruge det refleksive system til at vælge hvilken rute, de skal tage på arbejde, når vejarbejde spærrer deres sædvanlige vej.

Det er det automatiske system, som nudging beskæftiger sig med. Det perfekt rationelle menneske ville i teorien altid bruge det refleksive system, men almindelige mennesker bruger ofte det automatiske system, da det er lettest og hurtigst. Når vi står over for et spørgsmål, der er svært og kræver tid at besvare med det refleksive system, substituerer vi det ofte ubevidst med et lettere spørgsmål, der kan besvares af det automatiske system (Kahneman, 2011, p. 16). Vores instinktive valg kan i nogle situationer være ret præcise, men de instinktive valg er også grunden til, at mennesket systematisk tager fejl. Thaler og Sunstein mener derfor, at vi generelt stoler for meget på det automatiske system (Thaler & Sunstein, 2009, p. 21). Gennem nudging mener Thaler og Sunstein, at man kan designe valg på en måde, så mennesker kan bruge deres automatiske system uden at komme i problemer, og at man dermed kan gøre folks liv lettere og bedre (Thaler & Sunstein, 2009, p. 22). De bruger skolekantiner i USA som eksempel, hvor man ser en klar tendens til, at børnene begynder at købe sundere mad, når man stiller de sunde

madvarer forrest og i øjenhøjde, og samtidig placerer de usunde madvarer mere ude af syne. Børnene har stadig samme valgmuligheder som før, men fordi det bliver 'lettere' automatisk at træffe det sundere valg, når man ikke kan se det usunde mad og derfor ikke bliver fristet, er resultatet at folk spiser sundere (Thaler & Sunstein, 2009, pp. 1-4).

Nudging baserer sig altså på antagelser om, at mennesker har begrænsede kognitive evner og systematisk laver fejl og træffer beslutninger, der ikke er til deres eget bedste, når de anvender det automatiske system til at træffe valg. Nudging er derfor, når man griber ind og designer denne type valg på en måde, der hjælper folk med at træffe valg, der er bedre for dem.

2.4.3 Framing (EFN)

Et værktøj, der kan have stor indflydelse på individers valg, og som Thaler og Sunstein anser som et stærkt nudge, er framing. Idéen med framing er, at individers valg ofte afhænger af, hvordan problemer er fremført (Tversky & Kahneman, 1981, p. 457). Framing foregår derfor ved, at en afsender udlægger og fortolker et givent problem ved at fremhæve et aspekt af en sag på bekostning af andre aspekter (Slothuus, 2010, p. 345). Et konkret eksempel Thaler og Sunstein bruger på framing, er, hvordan en læge foreslår en omfattende operation til en patient, der lider af en alvorlig hjertesygdom. Hvis lægen fortæller, at ud af 100 patienter, der har gennemført operationen, er 90 personer i live efter fem år, vil de fleste takke ja til operationen. Hvis lægen derimod fortæller at ud af 100 patienter, er der 10 patienter, der er døde efter fem år, vil folk være meget mere tilbøjelige til at sige nej til operationen. Igen er grunden til dette, at folk træffer beslutninger med det automatiske system. Menneskets reflektive system er for de fleste ikke i stand til at gøre det arbejde, der kræves, for faktisk at tjekke om en operation er mest i deres interesse. De er ligeledes heller ikke i stand til at vurdere, hvorvidt en anden framing af spørgsmålet ville medføre et andet svar. Dette gør derfor frames til stærke nudges (Thaler & Sunstein, 2009, p. 37).

Som ovenstående eksempel viser, kan hvordan et valg frames altså påvirke, hvilken beslutning en person træffer. Inden for framinglitteraturen har man ofte forsøgt at forudsige individers adfærd ved at sammenligne beskeder, der er positivt framet, og fremhæver de positive konsekvenser ved at deltage i en given handling, med negativt framet beskeder, der fremhæver det, man mister ved ikke at handle. Forskere har her fundet, at frames, der indeholder tabsbudskaber, er mere effektive end frames, der indeholder gevinstbudskaber (Tversky & Kahneman, 1981, p. 454; White, et al., 2011, p. 473; Thaler & Sunstein, 2009, p. 37). Dette er framingeksemplet i foregående afsnit også et eksempel på.

Ifølge Kahneman og Tversky kan dette fænomen forklares med adfærdsprincippet tabsmodvilje (*loss aversion*), der indebærer, at "*losses loom larger than gains*" (Kahneman & Tversky, 1979, p. 279). Mennesker frygter tab irrationelt meget, fordi deres automatiske system er meget mere følsomme over for tab end over for gevinster. Ifølge Thaler og Sunstein er tabsmodviljen så udpræget, at tab kan gøre mennesker dobbelt så ulykkelig, som en tilsvarende gevinst kan gøre dem lykkelig (Thaler & Sunstein, 2009, p. 33). Mennesker gør derfor alt, hvad de kan for at beskytte, hvad de har, og man er i højere grad motiveret til at undgå tab, end man er motiveret til en potentiel gevinst. Tabsmodviljen medfører derfor, at beslutninger man træffer i det automatiske system, vil være systematisk fejlbehæftede, fordi tabsmodviljen eksempelvis presser os til at ikke at foretage ændringer, selv når disse ændringer objektivt set er i vores interesse (Thaler & Sunstein, 2009, p. 34).

Effekten af tabs- og gevinstorienteret framing på menneskers adfærd er ikke blevet undersøgt direkte i forbindelse med samproduktion, men den er ofte blevet undersøgt i socialpsykologilitteraturen og i marketingslitteraturen (Lee & Aaker, 2004; Maheswaran & Meyers-Levy, 1990; White, et al., 2011). Selvom Kahneman og Tversky oprindeligt finder, at tabsorienterede frames er mere effektive end gevinstorienterede frames, har efterfølgende studier fundet, at der er en række forhold, der har betydning for, om det er tabsorienterede eller gevinstorienterede frames, der er mest effektive til at ændre menneskers adfærd. I et studie af Lee og Aaker fra 2004 finder de, at effekten af henholdsvis gevinstorienteret og tabsorienteret framing afhænger af situationen. De finder en tendens til, at tabsframes kun er mere overbevisende end gevinstframes, når emnet opfattes som at have et højt trusselniveau af modtagerne (Lee & Aaker, 2004, p. 216). De beskriver således, at når folk opfatter dem selv som sårbare over for bestemte negative konsekvenser, vil der være større sandsynlighed for, at de vil fokusere på de negative aspekter ved situationen (for eksempel sundhedsproblemer). Tabsframes, der har fokus på det, man mister, vil derfor være et godt match med denne tankegang og vil derfor være mere overbevisende end gevinstframes.

Udover at tabsframing er mest effektivt i situationer, hvor framingen opfattes som en trussel, argumenterer Maheswaran og Meyers-Levy (1990) også for, at tabsframes er mest effektive, når mennesker er meget involverede i emnet, hvormed de mener, at mennesker har en høj interesse og viden om emnet (Maheswaran & Meyers-Levy, 1990, p. 366). Ifølge Maheswaran og Meyers-Levy skyldes dette, at en høj involvering medfører, at modtageren af framet så vil bekymre sig nok om emnet til at tage stilling til, hvad vedkommende kan gøre for at undgå de tab, som præsenteres i det framede information (Maheswaran & Meyers-Levy, 1990, p. 362).

2.4.4 Nudging, framing og samproduktion kombineret (BLR)

Vi har tidligere gennemgået, hvordan ressourcer, motivation og self-efficacy påvirker borgeres deltagelse i samproduktion. Vi vil i dette afsnit argumentere for, at nudging kan påvirke deltagelsen i samproduktion gennem alle tre mekanismer. Da det er relativt nyt at kombinere nudging og initiativer til at fremme samproduktion, er der ikke tidligere set studier, der kombinerer tabs- og gevinstorienteret framing og samproduktion. I den danske samproduktionslitteratur findes der dog studier, der delvist kombinerer samproduktion og andre former for nudging end framing (Jakobsen & Serritzlew, 2016; Andersen, et al., 2018). Vi starter dette afsnit med at præsentere disse studier, hvorefter vi beskriver, hvordan vi forventer, at nudging spiller sammen med henholdsvis ressourcer, self-efficacy og ekspressiv motivation, således at det kan øge deltagelsen i samproduktionen. Vi fokuserer på nudging i form af tabsorienteret framing, hvor det er relevant (ved self-efficacy og ekspressiv motivation), da vi i vores speciale kun beskæftiger os med nudging i denne form.

I Danmark har Jakobsen og Serritzlew (2016) testet effekten af nudging gennem informationsmateriale på borgeres viden. De betegner således det at give information til en gruppe borgere som nudging, idet det kan få borgerne til at træffe andre beslutninger (Jakobsen & Serritzlew, 2016, p. 456). Jakobsen og Serritzlew argumenterer for, at nudging har fået en vigtig rolle som et alternativ til incitamentsinitiativer i litteraturen om, hvordan man forbedrer borgernes helbred, uddannelse og borgerlige adfærd. De argumenterer for, at nudging her kan bruges til at ændre folks valg og adfærd ved, at man ændrer konteksten som beslutningerne træffes i (Jakobsen & Serritzlew, 2016, p. 449). Andersen og kollegaer (2018) undersøger i deres studie, hvad der har betydning for borgeres evner til at samproducere. De argumenterer for, at hvis der stilles bøger til rådighed til forældre med det formål at få dem til at læse mere med deres børn, kan det samtidig fungere som et nudge, idet forældrene vil blive mindet om, at de skal læse med deres børn, når de ser bøgerne (Andersen, et al., 2018, p. 6). Logikken bag denne form for nudging er altså, at man ved at præsentere borgere for informationsmateriale eller lignende kan få dem til at deltage i samproduktion, blot fordi materialet minder dem om, at de skal deltage. I ingen af studierne har hovedformålet med de empiriske undersøgelser dog været at teste nudging på samproduktion, hvorfor det bagvedlæggende teoretiske argument for sammenhængen mellem nudging og samproduktion ikke er beskrevet nærmere. At kombinere nudging og initiativer til at fremme samproduktion er derfor stadig relativt nyt i samproduktionslitteraturen.

Nudging og ressourcer

Alford (2009) argumenterer som sagt for, at ressourcer har afgørende betydning for borgeres deltagelse i samproduktion. Han peger på, at der er to steder, hvor offentlige institutioner med

fordel kan gribe ind for at styrke borgernes ressourcer til at samproducere. Den første er ved at simplificere den opgave, som samproduktionen kræver, at borgeren udfører. Den anden er ved at øge borgerens egne ressourcer/kapacitet til at udføre opgaven ved at tilbyde information, rådgivning og træning (Alford, 2009, p. 67). Vi forventer, at nudging generelt kan øge borgeres ressourcer til at samproducere gennem begge af disse tiltag. Mange nudges, eksempelvis fysiske nudges, kan bidrage til at gøre det lettere for borgerne at samproducere, fordi man gør det lettere for borgerne automatisk at udføre den handling, det kræver at deltage i samproduktionen. Et eksempel er Københavns Kommune, der har undersøgt effekten af at gøre skraldespande i parker en opsigtsvækkende farve, så de bliver lettere at få øje på. De finder, at det på denne måde bliver lettere for borgere automatisk at smide deres affald i skraldespanden i stedet for at smide det på jorden, hvormed de bidrager til at holde parkerne rene i samarbejde med det offentlige (KL, 2016, p. 11). Denne form for nudging er altså en måde at simplificere det nødvendige bidrag fra borgerne til samproduktionen på, hvormed borgernes ressourcer til at deltage i samproduktionen samlet set øges.

En måde at anvende framing til at øge borgeres ressourcer til at deltage i samproduktion er ved at frame informationsmateriale i forbindelse med informationsinitiativer, så informationen om, hvordan deltagelsen i samproduktion skal foregå, simplificeres. Framingen kan således øge borgernes viden om samproduktionen og dermed øge deres ressourcer. Vi vil dog argumentere for, at det kun er framing, der simplificerer informationen, der er relevant for borgernes ressourcer. Dette skyldes, at vi ikke har en forventning om, at tabsramet informationsmateriale vil øge borgernes viden mere end informationsmateriale ramet med fokus på gevinster, da borgeren formodes at ville opnå den samme viden ved begge frames. Derudover forventes det heller ikke, at tabs- og gevinstorienterede frames vil påvirke borgernes redskaber og tid forskelligt, hvorfor effekten af tabs- og gevinstframing på deltagelsen i samproduktion altså ikke forventes at ske gennem borgernes ressourcer.

Nudging og self-efficacy

Vi forventer til gengæld, at tabsorienteret framing har en større effekt end gevinstorienteret framing på borgeres deltagelse i kollektiv samproduktion på grund af effekten af self-efficacy på deltagelsen i samproduktion. I et studie af White og kollegaer (2011) undersøges de effekten af informationsmateriale med forskellige frames på borgeres self-efficacy og villighed til at affaldssortere. Selvom sortering og genanvendelse af husholdningsaffald er et godt eksempel på kollektiv samproduktion, definerer White og kollegaer ikke affaldssortering som samproduktion, men har i stedet til formål at bidrage til marketingslitteraturen. De sætter derfor ikke brugen af framing i direkte forbindelse med samproduktion, men derimod kun i forbindelse med self-

efficacy. Men, som nævnt i afsnit 2.3.3 er sandsynligheden for, at en borger deltager i samproduktion større, des højere vedkommendes self-efficacy er, hvorfor deres studie stadig er relevant for vores teoretiske argument.

White og kollegaer finder, at information om affaldssortering fremet med tabsbudskaber og konkret information har den største effekt på borgernes evne til at bearbejde budskaber og derfor øger borgernes self-efficacy mest (White, et al., 2011, p. 480). De argumenterer nemlig for, at man igennem tabsframing kan øge borgernes self-efficacy, fordi at tabsfremet information kan virke lettere for folk at forstå og bearbejde betydningen af, selvom de ikke nødvendigvis får mere viden end ved gevinstfremet information (jf. foregående afsnit). Tabsframingen kan altså være med til at øge borgernes tiltro til egne evner og deres tiltro til, at de er i stand til at håndtere en bestemt situation eller handling, hvorfor deres self-efficacy vil øges (White, et al., 2011).

White og kollegaer beskriver ikke det teoretiske argument bag deres empiriske fund nærmere. En teoretisk forklaring på White og kollegaers resultat kan dog være Kahneman og Tverskys adfærdsprincip tabsmodvilje, der som sagt indebærer, at mennesker generelt reagerer stærkere på tab end på gevinster. Tabsmodviljen gør sig især gældende, når modtageren af det tabsorienterede information er involveret i emnet og anser emnet som en trussel, fordi vedkommende dermed vil bekymre sig nok om emnet til at tage stilling til, hvad de kan gøre for at undgå de tab, der er præsenteret i den framede information (Lee & Aaker, 2004, p. 216; Maheswaran & Meyers-Levy, 1990, p. 365). Borgere vil derfor ofte have nemmere ved at bearbejde et tabsframe end et gevinstframe, fordi deres opfattelse af emner som en trussel i højere grad vil være i overensstemmelse med den tabsfremede information.

Vi forventer derfor, at hvis borgere modtager et tabsorienteret frame, vil de være mere tilbøjelige til at deltage i samproduktion, end hvis de modtager et gevinstorienteret frame, fordi tabsorienteret framing øger deres self-efficacy mest.

Nudging og motivation

Tilsvarende forventer vi, at samme mønster gør sig gældende, når det drejer sig om borgernes motivation til at samproducere. Et fremet informationsinitiativ forventes således også at kunne påvirke borgernes ekspressive motivation, fordi informationen vil kunne sætte fokus på værdier, mål og principper, som borgeren har en interesse i og støtter. Ved at have fokus på hvilke tab der er ved en bestemt sag, kan det påvirke borgerens 'skyldfølelse', og borgeren vil dermed deltage i samproduktionen, fordi vedkommende føler skyld ved ikke at bidrage (Moe, 1980, p. 617). Da mennesker er særlig følsomme over for tab og frygter disse mere, end de glædes ved gevinster, forventer vi, at borgere, når de udsættes for tabsorienterede frames, i højere grad føler skyld ved ikke at deltage i samproduktionen, hvilket vil øge deres ekspressive motivation mere

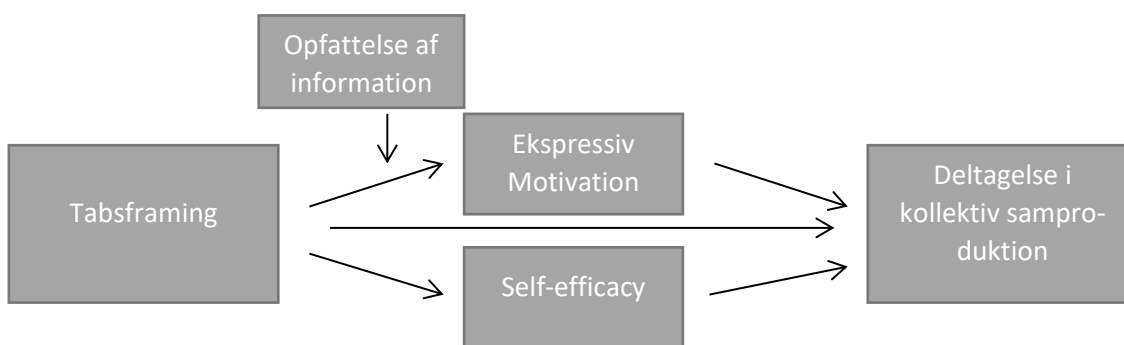
end et gevinstorienteret frame vil gøre. Et tidligere samproduktionsstudie finder endvidere, at borgeres ekspressive motivation i forhold til samproduktion særligt kan øges i situationer, hvor de føler sig truet af en pågældende situation (Sharp, 1978, p. 52). Dette er også i overensstemmelse med framinglitteraturen, der som sagt viser, at tabsframing har en større effekt end gevinstframing, når borgerne opfatter emnet som en trussel (Lee & Aaker, 2004). Som beskrevet i afsnit 2.3.2 er det samtidig tidligere vist i studier af samproduktion, at der er en positiv sammenhæng mellem borgeres grad af motivation og deres deltagelse i samproduktion. Vi forventer derfor, at tabsorienterede frames i højere grad end gevinstorienterede frames øger borgernes deltagelse i kollektiv samproduktion, fordi den ekspressive motivation øges mere ved tabsframingen.

I forhold til effekten af framing på ekspressiv motivation forventer vi endvidere, at det jf. motivation-crowding teorien er afgørende, hvordan borgerne opfatter det framede informationsmateriale, fordi ekspressiv motivation, som vi argumenterer for i afsnit 2.3.2, kan anses som en form for intrinsisk motivation. Motivation crowding-teorien handler som sagt om, at hvis et initiativ, der har til formål at øge motivationen ved modtageren til at udføre en handling, opfattes som kontrollerende af modtageren, kan det i stedet have den modsatte effekt, fordi den indre motivation ved modtageren mindskes. Dette forventer vi er relevant i forhold til framing, fordi netop framing kan være afgørende for, om et informationsinitiativ af modtageren anses som understøttende eller kontrollerende (Thomsen & Jakobsen, 2015, p. 181). Vi forventer derfor, at det er afgørende, når man anvender framing, at framingen udformes så informationen opfattes så understøttende som muligt af borgeren, således at vedkommendes selvbestemmelse og selvværd styrkes, hvilket øger den ekspressive motivation og dermed deltagelsen i samproduktion. Forskellen på henholdsvis tabs- og gevinstorienteret framing er, så vidt vi ved, ikke undersøgt i denne sammenhæng tidligere. Vi forventer dog, at hvis den tabsorienterede framing skal øge den ekspressive motivation mere end den gevinstorienterede framing (som vi forventer i foregående afsnit), forudsætter dette, at den tabsframede informationen opfattes som understøttende af borgerne og ikke som kontrollerende.

2.5 Teoretisk model og hypoteser (EFN)

Vi har i dette kapitel gennemgået de forskellige definitioner og forståelser af samproduktionsbegrebet i litteraturen, og på baggrund heraf præsenteret vores definition af samproduktion. Dernæst har vi argumenteret for, at ressourcer, motivation og self-efficacy er afgørende faktorer for borgers deltagelse i samproduktion. Vi har redegjort for forskellige bud på, hvordan man kan fremme deltagelsen i samproduktion, både med eksempler som informationsmateriale fra samproduktionslitteraturen og eksempler som nudging fra marketingslitteraturen. Til sidst har vi

kombineret dette og opstillet argumenter for, hvorfor nudging i form af framing forventes at have en effekt på deltagelsen i samproduktion, og mere specifikt hvorfor tabsorienteret framing forventes at kunne øge borgeres self-efficacy og ekspressive motivation i højere grad end gevinstorienteret framing for dermed at øge borgernes deltagelse i kollektiv samproduktion mest. På baggrund af denne teoretiske ramme har vi opstillet en samlet teoretisk model for sammenhængen mellem tabsframing og deltagelse i kollektiv samproduktion som ses i figur 2.1, hvor effekten af tabsframing er med gevinstframing som referencekategori. På baggrund af den teoretiske model udleder vi nu en række hypoteser, som vi kan teste empirisk for at besvare vores problemformulering om, i hvilket omfang borgere, der modtager tabsframet information, er mere villige til at deltage i kollektiv samproduktion end borgere, der modtager gevinstframet information.

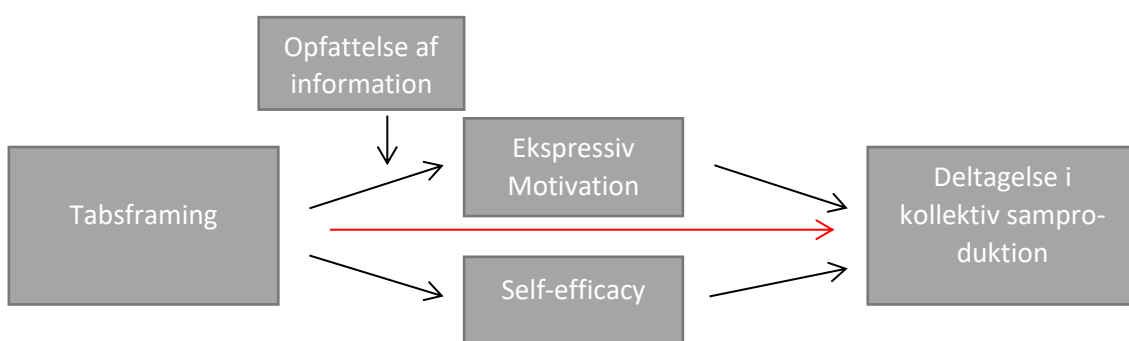
Figur 2.1: Teoretisk model for sammenhængen mellem tabsframing og borgeres deltagelse i kollektiv samproduktion

Figur 2.1 samler altså alle vores teoretiske forventninger til, hvordan framing med fokus på tab påvirker deltagelsen i kollektiv samproduktion. Vores første hypotese udledt af den teoretiske model handler om tabsorienteret informationsmateriales direkte effekt på borgeres samproduktion. I afsnit 2.4.4 argumenterede vi for, at en del af effekten af framing på borgeres deltagelse i samproduktion går gennem self-efficacy og ekspressiv motivation. I bogen *Nudge, Nudge, Think, Think* argumenterer John og kollegaer (2011) dog for, at formålet med nudging ikke er at øge borgeres motivation og ressourcer, men derimod at give folk et skub i den rigtige retning. De argumenterer for, at borgere allerede har den nødvendige motivation og de tilstrækkelige ressourcer, og at formålet med nudging er at få dem aktiveret igennem mobilisering (John, et al., 2011, p. 57). Baseret på dette argument forventer vi derfor, at tabsframing vil have en direkte effekt på deltagelsen i samproduktion ud over de indirekte effekter gennem self-efficacy og ekspressiv motivation. Mere specifikt forventer vi som følge af Kahneman og Tverskys (1981) adfærdsprincip om tabsmodvilje, at borgere, der modtager informationsmateriale med

tabsorienteret framing, i højere grad vil deltage i kollektiv samproduktion end borgere, der modtager et informationsmateriale med gevinstorienteret framing. Specialets første hypotese er derfor:

H1: Borgere, der modtager tabsramet information, vil i højere grad deltage i kollektiv samproduktion end borgere, der modtager gevinstramet information

Den forventede positive effekt af tabsframing beskrevet i hypotese 1 er markeret med rød i figur 2.2 herunder.

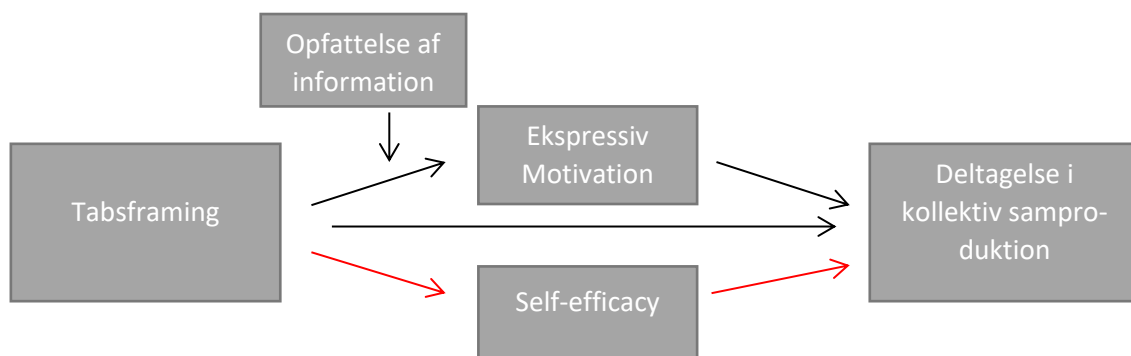

Figur 2.2: Den direkte effekt af tabsframing på borgernes deltagelse i kollektiv samproduktion

Med hypotesen om den direkte effekt af tabsframing på kollektiv samproduktion på plads, beskæftiger vores anden hypotese sig med den indirekte effekt af tabsframing, der går igennem self-efficacy. Når vi udsætter borgerne for tabsramet informationsmateriale, forventer vi, at det vil øge deres self-efficacy, som derved vil føre til en højere deltagelse i samproduktion. Vi forventer endvidere, at tabsorienteret framing vil være mere effektivt end gevinstorienteret framing til at øge borgernes self-efficacy. Dette baserer vi på, at tabsorienteret framing ofte er lettere at bearbejde end gevinstorienteret framing, fordi den tabsorienterede information i højere grad er i overensstemmelse med borgernes opfattelse af emnet som følge af deres generelle tabsmodvilje. Borgerne har derfor lettere ved at bearbejde informationen der er tabsramet, hvilket vil medføre, at deres self-efficacy øges, fordi de føler, at de er i stand til at forstå informationen.

H2: Effekten af tabsramet information på borgernes deltagelse i kollektiv samproduktion medieres af borgernes self-efficacy

Den forventede positive, indirekte effekt af tabsframing på deltagelsen i kollektiv samproduktion gennem self-efficacy beskrevet i hypotese 2 er markeret med rød i figur 2.3 herunder.

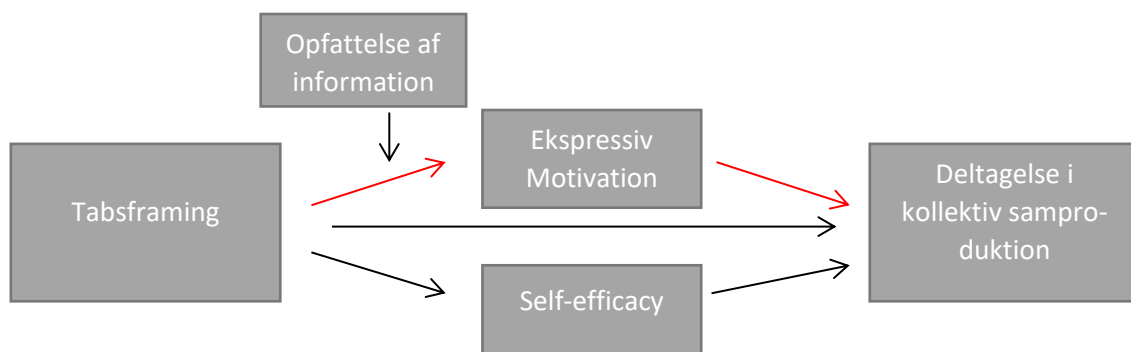

Figur 2.3: Den indirekte effekt af tabsframing på borgeres deltagelse i kollektiv samproduktion gennem borgernes self-efficacy

Som nævnt i afsnit 2.4.4 forventer vi desuden, at effekten af det tabsframede informationsmateriale på borgeres deltagelse i kollektiv samproduktion også vil medieres af borgernes ekspressive motivation. Det forventes, at tabsframet information i højere grad end gevinstframet information vil kunne øge borgernes ekspressive motivation, da borgerne vil reagere stærkere på tab end gevinster omkring et emne, som vedkommende har en særlig, kollektiv interesse i. Borgeren vil dermed i højere grad føle skyld ved ikke at deltage i samproduktionen, når de modtager tabsframet information, end når de modtager gevinstframet information. Specialets tredje hypotese er derfor:

H3: Effekten af tabsframet information på borgeres deltagelse i kollektiv samproduktion medieres af borgernes ekspressive motivation

Den forventede positive, indirekte effekt af tabsframet information på deltagelsen i kollektiv samproduktion gennem ekspressiv motivation, som vi har beskrevet i hypotese 3, er markeret med rød i figur 2.4 herunder:

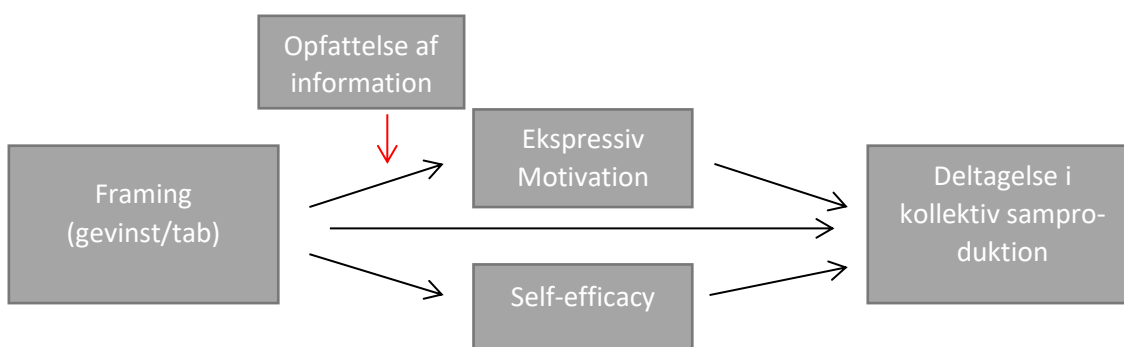

Figur 2.4: Den indirekte effekt af tabsframing på borgeres deltagelse i kollektiv samproduktion gennem borgernes ekspressive motivation

Til sidst forventer vi, i forlængelse af hypotese 3 om den indirekte effekt gennem ekspressiv motivation, at det tabsorienterede framede information kun vil have en større effekt på borgernes ekspressive motivation end det gevinstorienterede framede information, hvis informationen opfattes som understøttende frem for kontrollerende i overensstemmelse med motivation-crowding teorien. Vi forventer altså, at opfattelsen af informationsmaterialet modererer effekten af tabsframingen på den ekspressive motivation. Specialets sidste og fjerde hypotese lyder derfor således:

H4: Den indirekte effekt af tabsframet information på borgernes deltagelse i kollektiv samproduktion gennem ekspressiv motivation modereres af borgerens opfattelse af informationen

Den modererende effekt, som opfattelsen af informationen forventes at have som beskrevet i hypotese 4, er markeret med rød i figur 2.5 herunder.

Figur 2.5: Den modererende effekt af opfattelsen af informationsmaterialet på effekten af tabsraming på borgernes ekspressive motivation

3. Forskningsdesign og data (BLR)

Specialets fire hypoteser udledt af den teoretiske model tester vi empirisk i specialets analyse. I dette kapitel præsenterer vi derfor, hvordan vi har designet den empiriske undersøgelse af hypoteserne. Vi redegør i afsnit 3.1 først for vores forskningsdesign, herunder hvordan vi anvender et surveyeksperiment som metode for at afhjælpe nogle af de typiske endogenitetsproblemer, der kan opstå, når man undersøger forhold omkring samproduktion. Herefter præsenterer vi i afsnit 3.2 affaldssortering i Odense Kommune som vores case og beskriver, hvorfor affaldssortering kan defineres som kollektiv samproduktion, og derfor kan betragtes som en least-likely case inden for samproduktionslitteraturen. I forlængelse heraf klarlægger vi i afsnit 3.3 vores strategi for at indsamle data om borgerne i Odense Kommune via Facebookgrupper, med fokus på hvordan vi opnår et højt nok antal respondenter i vores stikprøve til at sikre tilstrækkelig

power i vores analyse. I afsnit 3.4 beskriver vi så, hvordan vi har designet vores survey med fokus på opbygningen af surveyen og spørgsmålsformuleringerne. Vi forklarer derfor også, hvordan vi har operationaliseret de teoretiske begreber i vores hypoteser til empiriske mål i vores survey. I afsnit 3.5 præsenterer vi til sidst information om vores respondenters baggrundskarakteristika, der viser, at der ingen forskel er på vores treatmentgruppers observerbare baggrundskarakteristika, hvilket betyder, at den tilfældige inddeling i treatmentgrupper er lykkedes, men at vores stikprøve til gengæld ikke ser ud til at være repræsentativ for borgerne i Odense Kommune.

3.1 Forskningsdesign (EFN)

Vores problemstilling er som sagt, i hvilket omfang borgere, der modtager tabsramt information, er mere villige til at deltage i kollektiv samproduktion end borgere, der modtager gevinstramt information. Forskning inden for statskundskabslitteraturen, og inden for de fleste andre samfundsvidenskabelige forskningsområder, er typisk af problemstillinger som denne, hvor man ønsker at forklare et fænomen (den afhængige variabel) ud fra, hvordan et andet fænomen opfører sig (den uafhængige variabel) (Blom-Hansen & Serritzlew, 2014, p. 6). I vores tilfælde er nudging i form af tab- og gevinstframes den uafhængige variabel, som vi forventer at kunne forklare borgeres deltagelse i kollektiv samproduktion ud fra (den afhængige variabel). Kausale sammenhænge mellem to fænomener er dog svære at påvise inden for statskundskabsforskning, da studierne ofte oplever endogenitetsproblemer (Blom-Hansen & Serritzlew, 2014, p. 5). Samproduktionsstudier er ingen undtagelser herfor, hvorfor endogenitetsproblemer er et relevant sted at starte i designet af vores undersøgelse.

Har man problemer med endogenitet i et studie, betyder det, at man ikke med sikkerhed kan sige, om ændringerne i den afhængige variabel faktisk skyldes ændringer i den uafhængige variabel. I vores tilfælde handler det om, hvorvidt vi kan være sikre på, at eventuelle forskelle i borgernes villighed til at samproducere i vores undersøgelse rent faktisk skyldes de to forskellige typer framing, som vi udsætter dem for. Endogenitetsproblemer kan opstå i en empirisk undersøgelse som vores, fordi vi antager, at vores uafhængige variabel er eksogen, og at den afhængige variabel dermed påvirkes af forhold udefra. Dette kan dog i praksis være svært at garantere, således at det i stedet kan være forhold i ens model, der endogent påvirker den afhængige variabel. Endogenitetsproblemer kan skyldes flere forskellige ting, herunder især udeladte tredjevariable, revers kausalitet og målefejl (Antonakis, et al., 2010, p. 1091).

Udeladte tredjevariable er ofte en udfordring i samproduktionsstudier, fordi det som beskrevet i teori-afsnittet er meget komplekst og endnu ikke helt fastlagt i litteraturen, hvad der har betydning for medproducenters deltagelse i kollektiv samproduktion. Tredjevariable er variable, der kommer før både den uafhængige og den afhængige variabel i tid, men som påvirker begge to,

og dermed skaber en spuriøs sammenhæng (Klemmensen, et al., 2012, p. 35). Hvis vi vil kunne sige noget om framings effekt på villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion, er vi derfor nødt til også at tage højde for at andre variable, end dem der indgår i vores teoretiske model, kan påvirke den afhængige variabel.

Ligeledes kan revers kausalitet også være et problem i en undersøgelse af samproduktion. Revers kausalitet opstår, når den uafhængige variabel påvirkes af den afhængige variabel i stedet for den anden vej rundt, eller når de to variable påvirker hinanden gensidigt (Blom-Hansen & Serritzlew, 2014, p. 8). I vores tilfælde kan det eksempelvis være, at borgere, der i forvejen i højere grad deltager i samproduktion, også på forhånd er mere modtagelige over for de tabsorienterede frames, fordi de i højere grad opfatter den manglende sortering og genanvendelse af affald som en trussel.

Endeligt er det et helt grundlæggende krav til forskning inden for statskundskab, at man faktisk måler det, man påstår at måle, fordi målefejl er en risiko i alle undersøgelser, der gør brug af operationelle definitioner til at måle teoretiske fænomener (Andersen, et al., 2012, p. 98). Målefejl er dog ikke noget, vi kan designe os ud af i vores undersøgelse. Det handler derimod om, at vi operationaliserer vores teoretiske begreber til empiriske mål i vores spørgeskema på en måde, der sikrer, at vi måler det, vi ønsker at måle. Dette uddyber vi derfor i afsnit 3.4 om designet af vores survey og vores surveysspørgsmål, hvor vi gennemgår operationaliseringerne af samproduktion, framing, self-efficacy, ekspressiv motivation samt opfattelsen af informationen.

Endogenitetsproblemer fra udeladte tredjevariable og revers kausalitet kan ifølge Blom-Hansen og Serritzlew (modsat målefejl) begge håndteres på to måder alt efter, hvordan man designer sin undersøgelse (Blom-Hansen & Serritzlew, 2014, p. 9). For det første kan man anvende statistisk kontrol, hvor man modellerer sig ud af problemerne. Med denne tilgang kan man sikre sig mod tredjevariable, der påvirker ens sammenhæng, ved at måle og kontrollere for alle observerbare tredjevariable, som man forventer, kan have en effekt på ens sammenhæng. Revers kausalitet er sværere at kontrollere for statistisk. En mulighed er at anvende en instrumentvariabel, det vil sige en variabel, der hænger tæt sammen med den uafhængige, men som man ved med sikkerhed ikke er påvirket af den afhængige. At modellere sig ud af endogenitetsproblemer ved hjælp af statistisk kontrol har dog generelt sine begrænsninger, da brugbare instrumentvariable er relativt sjældne, mens det kun er muligt at kontrollere for observerbare tredjevariable i den statistiske kontrol (Blom-Hansen & Serritzlew, 2014, p. 10).

Den anden mulighed er at designe sig ud af endogenitetsproblemerne i stedet for først at håndtere dem i den statistiske modellering. Dette kan gøres ved at udføre et eksperiment, da det så er muligt rent faktisk at sikre, at den primære uafhængige variabel er eksogen, som antaget

(Blom-Hansen & Serritzlew, 2014, p. 8). Vi håndterer endogenitetsproblemerne med denne tilgang og undersøger altså effekten af tabs- og gevinstorienteret framing på deltagelsen i kollektiv samproduktion ved hjælp af et surveyeksperiment. Som vores gennemgang af tidligere forskning viser, er den eksperimentelle tilgang også relativt populær både inden for litteraturen om samproduktion, hvor eksempelvis effekten af informationsmateriale på samproduktion er undersøgt ved et felteksperiment i Aarhus kommune (Thomsen & Jakobsen, 2015), og inden for litteraturen om nudging, hvor effekten af forskellige typer nudging på borgernes mængde af affaldssortering er undersøgt ved felteksperimenter i både USA og Canada (John, et al., 2011; White, et al., 2011). Eksperimenter i form af surveyeksperimenter er endvidere populære inden for litteraturen om politisk kommunikation, hvor man blandt ofte anvender dem til at undersøge effekter af framing og fremstillingen af spørgsmål og argumenter (Andersen, et al., 2012, p. 79). Hansen har eksempelvis undersøgt effekten af konkurrerende frames på danske vælgeres holdningsdannelse med et surveyeksperiment (Hansen, 2007). Det eksperimentelle design er således et relativt gennemprøvet design i forhold til den type undersøgelse, som vi laver.

3.1.1 Surveyeksperimentet (BLR)

Med den eksperimentelle tilgang kan vi som sagt allerede i designfasen sikre vores undersøgelse mod endogenitetsproblemer, fordi eksperimenter helt grundlæggende adskiller sig fra andre forskningsdesign (eksempelvis observationsstudier og kvalitative undersøgelser) ved, at forskeren i eksperimentet manipulerer den uafhængige variabel, således at man er sikret en eksogen intervention (Blom-Hansen & Serritzlew, 2014, p. 12). Som med mange andre begreber er der dog ikke helt klar enighed om, hvordan et eksperiment skal defineres. Vi uddyber derfor i dette afsnit, hvad det vil sige at udføre et eksperiment, herunder et surveyeksperiment.

Blom-Hansen og Serritzlew peger på, at eksperimenter kan kategoriseres efter fire kriterier (Blom-Hansen & Serritzlew, 2014, p. 11). Det første kriterie er, at der i undersøgelsen både indgår en kontrolgruppe og/eller en eller flere treatmentgrupper. Dette kan godt lade sig gøre i andre undersøgelser end eksperimenter, men gør sig altid gældende i eksperimenter. For det andet er den eksperimentelle intervention eksogen, hvilket er nødvendigt for at undgå de omtalte endogenitetsproblemer. Dette er som sagt, hvad der grundlæggende adskiller eksperimenter fra andre forskningsdesign. For det tredje sker inddelingen af respondenter i treatment- og kontrolgrupper ved tilfældig (også kaldet randomiseret) inddeling. Den tilfældige inddeling behøver ikke være foretaget af forskeren, men er nødvendig, fordi den sikrer at udeladte tredjevariable, observerbare såvel som uobserverbare, ikke påvirker sammenhængen mellem den uafhængige variabel og den afhængige variabel. Endeligt er det sidste kriterie, om forskeren kontrollerer interventionen. Dette er heller ikke en nødvendighed i eksperimenter, men er det ikke

forskeren, der kontrollerer interventionen, vil der typisk være tale om et kvasi- eller naturligt eksperiment i stedet. Et surveyeksperiment er en underkategori af eksperimentelle studier, og er hvad Blom-Hansen og Serritzlew kalder et "rent" eksperimentelt design, fordi det overholder alle af deres fire oplyste kriterier for eksperimenter (Blom-Hansen & Serritzlew, 2014, p. 16). Andre rene typer eksperimenter er laboratorieeksperimenter og felteksperimenter.

Et surveyeksperiment er et eksperiment, hvor det eksperimentelle design indbygges i en survey (det vil sige et spørgeskema). Surveyeksperimentet udføres ved, at en survey uddeles til en gruppe af respondenter, der tilfældigt inddeles i en treatmentgruppe og en kontrolgruppe. Det eksperimentelle design opstår, fordi treatmentgruppen modtager en intervention (den uafhængige variabel) styret af forskeren, som kontrolgruppen ikke modtager, hvorefter begge grupper måles på den afhængige variabel. På den måde sikrer man sig, at den eneste systematiske forskel mellem de to grupper, er interventionen styret af forskeren. Eventuelle forskelle mellem grupperne på den afhængige variabel kan derfor kun skyldes interventionen. Denne form for eksperiment kaldes også et posttest only design, between-subjects design eller et posttest med kontrolgruppe design, fordi man kun måler én gang, efter den ene gruppe udsættes for en treatment og derefter sammenligner forskellene mellem de to grupper (Hansen, 2007, p. 382; Mutz, 2011, p. 18; Andersen, et al., 2012, p. 79). Alternativet er et eksperimentelt design, der også inkluderer en prætest, hvilket typisk anvendes ved laboratorieeksperimenter, hvor forskere foretager observationer af en gruppe både før og efter en intervention (såkaldt prætest og posttest), hvilket gør det muligt at undersøge individuelle forskydninger og effekter som følge af en treatment (Andersen, et al., 2012, pp. 76-79). Posttest only designet er dog et lige så "ægte" eksperiment som et eksperiment med både præ- og posttest, fordi man stadig anvender tilfældig inddeling i grupper. Posttest only designet er samtidig den mest udbredte variant inden for surveyforskningen (Andersen, et al., 2012, p. 79), og det er derfor dette design, som vi anvender i vores speciale.

Vi anvender dog en alternativ udgave af surveyeksperimentet i vores undersøgelse, hvor vi, i stedet for at have en interventionsgruppe og en kontrolgruppe, har to interventionsgrupper, der begge modtager en intervention, men hvor de to interventioner er forskellige (henholdsvis tabs- og gevinstframing). Formålet med dette er, at vi så kan undersøge effekten af tabsframing information sammenlignet med gevinstframing information på borgernes villighed til at deltage i kollektiv samproduktion. Vi anvender dette design, fordi Odense Kommune i øjeblikket anvender gevinstorienteret framing af deres information. Ved at undersøge om den tabsorienterede framing er mere effektiv sammenlignet med det gevinstorienterede, som anvendes i øjeblikket, øger vi den praktiske relevans af vores speciale i forhold til, om Odense Kommune bør frame

deres informationsmateriale anderledes. Vi uddyber vores case om Odense Kommune i næste afsnit (3.2) og beskriver, hvordan vi konkret har designet framingen i vores survey i afsnit 3.4.2.

Som nævnt er den klare styrke ved vores eksperimentelle design, at vi imødekommer endogenitetsproblemerne allerede i designet af vores undersøgelse. Den tilfældige inddeling i de to interventionsgrupper sikrer, at udeladte tredjevariable ikke spiller ind. Dette inkluderer uobserverbare tredjevariable, hvilket er en stor styrke ved eksperimentet som tilgang, da det er svært at kontrollere for uobserverbare tredjevariable i andre forskningsdesign (Kellstedt & Whitten, 2009, p. 83). Fordi vores analyse formentligt er sikret mod endogenitetsproblemer, styrker det den interne validitet af vores resultater, således at vi med større sikkerhed kan sige, at eventuelle forskelle i borgernes deltagelse i kollektiv samproduktion skyldes vores framing og intet andet. Vi vil uddybe vores undersøgelses interne validitet i afsnit 5.1 i vores diskussionsafsnit.

Der er dog også visse begrænsninger ved, at vi anvender et eksperimentelt design. Generelt kan man sige, at der er et trade-off i forskningsdesign inden for statskundskabsforskningen mellem intern validitet og ekstern validitet (Andersen, 2012, p. 109). Hvor den eksperimentelle tilgang har høj intern validitet som følge af den garanterede eksogene intervention, er en svaghed ved den eksperimentelle tilgang, at den eksterne validitet i eksperimenter typisk er lav sammenlignet med de ikke-eksperimentelle forskningsdesign.

Ekstern validitet er relevant, da vi undersøger vores problemstilling på en stikprøve af borgerne i Odense Kommune og ikke på hele populationen, men stadig ønsker at kunne generalisere resultaterne af vores undersøgelse til alle borgere i Odense Kommune– og også gerne til andre områder af samproduktion og til andre former for nudging. Den eksterne validitet er typisk lav i eksperimenter, blandt andet fordi den økologiske validitet ofte er lav, hvilket påvirker den eksterne validitet. Den lave økologiske validitet i eksperimenter skyldes, at eksperimenter er kunstigt opsatte situationer, hvor den øgede kontrol i eksperimentet ofte sker på bekostning af en virkelighedstro kontekst (Andersen, 2012, p. 109). Dette svækker den eksterne validitet og dermed generaliserbarheden af eksperimentet, fordi man ikke nødvendigvis kan sige, at fordi man ser en sammenhæng mellem to fænomener i det kontrollerede, eksperimentelle studie, vil personer opføre sig på samme måder i virkeligheden. De vil måske slet ikke befinde sig i en situation i virkeligheden, der ligner den kunstigt opstillede situation i eksperimentet, hvorfor de eksperimentelle fund kan blive mindre relevante i praksis.

Det har derfor været centralt for os i designet af vores undersøgelse at sikre, at den eksterne og økologiske validitet er så høj som muligt. I næste afsnit forklarer vi derfor, hvordan vores valg af case er med til at styrke den eksterne validitet, mens vi i afsnit 3.4.2 forklarer, hvordan det også styrker den økologiske validitet, at vi i vores surveyeksperiment tager udgangspunkt i det

informationsmateriale, som Odense Kommune selv har udviklet og gør brug af. Vi diskuterer desuden generaliserbarheden af vores resultater nærmere i specialets diskussion i afsnit 5.3.

3.2 Affaldssortering i Odense Kommune som case (EFN)

Vi præsenterer i dette afsnit først vores empiriske case, hvorefter vi beskriver, hvordan casen stemmer overens med vores definition af samproduktion samt de kategoriseringer af samproduktion, som beskrevet i afsnit 2.2. Vi argumenterer herefter for, hvorfor vores case som en least-likely case er yderst relevant at undersøge vores problemstilling på, som følge af dens både teoretiske og praktiske relevans.

Vores empiriske case er indførelsen af en ny sorteringsordning for husholdningsaffald i Odense Kommune, der indføres i sommeren 2019. Odense Kommune er Danmarks fjerdestørste kommune med omkring 200.000 indbyggere og 18.000 offentligt ansatte. Den 20. juni 2018 besluttede Byrådet at indføre en ny ordning for sortering og genanvendelse af husholdningsaffald i kommunen. Tre måneder efter Byrådets beslutning modtog borgerne i Odense Kommune den første information om den nye affaldsordning. Kommunens nye sorteringsordning indebærer, at den enkelte husstand skal sortere sit affald i seks affaldstyper: madaffald, restaffald, papir, småt pap, metal og glas. Affaldet skal sorteres i to beholdere med hver to rum: et rum til pap og papir, et rum til metal og glas, et rum til madaffald og et rum til restaffald. En maskine på genbrugspladsen kan efterfølgende sortere de sammenblandede affaldstyper (pap/papir og metal/glas) fra hinanden igen. De seks affaldstyper vil blive hentet ved husstanden og kørt til genbrugspladsen af kommunen. I øjeblikket sorterer borgere i kommunen kun tre affaldstyper i to beholdere ved deres hjem: pap/papir og restaffald (Odense Renovation, u.d.A). Formålet med den nye affaldsordning er ifølge Odense Renovation (den ansvarlige enhed for indsamling af affald under Odense Kommune) at gøre det lettere for borgerne at sortere mere affald til genanvendelse, da flere forskellige typer affald end tidligere vil blive hentet ved husstanden med den nye affaldsordning (Odense Renovation, u.d.C).

Som nævnt i afsnit 2.2.5 anvender vi Blom-Hansen og Bækgaards definition af kollektiv samproduktion, som de definerer som *"handlinger, hvor borgerne medvirker aktivt til offentlig serviceproduktion, og hvor det gode, der produceres, har en offentlig karakter"* (Blom-Hansen & Bækgaard, 2015, p. 151). *Handlingerne* er i vores case sortering af husholdningsaffald, som borgerne forventes at bidrage aktivt til. *Den offentlige service*, der produceres, er genanvendelse af husholdningsaffaldet i kommunen, hvilket er et gode, der kommer hele kommunen til gode, hvorfor det kan siges at være af *offentlig karakter*. *Borgerne*, der indgår som medproducenter, inkluderer borgere fra alle kommunens husstande, da det ikke er muligt at blive fritaget fra at

sortere under den nye ordning, og en succesfuld genanvendelse af husholdningsaffald kun kan lade sig gøre, hvis alle borgerne i kommunen deltager.

Tager vi endvidere udgangspunkt i kategoriseringen af samproduktion i fire kategorier som vist i tabel 2.1 i afsnit 2.2.4, kan vores case med affaldssortering i Odense Kommune bedst kategoriseres som *filantropisk individuel samproduktion* i boks b. Klassifikationen indebærer som sagt, at borgere deltager individuelt til samproduktionen af en offentlig serviceydelse, der kollektivt gavner hele samfundet. Vi kategoriserer affaldssortering i kommunen som noget, der deltages i individuelt, da borgerne i Odense Kommune individuelt i den enkelte husstand skal sortere eget husholdningsaffald korrekt. Det er altså ikke noget, man mødes om at gøre i et fællesskab. Nogle ville måske argumentere for, at der både er tale om kollektiv gavn og kollektiv deltagelse, fordi en succesfuld genanvendelse af kommunens affald kræver, at alle husstande i kommunen kollektivt bidrager. Hvad der ofte fremhæves i forhold til deltagelsen i kollektiv og individuel samproduktion, er dog, at der ved kollektiv deltagelse opstår en række sociale incitamenters til at samproducere, fordi borgerne bliver en del af en konkret gruppe eller et fællesskab (Rosentraub & Sharp, 1981, p. 535). Dette gør sig næppe gældende ved affaldssortering, fordi borgerne ikke fysisk er sammen med andre borgere, når de deltager i samproduktionen, hvorfor vi vælger at kategorisere det som individuel deltagelse. Hvor affaldssorteringen til gengæld uden tvivl tager kollektiv karakter, er vedrørende hvem, der får gavn af samproduktionen. Der er ikke nogen direkte gevinst for den enkelte husstand ved at affaldssortere, husstanden får ikke en bøde eller lignende ved ikke at sortere korrekt. En succesfuld genanvendelse af kommunens husholdningsaffald er derimod noget, der kommer hele kommunen til gode. Det kan eksempelvis komme kommunens image til gode, idet Odense Kommune i øjeblikket er bagud i forhold til genanvendelse af affald sammenlignet med andre kommuner. Samtidig kommer genanvendelse af affald også alle borgerne i kommunen (og uden for kommunen) til gode, da et sundt miljø og klima er klassiske kollektive goder, som alle på sigt har gavn af.

Endeligt argumenterede vi i vores definitionsafsnit også for, at det stadig tæller som samproduktion, når borgerne deltager indirekte og ufrivilligt i samproduktionen, hvilket gør sig gældende i vores case. Når borgerne dagligt skal sortere deres husholdningsaffald, sker det uden direkte kontakt med de offentligt ansatte, der til gengæld henter affaldet og sørger for, at det bliver genanvendt, uden at borgerne er til stede. Affaldssorteringen er således et eksempel på indirekte samproduktion. Man kan endvidere ikke fritages fra affaldssorteringen, hvorfor der er tale om såkaldt ufrivillig samproduktion. Vi er dog som sagt enige med Alford (2009) i, at det ikke altid giver mening at skelne mellem frivillige og ufrivillige handlinger i forbindelse med samproduktion. Affaldssortering er noget mange borgere allerede gjorde frivilligt (Dansk

Affaldsforening, 2013), hvorfor det kan være misledende at sige, at handlingen automatisk skal opfattes som en tvungen, ufrivillig handling, bare fordi sorteringen nu forventes fra kommunens side også.

3.2.1 Casens relevans (BLR)

Effekten af nudging på samproduktion kan testes på mange serviceområder, da samproduktion efterhånden anvendes på de fleste områder i den offentlige sektor i Danmark (Ibsen & Espersen, 2016, p. 69). Den primære årsag til vores valg af affaldssortering i Odense Kommune som case, er dens både teoretiske og praktiske relevans, som vi derfor beskriver i dette afsnit. Begge dele uddyber vi desuden mere grundigt i afsnit 6.1 og 6.2 i vores diskussion af vores speciales bidrag og praktiske relevans.

I forhold til den teoretiske relevans af en case er det vigtigste princip for caseudvælgelse ifølge Andersen og kollegaer at maksimere casens informationsindhold, således at man bidrager mest muligt til teorien (Andersen, et al., 2012, p. 89). Affaldssortering og genanvendelse af affaldet i Odense Kommune kan som nævnt karakteriseres som kollektiv samproduktion, fordi værdien, der skabes, er kollektiv. Kollektiv samproduktion har generelt været mindre i fokus i litteraturen om samproduktion, der hovedsageligt har beskæftiget sig med individuel samproduktion (Rosentraub & Sharp, 1981; Alford, 2002; Alford, 2009; Jakobsen & Serritzslew, 2016; Jakobsen & Thomsen, 2015).

Da affaldssortering i Odense Kommune er et eksempel på kollektiv samproduktion, kan det samtidig siges at være en least-likely case, det vil sige en case, der giver teorien de dårligst mulige betingelser (Andersen, et al., 2012, p. 90). Vores anvendelse af en case med kollektiv samproduktion er en least-likely case i forhold til få borgere til at deltage i samproduktion, da det som tidligere nævnt er lettere at få borgere til at deltage i individuel samproduktion end kollektiv samproduktion (Blom-Hansen & Bækgaard, 2015, p. 160). På kort sigt vil det være mere praktisk for en person at smide affald ud uden at skulle sortere det til genbrug, men på lang sigt har genanvendelse en positiv effekt på det kollektives velbefindende. En person må altså ved affaldssortering engagere sig i upraktisk adfærd på kort sigt til gavn for det kollektive gode på lang sigt (White, et al., 2011, p. 473).

Formålet med en least-likely case er, at man vælger en kritisk case på baggrund af teori, netop for at maksimere casens informationsindhold (Andersen, et al., 2012, p. 90). Dette er med til at styrke generaliserbarheden af vores resultater. Det kan altså forventes, at hvis vi ser den forventede effekt af tabsframing på vores case, der omhandler kollektiv samproduktion, vil denne effekt højst sandsynligt også være at finde ved individuel samproduktion. Least-likely aspektet forstærkes endvidere ved, at Danmark generelt har en lav grad af samproduktion sammenlignet

med andre lande (Parrado, et al., 2013, p. 108) og at framing i surveyeksperimenter er en lavintensiv form for eksperimentel intervention sammenlignet med felt- og laboratorieeksperimenter, fordi det er begrænset, hvor meget man kan påvirke folk alene med formuleringsforskelle (Blom-Hansen & Serritzlew, 2014, p. 17). Man kan derfor argumentere for, at den lavintensive intervention også kan være en fordel, fordi hvis vi finder den forventede effekt af tabsframing, kan vi forvente, at andre mere intensive nudges også med stor sandsynlighed vil have en effekt på villigheden til at deltage i samproduktion. Sammenlagt har vi altså et stærkt argument for, at hvis vi finder signifikante forskelle i borgernes deltagelse i samproduktion (det vil sige deres deltagelse i affaldssorteringen) afhængigt af, hvilket frame de modtager, kan resultaterne generaliseres til andre typer samproduktion, andre serviceområder og til andre former for nudging. Dette er en vigtig fordel ved vores case, da det eksperimentelle design som sagt ellers typisk lider under lav generaliserbarhed. Fordi vi anvender en least-likely case, er den teoretiske relevans af vores case altså meget høj, idet tiltroen til vores teoretiske model vil styrkes meget, hvis vi finder de forventede effekter i en case som vores.

Endvidere er casen valgt på grund af dens praktiske relevans. Odense Kommune står netop nu over for at skulle implementere den nye affaldsordning, og miljø og klima fylder mere end nogensinde før i den offentlige debat (Dansk Affaldsforening, 2013). Her er sortering af husholdningsaffald en måde, hvorpå man kan bidrage til at genanvende ressourcer til gavn for klima og miljø. Samtidig har folketinget vedtaget et nationalt mål om, at Danmark i 2022 skal genanvende 50 % af husholdningsaffald, hvilket Odense Kommune i øjeblikket ikke lever op til (Odense Renovation, u.d.D). Det har derfor høj praktisk relevans for Odense Kommune, hvordan de bedst muligt får borgerne i kommunen til at bidrage til affaldssorteringen. Det er samtidig relevant at undersøge effekten af tabsorienterede frames sammenlignet med gevinstorienterede frames, da kommunen har udsendt det første informationsmateriale til borgerne vedrørende den nye ordning, hvor fokus er på gevinsterne ved at affaldssortere (Odense Renovation, 2018). Generelt er der nemlig i Danmark en tradition for, at man fortæller borgerne de positive ting, der kan opnås ved at bidrage til eksempelvis affaldssortering (Miljøstyrelsen, 2015). Og Odense Kommunes nuværende informationsmateriale fokuserer da også på de gevinster, der er ved at genanvende husholdningsaffald, eksempelvis at 1 kg grøntsagsaffald kan give 33 timers lys (Odense Renovation, 2018). Her kan vi bidrage med viden om, hvorvidt de ved at anvende tabsorienteret framing i stedet for gevinstorienteret framing i informationsmaterialet kan øge villigheden til at deltage i affaldssorteringen.

3.3 Dataindsamling og stikprøve (EFN)

Når man laver en samfundsvidenskabelig undersøgelse, er man typisk interesseret i at blive klo- gere på en hel population. At indsamle data fra en hel population er dog sjældent muligt. I vores speciale ville det eksempelvis indebære at indsamle surveysvar fra alle 200.000 borgere i Odense Kommune. Det man typisk i stedet gør, er at indsamle data fra en repræsentativ stikprøve af populationen, hvorefter man med statistisk inferens kan forudsige sammenhænge i populatio- nen baseret på data fra stikprøven af populationen (Agresti & Finlay, 2014, p. 4). Vores indsam- lingsstrategi handler derfor om, hvordan vi bedst muligt indsamler data fra en stikprøve af bor- gerne i Odense Kommune. I forhold til dette er der især to ting, vi har fokuseret på. Det første er repræsentativiteten af vores stikprøve, der især er relevant at diskutere, fordi vi anvender en bekvemmelighedsstikprøve og ikke en sandsynlighedsbaseret stikprøve. Dette vil vi uddybe i af- snit 3.5.3, hvor vi kommenterer på sammensætningen af respondenter i vores stikprøve sam- menlignet med sammensætningen af borgere i kommunen. Den anden ting vi fokuserer på ved vores dataindsamling, er at indsamle surveysvar nok til, at vores stikprøve opnår en tilstrækkelig grad af power. I afsnit 3.3.1 redegør vi derfor først for vores konkrete indsamlingsstrategi, det vil sige, hvordan vi har opsat og distribueret vores survey. I afsnit 3.3.2 gennemgår vi så, hvordan vi har sikret nok respondenter i vores stikprøve.

3.3.1 Indsamlingsstrategi (BLR)

Vi har opsat vores survey elektronisk i SurveyXact og distribueret den online via Facebook. Det har en række fordele, at vi laver vores survey elektronisk. Anvendelsen af SurveyXact gør det muligt at lave den tilfældige inddeling af respondenter i treatmentgrupper automatisk via pro- grammet, hvilket sikrer, at der ikke sker tilfældige fejl i, hvem der modtager hvilket frame. Ja- kobsen og kollegaer (2016) argumenterer desuden for, at der generelt er for lidt fokus på bor- gernes rolle i samspillet mellem det offentlige og borgerne, og at dette især skyldes vaner, stiaf- hængighed og bekvemmelighed i forskningen på dette område (Jakobsen, et al., 2016, p. 2). Data om offentligt ansatte og offentlige organisationer er nemlig lettere tilgængeligt, da ind- samling af data fra borgere langt fra er ukompliceret (Jakobsen, et al., 2016, p. 2). Her er online dataindsamlingsredskaber som SurveyXact, der i stigende grad kommer frem, gode, fordi de skaber nye og bedre muligheder for at undersøge borgeres oplevelser. Ligeledes giver Facebook også nye muligheder for relativt let at distribuere en survey til et bredt udsnit af borgerne i kom- munen. En ulempe ved vores indsamlingsstrategi er til gengæld, at ikke alle borgere er på Face- book, hvilket kan medføre selvselektionsbias og medføre, at vores stikprøve ikke bliver repræ- sentativ. Vi uddyber som sagt denne udfordring i afsnit 3.5.3 om repræsentativiteten af vores stikprøve.

Konkret har vi uddelt vores spørgeskema på Facebook ved at dele et link til spørgeskemaet i 32 forskellige Facebookgrupper for forskellige bydele i Odense Kommune (eksempelvis Skibhuskvarteret, Agedrup, Dalum, osv.) med samlet set omkring 40.000 borgere fra Odense Kommune i (se appendiks 9.4 for vores distribueringsliste). Dette gør, at vi når ud til et geografisk spredt udsnit af borgere i kommunen, som havde været svære at få adgang til uden internettet.

Der indgår kun borgere over 13 år i vores stikprøve, da aldersgrænsen for at oprette en profil på Facebook er 13 år. Denne aldersgrænse er i fin overensstemmelse med vores undersøgelse, da det kræver en vis alder at kunne tage stilling til den nye sorteringsordning, hvor 13 år virker som en passende grænse. For at motivere flest mulige borgere til at besvare vores survey har vi endvidere fokuseret på at gøre vores survey så let forståelig og kort som muligt, hvilket vi uddyber i afsnit 3.4 om vores spørgsmåls- og surveydesign. Vi har fokuseret på at gøre vores survey kort og præcis, da en dansk undersøgelse viser, at den mest afgørende faktor for at få flere til at besvare en survey, er, at fortælle at undersøgelsen varer 15 minutter frem for 20 minutter og rent faktisk overholde dette (Hansen, 2006, p. 117). Vi har samtidig også valgt ikke at udlodde en materiel præmie, som en tilfældig deltager i vores undersøgelse kunne vinde, idet Hansen også finder, at man ikke får flere til at deltage i en undersøgelse ved at love deltagerne en præmie (Hansen, 2006, p. 117).

Indsamlingen af data er foregået over seks dage i perioden 5.-10. april 2019. Vi delte første gang vores survey i Facebookgrupperne fredag den 5. april klokken 9 om morgenen. Inden for 2 timer havde mere end 200 respondenter besvaret vores survey, og i første distribueringsomgang indhentede vi i alt 570 besvarelser. Vi delte vores survey anden gang mandag den 8. april sidst på eftermiddagen og lukkede den onsdag morgen den 10. april. I anden omgang besvarede yderligere cirka 150 respondenter vores survey, så vi i alt er endt på 717 respondenter¹. Dette giver en svarprocent på lidt under 2 % ud af de 40.000 borgere i Facebookgrupperne. De to forskellige distribueringspunkter valgte vi på baggrund af en marketingsundersøgelse af surveys og statistik om Facebook, med det formål at opnå så mange besvarelser som muligt. Marketingsundersøgelsen viser, at svarprocenter på internetsurveys delt ud via e-mail er højst, når de uddeles mellem klokken 18:00 om aftenen og 4:00 om morgenen (Zendesk, 2013). Statistik omkring Facebookopslag viser dog, at opslag der er slået op om morgenen oplever mere interaktion i form af "likes" og kommentarer, end opslag slået op senere på dagen (Mashable, 2010). Undersøgelsen af internetsurveys viser også, at surveys delt først på ugen, især mandag og tirsdag, er mest effektive (Zendesk, 2013). Statistik om Facebook viser dog, at brugere af Facebook er mest aktive

¹ I vores stikprøve på 717 respondenter indgår kun respondenter, der har fuldført og besvaret hele spørgeskemaet.

om torsdagen og om fredagen (Zephoria Digital Marketing, 2019). Vi har derfor forsøgt at imødekomme begge dele med to forskellige indsamlingstidspunkter for at opnå så høj svarprocent som muligt.

For at kunne estimere effekten af tabsframingen på borgernes deltagelse i den kollektive samproduktion, anvender vi altså kvantitative primærdata indsamlet gennem vores surveyeksperiment på en stikprøve af borgerne i Odense Kommune. Fordelen ved at anvende primærdata er, at vi selv operationaliserer vores teoretiske begreber i vores survey, hvorfor vi kan sikre, at der bliver spurgt til og dermed målt præcis det, der er relevant for at besvare vores problemstilling. Ulempen er blandt andet, at det er omkostningsfuldt tidsmæssigt at gennemføre et surveyeksperiment, og at det kræver langt tid at designe en survey af ordentlig kvalitet. Vi er derfor nødt til at lave en bekvemmelighedsstikprøve og ikke en repræsentativ stikprøve, hvorfor vores resultater kun kan generaliseres til resten af borgerne i Odense Kommune med visse forbehold (igen henviser vi til afsnit 3.5.3 for mere information om repræsentativiteten af vores stikprøve).

3.3.2 Stikprøvestørrelse (EFN)

Stikprøvestørrelsen i vores undersøgelse er vigtig, fordi den har afgørende betydning for sandsynligheden for, at vi finder den forventede effekt af tabsframing i vores analyse. Stikprøvestørrelsen er dermed afgørende for undersøgelsens såkaldte power. Ved hjælp af en powerberegning kan man statistisk udregne et estimat for, hvor mange respondenter der er nødvendige i en undersøgelse. Power handler om risikoen for type II fejl, hvor man på grund af statistisk usikkerhed ikke opfanger en effekt i sit studie, selvom effekten rent faktisk er der i praksis (Agresti & Finlay, 2014, p. 166). Mere konkret er vores undersøgelses power sandsynligheden for, at forskellen i effekten af tabs- og gevinstframing på deltagelsen i kollektiv samproduktion vil blive opfanget i vores eksperiment. Generelt gælder det, at sandsynligheden for type II fejl falder; når stikprøvestørrelsen stiger; når størrelsen af effekten af den uafhængige variabel på den afhængige variabel stiger og når signifikansniveauet falder (og risikoen for type I fejl dermed stiger) (Agresti & Finlay, 2014, p. 168). Et normalt accepteret powerniveau er 80 % (Jameel, u.d.; Agresti & Finlay, 2014). Et powerniveau på 80 % betyder, at hvis vores intervention har en statistisk signifikant effekt på 0,05 signifikansniveau, vil vi med 80 % sandsynlighed se denne effekt i vores eksperiment.

For at kunne udføre en powerberegning kræver det, at vi kender forskellen i deltagelse i samproduktion mellem de to treatmentgrupper, der modtager henholdsvis gevinst- og tabsframingen, samt at vi kender standardafvigelsen for denne forskel. Paradokset med powerberegninger er, at vi ikke kender disse faktorer, før vi rent faktisk udfører eksperimentet, men for at udføre

eksperimentet, må vi lægge os fast på en stikprøvestørrelse. Powerberegninger indebærer derfor, at man har et velovervejede bud på, hvad ens resultater forventes at være. Den mest hensigtsmæssige måde at gøre dette på, er med udgangspunkt i tidligere forskning på området (Jameel, u.d., p. 6). Vi tager derfor udgangspunkt i White og kollegaers (2011) undersøgelse af tabs- og gevinstframings effekt på villighed til affaldssortering i Canada. White og kollegaer finder, at når konkret information om affaldssortering frames som et tab frem for en gevinst, er folk 0,64 punkter mere villige til at affaldssortere på en skala fra 1-7 med en standardafvigelse på 2,29 (White, et al., 2011, p. 478). En powerberegning² baseret på disse tal viser, at vores stikprøve skal have 404 respondenter med 202 respondenter i hver, hvis vi skal opnå en power på 80 % i vores undersøgelse. Dette estimat virker sandsynligt, da framingeffekter i surveyeksperimenter som sagt ofte ikke er så stærke, hvorfor en vis størrelse stikprøve er nødvendig for at sikre mod type II fejl. Idet vi som sagt har opnået et noget større antal respondenter (717) end det estimerede minimum på 404, er størrelsen af vores stikprøve tilfredsstillende stor til, at vi vil finde den forventede effekt af framing, hvis den rent faktisk er der.

3.4 Spørgsmåls- og surveydesign (BLR)

Frem til 1960'erne anså man spørgeskemaer som en objektiv måde at måle borgeres meninger på. I dag er den dominerende opfattelse dog, at de teknikker, der bruges til at afdække borgeres holdninger med i et spørgeskema, i høj grad påvirker de svar, der modtages (Hansen, 2012B, pp. 302-304). Det er derfor nødvendigt grundigt at overveje, hvordan vi kan udforme vores survey, så vi ikke påvirker respondenterne utilsigtet som følge af vores surveydesign. Krosnick og Presser argumenterer for, at det centrale ved en spørgeskemaundersøgelse er grundigheden, hvormed respondenter svarer på spørgeskemaet. Respondenter, der besvarer en survey per automatik, vil ofte tage så mange genveje som muligt i besvarelsen og svare, hvad de mener, er et tilfredsstillende svar, uden at det nødvendigvis afspejler deres faktiske holdninger til spørgsmålet. Sker dette i vores undersøgelse, kan vi således ikke stole på, at resultaterne af vores analyse også vil ses i virkeligheden. Ifølge Krosnick og Presser stiger sandsynligheden for, at respondenter svarer optimerende (og ikke per automatik) på en survey, hvis man designer den, så besværligheden af at besvare den minimeres og respondenternes motivation til at besvare den maksimeres (Krosnick & Presser, 2009, p. 6). Dette er årsagen til, at design af en survey og de enkelte spørgsmål i surveyen er så vigtig, da det kan være med til at øge kvaliteten af de svar, som vi modtager på vores survey, således at de bedre afspejler de faktiske holdninger, som borgerne har. Vi gennemgår i det følgende derfor først nogle grundlæggende dele ved designet af vores survey, som

² Beregningen er udført med *power twomeans* kommandoen i Stata

skal sikre kvaliteten, hvorefter vi gennemgår operationaliseringerne af vores variable, det vil sige selve spørgsmålene i vores survey.

For det første er rækkefølgen af spørgsmålene i en survey vigtig, fordi den har betydningen for respondenternes motivation til at besvare spørgeskemaet. Især spørgsmål i begyndelsen af en survey er meget vigtige og bør have afgørende sammenhæng med emnet for surveyen for at fange respondenternes interesse (Krosnick & Presser, 2009, p. 47).

Vores survey i dens fulde længde fremgår af appendiks 9.1. Den indledes med information om vores undersøgelse, herunder information om anonymitet og om, hvor langt tid det tager at besvare surveyen. Herefter følger et spørgsmål til respondenternes bopæl, således at kun respondenter, der bor i Odense Kommune, besvarer spørgeskemaet. Derefter følger et par spørgsmål til fødselsår og fødselsmåned, hvor inddelingen i treatmentgrupper som sagt sker ud fra, hvilken måned respondenterne er født i. Herefter følger et spørgsmål om initial samproduktion på miljøområdet, således at det besvares inden vores treatment og samtidig slår emnet for spørgeskemaet fast (Krosnick & Presser, 2009, p. 47). Respondenterne præsenteres så for generel information om den nye affaldsordning og derefter for enten den tabsorienterede eller gevinstorienterede framede information. Umiddelbart herefter følger spørgsmål om deltagelse i samproduktion, da interventioner er mest effektive, hvis de kommer umiddelbart inden spørgsmålene til den afhængige variabel (Baekgaard, et al., 2015, p. 335). Herefter bliver respondenterne spurgt ind til deres opfattelse af informationsmaterialet, da det også giver mening at have umiddelbart i forlængelse af informationen, hvorefter spørgsmål til ekspressiv motivation og self-efficacy kommer. Spørgeskemaet afsluttes med spørgsmål til respondenternes baggrundskarakteristika, da disse spørgsmål er af mindre afgørende betydning for vores undersøgelse, og respondenter kan have en tendens til at besvare spørgsmål mindre optimerende til sidst i en survey på grund af træthed (Krosnick & Presser, 2009, p. 48).

Alle spørgsmål i vores survey, på nær ét, er med lukkede svarmuligheder. Ulempen ved dette er, at lukkede svarmuligheder med bestemte kategorier har større risiko for at påvirke respondenternes svar i en bestemt retning, fordi man er nødt til at antage og begrænse svarmulighederne, som respondenterne har. Spørgsmål med lukkede svarmuligheder er til gengæld meget mindre krævende for respondenterne at besvare (Krosnick & Presser, 2009, p. 7). Det ene åbne spørgsmål, vi har inkluderet i vores survey, er på sidste side af surveyen, hvor vi har inkluderet et kommentarfelt, så respondenter kan skrive, hvis de har eventuelle kommentarer til noget i surveyen. Fordelen ved dette er, at respondenterne her kan notere, hvis der er spørgsmålsformuleringer, de ikke forstår, svarmuligheder de føler mangler osv., således at vi er opmærksomme på

eventuelle målefejl i analysen. Vi gennemgår nogle af de kommentarer, vi har modtaget, i afsnit 5.2, hvor vi diskuterer målingsvaliditeten i vores undersøgelse.

Endeligt har vi pilottestet vores survey, inden vi har distribueret den på Facebook, da dette ifølge Krosnick og Presser altid gavner en survey, lige meget hvor grundigt man ellers designer den baseret på anbefalinger og bedste praksis (Krosnick & Presser, 2009, p. 52). Helt konkret har vi testet vores survey på tre bekendte af forskellig alder og uddannelsesniveau. Dette har vi for det første gjort, fordi vi som sagt ønsker at sikre, at formuleringen og rækkefølgen af spørgsmålene er så intuitiv og let forståelig for respondenterne som muligt. Dette er især vigtigt, da vores respondenter ikke antages at være bekendt med samproduktions- og framinglitteraturen, og vi derfor ønsker at sikre, at vores formuleringer ikke bliver indforståede. En anden vigtig årsag til at vi pilottester vores survey, er for at sikre, at vores framede information er henholdsvis tabs- og gevinstorienteret som ønsket (hvilket vi uddyber i afsnit 3.4.2 om operationaliseringen af vores frames). Pilottesten af vores survey gav desuden anledning til en række andre ændringer i vores spørgsmåls- og surveydesign, som vi løbende vil diskutere i de næste afsnit.

3.4.1 Operationalisering af den afhængige variabel (kollektiv samproduktion) (EFN)

Da vi definerede samproduktion i teoriafsnittet, så vi, hvor komplekst et begreb der er tale om allerede på det konceptuelle niveau. Det er derfor nødvendigt grundigt at overveje, hvordan vi bedst muligt operationaliserer begrebet til et empirisk mål. Fordi vi ønsker at bidrage til den eksisterende samproduktionslitteratur, fokuserer vi på at gøre vores spørgsmålsformuleringer, der skal måle samproduktion, så identiske med dem i tidligere forskning som muligt (Hansen, 2012B, p. 307). Ved operationaliseringen af deltagelse i kollektiv samproduktion, og ligeledes i operationaliseringen af vores andre begreber, tager vi derfor udgangspunkt i spørgsmålsformuleringer, der tidligere er anvendt i nudging-, framing eller samproduktionslitteraturen, så vi kan sammenligne vores resultater med den tidligere forskning.

Deltagelse i samproduktion (individuel såvel som kollektiv) bliver i øjeblikket målt på tre forskellige måder i samproduktionslitteraturen. For det første er det ved nogle former for samproduktion muligt at måle borgernes faktiske deltagelse i samproduktionen. Eksempelvis undersøger Alford (2009), hvorvidt servicebrugere af postservices i Australien skriver postnumre i de angivne felter på kuverter, så det er muligt for maskiner på posthuset hurtigt at aflæse postnummeret, i stedet for at det skal aflæses manuelt af ansatte (Alford, 2009, p. 85). Her måler Alford på den faktiske deltagelse i samproduktion ud fra, hvor mange kuverter, der er adresseret korrekt af borgerne. Denne måde at måle deltagelse i samproduktion på er god, fordi man måler

deltagelsen i samproduktion relativt direkte, hvilket medfører få mulige kilder til målefejl og dermed en høj målingsvaliditet.

Det er dog ofte ikke muligt at måle medproducenters faktiske deltagelse i samproduktion, som Alford (2009) gør, hvorfor man i samproduktionslitteraturen ofte gør brug af et mere indirekte mål. I stedet for at måle deltagelsen direkte, beder man borgerne om selv at angive, hvor meget de vurderer, at de deltager i samproduktionen. I den danske litteratur om samproduktion er dette mål eksempelvis anvendt af Thomsen (2015) og Andersen og kollegaer (2018), der måler samproduktion på folkeskoleområdet ud fra forældres egne angivelser af, hvor ofte de læser højt for deres børn. Denne måde at måle samproduktion på er dog behæftet med en række potentielle fejlkilder, hvor især *social desirability bias* er en risiko (King & Bruner, 2000, p. 80). Social desirability bias sker, når respondenterne angiver den deltagelse i samproduktion, som de forventer, forskeren gerne vil høre, i stedet for hvor meget de rent faktisk deltager (Andersen, et al., 2018, p. 13).

Den sidste mulighed for at måle deltagelse i samproduktion på kan bruges om kommende eller fiktive samproduktionsprojekter. Her måler man borgernes *villighed* til at deltage i samproduktion. Blandt andet Alford argumenterer nemlig for, at villighed er en afgørende faktor for medproducenters deltagelse i samproduktion (Alford, 2009, pp. 65-67). Vi anvender denne operationalisering af deltagelse i samproduktion i vores speciale, fordi den nye ordning for sortering af husholdningsaffald i Odense kommune ikke er implementeret endnu. Vi måler derfor deltagelse i kollektiv samproduktion ud fra, hvor villige borgerne vil være til at affaldssortere efter den nye ordning. En udfordring ved dette mål er igen social desirability bias, hvilket vi uddyber til sidst i dette afsnit. Først præsenterer vi vores to spørgsmål, der måler borgernes villighed til at deltage i kollektiv samproduktion. De to spørgsmål fremgår af tabel 3.1, og operationaliseringer præsenteres i afsnittene under.

Mål	Spørgsmål	Svarskala
Tid	Hvor meget tid er du villig til at bruge på at sortere dit affald <u>efter den nye ordning?</u>	- Mere end 4 timer om måneden - 3-4 timer om måneden - 2-3 timer om måneden - 1-2 timer om måneden - 0-1 timer om måneden - Ingen tid
Villighed	Hvor villig er du til at sortere dit affald <u>efter den nye ordning?</u>	- Meget villig - Villig - Lidt villig - Hverken eller - Lidt uvillig - Uvillig - Meget uvillig

Tabel 3.1: Operationalisering af villighed til at deltage i kollektiv samproduktion

Vi måler villighed til at deltage i kollektiv samproduktion ved hjælp af to forskellige spørgsmål, da det ofte kan kræve flere spørgsmål at belyse et teoretisk begreb (Hansen, 2012B, p. 305). Vores første mål for villighed til samproduktion handler om, hvor meget *tid* medproducenten er villig til at bruge på affaldssortering efter den nye ordning. Dette er tidligere gjort af Parrado og kollegaer (2013), der måler folks villighed til at samproducere på miljøområdet ud fra, hvor meget tid respondenterne angiver, at de frivilligt vil være villige til at bruge på at lave forbedringer på området. Parrado og kollegaers svarmuligheder til deres spørgsmål er: "*a few hours a week (or more)*", "*a few hours a month*", "*a few hours a year*" og "*no time at all*" (Parrado, et al., 2013, p. 94). Bovaird og kollegaer (2015) bruger ligeledes dette spørgsmål i deres undersøgelse af, hvordan borgere kan aktiveres til at deltage mere i kollektiv samproduktion (Bovaird, et al., 2015, p. 9). Vi inkluderer derfor et mål for villighed til at deltage i kollektiv samproduktion målt på denne måde, som det fremgår af tabel 3.1 ud for målet "*tid*".

Vi forventer, at en udfordring ved dette mål kan være, at respondenterne kan have svært ved at vurdere, hvor meget tid affaldssortering egentlige tager, hvilket også var noget af den feedback, vi fik, fra respondenterne i vores pilottest. I den udgave af vores survey, som vi pilottestede, anvendte vi samme svarkategorier som Parrado og kollegaer (2015) på målet for tid. Efter vores pilottest ændrede vi dog svarkategorierne til alle at omhandle, hvor mange timer om måneden respondenter er villig til at bruge, da respondenter i pilottesten gav udtryk for, at afstanden mellem "*nogle timer om ugen*", "*nogle timer om måneden*" og "*nogle timer om året*" var for stor (de svarkategorier som Parrado og kollegaer (2015) bruger). Svarkategorierne ændrede vi derfor til i stedet at være forskellige timeintervaller om måneden. Vi ændrede også "*ingen tid overhovedet*" til "*ingen tid*", da en respondent i pilottesten mente, at "*ingen tid overhovedet*" var en ladet svarmulighed, hvilket ikke er hensigtsmæssigt i et spørgeskema (Hansen, 2012B, p. 310). Efter feedback fra pilottesten valgte vi endvidere at understrege "*efter den nye ordning*" i spørgsmålet, da en respondent i pilottesten havde overset, at spørgsmålet omhandler tiden, som man er villig til at bruge på affaldssortering efter den nye ordning og ikke tiden, som man er villig til at bruge på den nuværende affaldssorteringsordning.

Vores andet spørgsmål spørger mere direkte ind til borgernes *villighed* til at deltage i kollektiv samproduktion. I nudginglitteraturen måler White og kollegaer (2011) blandt andet villigheden til at affaldssortere med spørgsmålet: "*How willing are you to use the recycling program?*", hvor svarmulighederne er en Likert-skala³ fra 1 = "*highly unlikely*" til 7 = "*highly likely*" (White, et al., 2011, p. 483). Denne måde at måle på er også tidligere anvendt i samproduktionslitteraturen,

³ En Likert-skala er en endimensionel svarskala, der eksempelvis kan måle en respondents grad af enighed med et udsagn i spørgeskemaet (Hansen, 2012B, p. 312)

hvor Blom-Hansen og Bækgaard undersøger effekten af performanceinformation på borgeres motivation til at deltage i fiktive samproduktionsaktiviteter på folkeskoleområdet (Blom-Hansen & Bækgaard, 2015). Blom-Hansen og Bækgaard måler motivation til at samproducere i stedet for faktisk deltagelse i samproduktion med et spørgsmål som: "*Kan du se dig selv være involveret i denne aktivitet frivilligt?*" og med en Likert-svarskala fra 1 = "*Slet ikke*" til 5 = "*I meget høj grad*" (Blom-Hansen & Bækgaard, 2015, p. 152). Vi inkluderer derfor også et mål for villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion målt på respondenternes selvangivne villighed til at affaldssortere, som det fremgår af tabel 3.1 ud for målet "*villighed*".

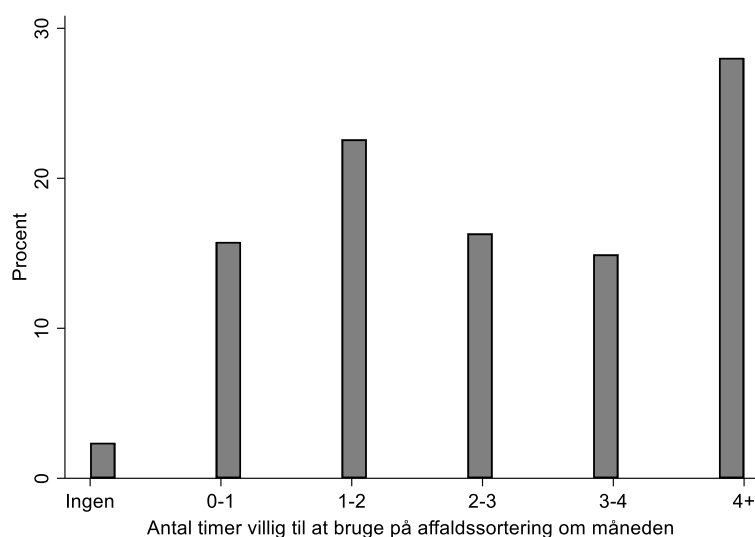
Fordelen ved dette spørgsmål sammenlignet med vores andet spørgsmål er, at det kan være lettere for respondenterne at forholde sig til, hvor villige de er til at affaldssortere, frem for at skulle vurdere, hvor meget tid affaldssortering kræver og derefter vurdere, hvor meget tid de så er villige til at bruge. Samtidig er det en fordel, at vi i dette spørgsmål anvender en Likert-skala som svarskala, da Likert-skalaer generelt er meget intuitivt forståelige for respondenter (Hansen, 2012B, p. 312). At vores spørgsmål er lette at forstå og besvare, er som sagt vigtigt, fordi en survey med spørgsmål der er lette at besvare for respondenterne, øger kvaliteten af de svar, man modtager (Krosnick & Presser, 2009). Vi anvender som White og kollegaer (2011) en Likert-skala med syv punkter. Antallet af svarmuligheder på en Likert-skala afhænger af, hvor fin en sondring man ønsker mellem respondenternes svar, men Krosnick og Presser argumenterer for, at syv punkter på skalaen generelt kan anbefales i forhold til svarskalaens reliabilitet og målingsvaliditet (Krosnick & Presser, 2009, p. 20). De skriver, at forskning viser at reliabiliteten er lavere for skalaer med to eller tre punkter sammenlignet med dem med flere punkter, men at gevinsten i reliabilitet aftager efter omkring syv punkter (Krosnick & Presser, 2009, p. 16). Ligeledes skriver de, at undersøgelser viser, at målingsvaliditeten er større for skalaer med et moderat nummer af punkter end for skalaer med et lavt antal eller et meget højt antal punkter (Krosnick & Presser, 2009, p. 17).

Vedrørende svarmulighederne til begge spørgsmål skal det endvidere nævnes, at vi ikke inkluderer en "*ved ikke*" svarmulighed. Undersøgelser viser, at "*ved ikke*" svarmuligheder ikke øger målingsvaliditeten af en undersøgelse, fordi de også får nogle personer, der egentlig er informerede nok til at danne sig en holdning til spørgsmålet, til at svare "*ved ikke*", fordi det er hurtigere og lettere end at skulle forholde sig til spørgsmålet (Krosnick & Presser, 2009, p. 32). Risikoen ved ikke at have en "*ved ikke*" svarmulighed er dog, at dem, der rent faktisk ikke ved det, tvinges til at svare alligevel (Hansen, 2012B, p. 315). En måde at imødekomme dette på er ved, at vi i stedet inkluderer et midtpunkt på svarskalaen, der hedder "*hverken eller*". Krosnick og Presser finder nemlig, at et midtpunkt øger målingsvaliditeten og reliabiliteten af en svarskala, fordi hvis

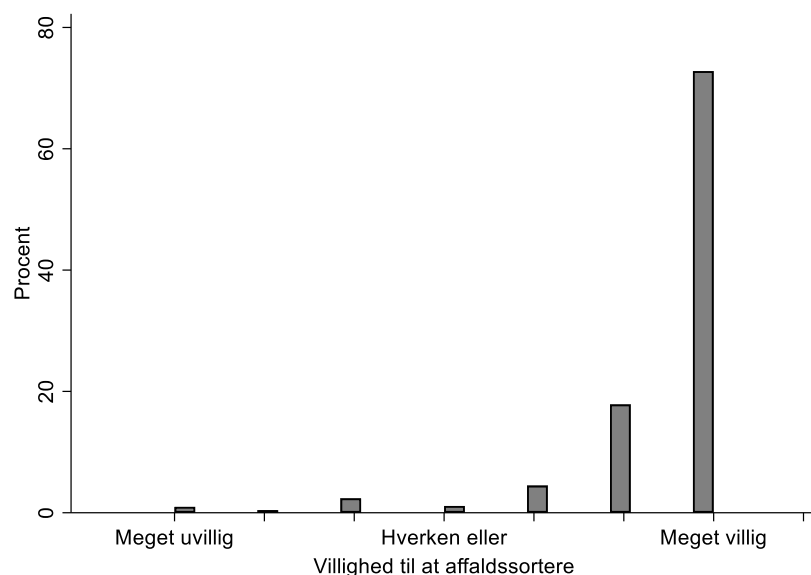
midtpunktet udelades, vælger nogle respondenter bare tilfældigt en af de to svarmuligheder, der er tættest på midtpunktet, uden at dette egentlig afspejler deres holdning til spørgsmålet (Krosnick & Presser, 2009, p. 19). Der er dog med denne løsning også en risiko for, at nogle respondenter bare vælger den midterste svarmulighed, fordi det er lettest.

Respondenternes fordeling på den afhængige variabel og mulige fejlkilder

Vores måde at operationalisere deltagelse i kollektiv samproduktion på indebærer, at der er en række mulige forhold, der kan medføre målefejl på vores afhængige variabel (villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion). I figur 3.1 og figur 3.2 herunder ser vi den procentvise fordeling af respondenterne i vores surveyeksperiment på vores to mål for villighed til at deltage i kollektiv samproduktion, da respondenternes fordeling på målene kan være med til at indikere, om der er eventuelle målefejl.

Figur 3.1: Tid, som borgere i Odense Kommunes er villige til at bruge på at affaldssortere

Figur 3.2: Borgere i Odense Kommunes villighed til at affaldssortere

Respondenternes fordeling, på spørgsmålet om hvor meget tid de er villige til at bruge på den nye affaldssorteringsordning, fremgår af figur 3.1. Det fremgår heraf, at der er en fin variation i respondenternes placering på målet. Respondenternes fordeling på vores andet spørgsmål, deres villighed til at affaldssortere efter den nye ordning, fremgår af figur 3.2. Her ser vi til gengæld, at fordelingen er meget venstreskæv, idet respondenterne generelt er meget villige til at deltage i den nye affaldssorteringsordning. Vi ser altså ved dette spørgsmål, at mere end 70 % af respondenterne har placeret sig i svarkategori 7 (meget villig) til spørgsmålet om, hvor villige de er til at sortere efter den nye ordning. Den gennemsnitlige placering på spørgsmålet er derfor hele 6,52 på en skala fra 1-7 (beskrivende statistik for alle variable fremgår af appendiks 9.2). Godt nok er miljø, klima og genanvendelse af ressourcer emner, som er højt på dagsordenen i Danmark i øjeblikket (Kragesteen & Øyen, 2018; DR, 2019), men en så venstreskæv fordeling er alligevel overraskende. En velkendt ulempe ved at anvende Likert-skalaer er nemlig, at respondenter sjældent vælger de 'ekstreme' svarmuligheder (eksempelvis "helt enig") som følge af det såkaldte *central tendency bias*, der medfører, at folk af endnu uklare årsager helst vælger svarkategorier i midten af en skala (Douven, 2018). Der er flere forskellige forhold der kan være skyld i, at vi ser denne venstreskæve fordeling på vores mål.

En forklaring kan være social desirability bias, fordi vi beder respondenterne selv angive deres villighed til at deltage i kollektiv samproduktion. Social desirability bias handler som sagt om, at folk gerne vil fremstå favorable, hvorfor de kan være motiverede til at svare det, som de mener, at andre anser som det mest 'korrekte' svar fremfor at svare, hvad de egentlig mener (Krosnick & Presser, 2009, p. 38). Ved de fleste surveysspørgsmål har respondenter ikke et incitament til at lyve, men ved spørgsmål om socialt ønskelige emner, kan der være grund til at forvente fejlrapporteringer. Vores respondents meget positive indstilling til affaldssortering kan derfor skyldes, at de gerne vil fremstå favorable og derfor svarer det, som de forventer, at vi gerne vil høre. Da vores case af samproduktion omhandler miljø og klima, har vi nemlig en grund til at forvente, at social desirability bias er en relativt stor risiko i vores undersøgelse. Det store fokus på miljø og klima i dag, har nemlig resulteret i det nye begreb *klimaskam*, der indebærer, at mennesker føler skam i forhold til, hvor meget deres livsførelse belaster klimaet (DR, 2019). Respondenterne kan derfor have besvaret spørgsmålet vedrørende affaldssorteringen med en idealistisk tankegang om, hvad de burde gøre, i stedet for en realistisk tankegang om, hvor meget de faktisk er villige til affaldssortere, når det kommer til stykket. Dette kan skabe systematiske fejl i vores målinger, således at vi ikke måler respondenternes faktisk villighed til samproduktion, men i stedet hvor meget de ideelt set gerne vil bidrage.

En måde vi imødekommer risikoen for social desirability bias på, er ved at besvarelsen af vores survey er anonym, da anonymitet reducerer socialt pres (Krosnick & Presser, 2009, p. 39). Det er også en fordel, at vi gør brug af en internetsurvey, da respondenterne så ikke er udsat for de samme personlige intervieweffekter, som interviews, der afvikles ansigt til ansigt eller via telefon, kan være udsat for (Thomsen, 2012, p. 331). Dette kan også være med til at mindske risikoen for social desirability bias, men vi forventer dog stadig, at vores målinger er påvirket af det. Der er dog ikke nogen grund til at tro, at respondenters svar i den ene treatmentgruppe vil være mere udsat for social desirability bias end respondenternes svar i den anden treatmentgruppe. Og fordi vi tester vores hypoteser ved at sammenligne den gennemsnitlige villighed til at deltage i kollektiv samproduktion mellem treatmentgrupperne, vil social desirability bias sandsynligvis ikke påvirke den endelige forskel, vi vil se mellem grupperne, hvis begge gruppers målinger har samme grad af bias.

Et andet forhold, der kan skævvride vores mål, er samtykke-/føjelighedsbias, der er en af ulemperne ved at have et spørgsmål med en Likert-skala som svarskala. Samtykkebias handler om, at folk har en tendens til at svare "ja" eller "enig" til et spørgsmål uafhængigt af, hvad de faktisk spørges om, fordi mennesker af forskellige årsager hellere vil erklære sig enig end uenig i en påstand (Krosnick & Presser, 2009, p. 21). Folk er ganske enkelt biased til at sige ja. Krosnick og Presser argumenterer endvidere for, at samtykkebias især gør sig gældende for respondenter af lavere social klasse, med lav uddannelse og med lavere kognitive evner samt når spørgsmål er svære og respondenterne er blevet udmattede af at besvare tidligere spørgsmål. Da vi i vores stikprøve har en overrepræsentation af højtuddannede respondenter og respondenter med høj indkomst (se afsnit 3.5.3 for en diskussion af repræsentativiteten i vores survey), forventer vi dog ikke at samtykkebias vil være af afgørende betydning. Krosnick og Presser foreslår desuden, at en måde samtykkebias kan imødekommes på, er ved at sikre gennem pilottest, at ens spørgsmål er lette at forstå og besvare for respondenterne, hvilket vi som sagt også har gjort (Krosnick & Presser, 2009, p. 23).

3.4.2 Operationalisering af den uafhængige variabel (tabs- og gevinstframing) (BLR)

Den uafhængige variabel i vores surveyeksperiment er variationen i den framing, som vi udsætter treatmentgrupperne for i vores surveyeksperiment. Som tidligere nævnt i afsnit 2.4.2 er nudging, og herunder altså framing, blandt andet nødvendigt, når et valg en person skal træffe ikke giver umiddelbar feedback, når situationen hvor beslutningen træffes er svær at sætte i forbindelse med noget, man forstår, og når valget er forbundet med nydelse nu og først omkostninger senere (Thaler & Sunstein, 2009, p. 72). Disse faktorer gør sig gældende i vores case, hvor den enkelte borger ikke får direkte feedback om gevinsten ved at affaldssortere og genanvende

Birgitte Lyman Rasmussen (BLR), 280493
Eva Fribo Nygård (EFN), 130994

affald, fordi der er tale om en kollektiv gevinst på lang sigt. Samtidig er det som tidligere nævnt lettere ikke at sortere sit affald, hvorfor borgeren får mest ud af ikke at affaldssortere i øjeblikket, mens gevinsten først kan ses på lang sigt.

Nudging handler desuden om situationer, hvor der træffes et valg, og handler helt grundlæggende om at designe valgsituationer uden at reducere antallet af valgmuligheder. Man kan (som tidligere nævnt i afsnit 3.2) måske argumentere for, at fordi den nye sorteringsordning som sagt ikke er frivillig at deltage i, er der ikke tale om et egentligt valg. Dette mener vi dog ikke. Vi mener derimod, at fordi der ikke er nogle sanktioner for borgerne ved ikke at affaldssortere, er der stadig tale om valg, selvom alle teknisk set forventes at bidrage til affaldssorteringen. Muligheden for stadig at smide alt affald i posen med restaffald, og dermed ikke bidrage til affaldssorteringen, er stadig let tilgængelig. Effekten af nudging er derfor relevant at undersøge i vores case om affaldssortering i Odense Kommune.

Vi tester nudging empirisk ved at frame informationsmateriale om affaldssorteringen, så fokus er på tabet ved ikke at affaldssortere og genanvende vores ressourcer fremfor gevinsten ved det. Ved at anvende tabsorienteret og gevinstorienteret framing som vores nudge, udnytter vi det tidligere nævnte adfærdsprincip fra framinglitteraturen kaldet tabsmodvilje (Kahneman & Tversky, 1979, p. 279). Ved at ændre framingen af informationen borgerne modtager, ændrer vi således beslutningskonteksten for, om de vil affaldssortere, så tabsmodviljen udnyttes.

Den intervention, som vores respondenter modtager, er som sagt framet information om den kommende sorteringsordning for husholdningsaffald i Odense Kommune. Den konkrete information i vores surveyeksperiment tager udgangspunkt i, hvordan sorteringsordningen rent faktisk kommer til at se ud i Odense Kommune for at øge den økologiske validitet af undersøgelsen. Eksempelvis har vi valgt ikke at inkludere eksempler om, hvor meget man kan spare/vinde ved at genanvende plast, da sortering af plastik ikke indgår i den nye affaldsordning. De tal og fakta, der indgår i vores framing, er derfor taget fra Odense Kommunes eget kommunikationsmateriale (Odense Renovation, 2016; Odense Renovation, u.d.A; Odense Renovation, u.d.B).

Vores framing af informationsmaterialet er desuden lavet med inspiration fra tidligere marketingsstudier af effekten af tabs- og gevinstframes. I et marketingsstudie fra 2011 undersøger White og kollegaer som tidligere nævnt hvilke frames, der er mest effektive i kommunikationen om affaldssortering til borgere. De tester således effekten af fire forskelligt framede sorteringsvejledninger på borgernes bidrag til affaldssortering. De fire sorteringsvejledninger adskiller sig fra hinanden ved, om der fokuseres på tab eller gevinst og om informationen er konkret eller abstrakt (White, et al., 2011). Som tabsframet information skriver de eksempelvis *"If we don't recycle, we will lose over 10,000 school buses full of plastic every year to the landfills"* (White, et

al., 2011, p. 482), mens det tilsvarende gevinstframede information er ”*When we recycle, we save over 10,000 school buses full of plastic every year from the landfills*” (White, et al., 2011, p. 482). Den framede information i vores surveyeksperiment kan ses i tabel 3.2 og tabel 3.3 og er, som det fremgår af tabellerne, inspireret af White og kollegaers (2011) måde at frame på, men med konkrete eksempler der vedrører Odense Kommune. I tabel 3.2 ses informationen med fokus på tab, mens tabel 3.3 viser informationen med fokus på gevinst. Indholdet af informationen er den samme, mens kun framingen varierer. Som sagt er respondenterne i vores surveyeksperiment tilfældigt inddelt i de to treatmentgrupper, hvor den ene treatmentgruppe altså modtager den tabsframede information, mens den anden treatmentgruppe modtager den gevinstframede information.

Tænk på hvad vi mister ved ikke at genanvende vores affald

- Når vi ikke genanvender vores madaffald til biogas, **mister vi potentiel fjernvarme til Odenses husstande og næringsrig gødning til markerne**
- For hvert kg jern vi henter i naturen i stedet for at genanvende brugt jern, **koster det 2 kg CO2**
- **Vi mister 5 gange så meget grundvand** ved at fremstille pap fra bunden i stedet for at fremstille det af genbrugspap
- Når vi ikke genanvender vores affald, giver vi ikke ressourcerne videre til næste generation

Tabel 3.2: Tabsframet information

Tænk på hvad vi kan vinde ved at genanvende vores affald

- Hvis vi begynder at genanvende vores madaffald til biogas, **kan vi lave fjernvarme til Odenses husstande og næringsrig gødning til markerne**
- For hvert kg jern vi genanvender i stedet for at hente det i naturen, **sparer vi 2 kg CO2**
- **Vi sparer 5 gange så meget grundvand** ved at fremstille pap fra genbrugspap i stedet for at fremstille det fra bunden
- Når vi genanvender vores affald, giver vi ressourcerne videre til næste generation

Tabel 3.3: Gevinstframet information

Når man designer en intervention i et surveyeksperiment, gælder det desuden om at holde manipulationen så kort og konkret som muligt, især ved populationsundersøgelser, hvor nogle respondenter måske kan have svært ved at læse (Mutz, 2011, p. 87). Vi har derfor valgt kun at have fire framede punkter med information om genanvendelse af affald i vores framede informationsmateriale, hvilket også stemmer overens med, hvordan White og kollegaer har gjort (White, et al., 2011, pp. 482-483).

Test af vores intervention

Som sagt kan en udfordring ved surveyeksperimentet være, at der er tale om en intervention af lav intensitet (Blom-Hansen & Serritzlew, 2014, p. 17). Samtidig laver vi et populationsbaseret eksperiment, hvorfor heterogeniteten mellem vores respondenter vil være relativt høj og kræver, at vores intervention er tilsvarende stærk (Mutz, 2011, p. 86). Det er derfor meget vigtigt, at vores intervention designs på en måde, der sikrer, at vi tester vores teoretiske forventning

bedst muligt, så borgerne rent faktisk modtager den ønskede intervention. Mutz argumenterer for, at den vigtigste måde hvorpå man kan sikre effekten af ens intervention, er ved at lave et manipulationscheck (Mutz, 2011, p. 84). I framinglitteraturen er der tradition for, at man udfører manipulationschecket ved at pilotteste effekten af den framing, der anvendes i ens undersøgelse (White, et al., 2011, p. 483). Vi har derfor ved pilottesten af vores survey specifikt bedt respondenterne om kommentarer til det framede indhold. På baggrund af vores pilottest har vi blandt andet ændret fremhævet dele af det framede indhold med fed. Selve indholdet blev af vores respondenter i pilottesten opfattet gevinst- og tabsorienteret som forventet. Pilottesten af vores framing er med til at sikre målingsvaliditeten i vores surveyeksperiment, fordi vi sikrer os, at vores framede information rent faktisk opfattes som henholdsvis tabs- og gevinstorienterede af vores respondenter og ikke bare stemmer overens med, hvordan tabs- og gevinstframing tidligere er operationaliseret i litteraturen.

3.4.3 Operationalisering af self-efficacy, ekspressiv motivation og opfattelse af informationen (EFN)

For at teste vores underhypoteser om, at *self-efficacy* og *ekspressiv motivation* medierer effekten af tabsframing på villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion, samt underhypotesen om, at *opfattelsen af informationsmaterialet* modererer effekten af tabsframingen på den ekspressive motivation, har vi også operationaliseret disse tre begreber til spørgsmål i vores survey. Alle spørgsmålene er udformet som udsagn, som respondenterne på en Likert-skala med syv punkter skal vurdere deres grad af enighed i, hvor 1 = "meget uenig" og 7 = "meget enig" på svarskalan. Spørgsmålene fremgår af tabel 3.4 herunder:

Mål	Udsagn
Self-efficacy	1 Jeg føler, at jeg kan gøre en forskel ved at sortere mit affald
	2 Jeg føler, at jeg ved, hvordan jeg skal affaldssortere
	3 Jeg tror på, at jeg vil kunne sortere mit affald korrekt efter den nye ordning
Ekspressiv motivation	1 Jeg bekymrer mig for klimaet og miljøet
	2 Jeg er oprigtigt bekymret for de kommende generationer af danskere, hvis vi ikke genanvender vores ressourcer
	3 Jeg føler, at det er vigtigt at bidrage til genanvendelsen af vores ressourcer
Opfattelse af information	1 Informationen om den nye ordning for affaldssortering er med til at understøtte min interesse for klima og miljø
	2 Informationen gav mig en følelse af, at man ikke tror, jeg er i stand til at sortere mit husholdningsaffald
	3 Informationen opmuntrer mig på en god måde til at engagere mig i den kommende affaldsordning
	4 Den form for information virker som en form for kontrol fra kommunens side

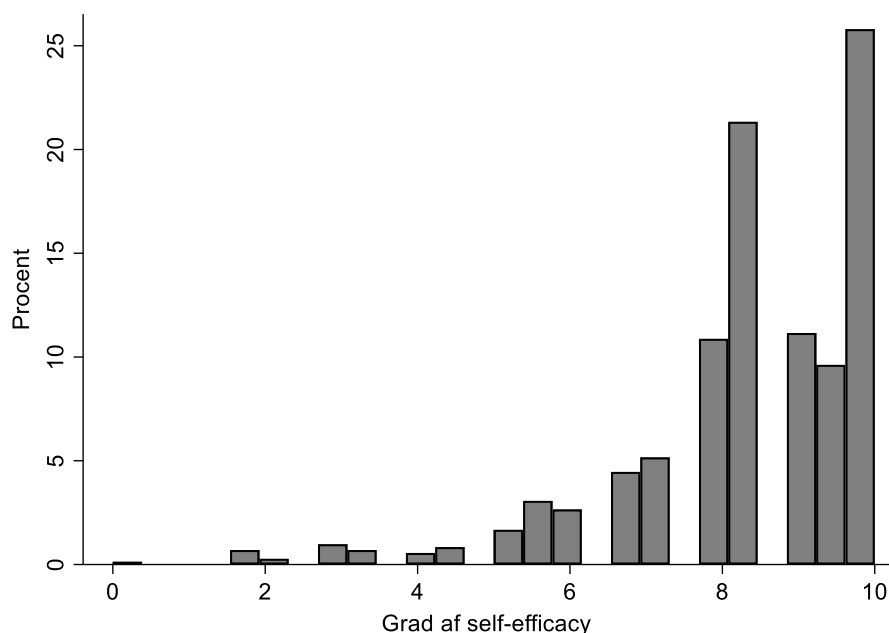
Tabel 3.4: Operationalisering af self-efficacy, ekspressiv motivation og opfattelse af information

Self-efficacy

I hypotese 2 forventer vi, at self-efficacy medierer effekten af tabsframing på villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion, fordi tabsorienteret framing øger borgernes self-efficacy i højere grad, end gevinstorienteret framing gør. Borgernes opfattelse af deres self-efficacy er som sagt begyndt at få en større rolle i samproduktionslitteraturen, hvorfor der allerede eksisterer flere afprøvede spørgsmål beregnet til at måle deres self-efficacy. Eksempelvis måler Parrado og kollegaer (2013) politisk self-efficacy på miljøområdet med spørgsmålet: "*How much of a difference do you think ordinary citizens can make to the quality of the environment?*" (Parrado, et al., 2013, p. 95). Et alternativt mål for self-efficacy bruger Thomsen (2017), der undersøger forældres opfattelse af deres individuelle self-efficacy i sit studie af samproduktion på folkeskoleområdet (Thomsen, 2017). Hun måler self-efficacy ved at spørge til, hvor sikre forældrene på en skala fra 0-10 er på, at de kan hjælpe deres barn med at blive god til at læse (Thomsen, 2017, p. 345). Begge disse operationaliseringer af self-efficacy fra samproduktionslitteraturen måler dog kun self-efficacy på én indikator. Vi vælger derfor at anvende en operationalisering af White og kollegaer (2011) fra marketingslitteraturen, hvor self-efficacy specifikt undersøges i forbindelse med tabs- og gevinstframing på miljøområdet ved hjælp af tre udsagn, der til sammen danner et reflektivt indeks (White, et al., 2011, p. 479). Målet for self-efficacy behøver vi derfor ikke omformulere til at omhandle vores emne, men kun oversætte fra engelsk til dansk. De tre oversatte udsagn fremgår som sagt af tabel 3.4 ud for self-efficacy.

På baggrund af de tre udsagn danner vi et reflektivt indeks over graden af self-efficacy skaleret fra 0-10, hvor 10 er højst mulig self-efficacy og 0 er lavest mulig self-efficacy. Ved konstruktionen af indekset for self-efficacy ser vi, at alle tre udsagn fra vores survey har en høj sammenhæng med hinanden. Item-item-korrelationerne mellem de tre udsagn er stærke med pearson's r-værdier mellem 0,43 og 0,63, mens item-skala-korrelationerne har pearson's r-værdier mellem 0,55 og 0,71. Den interne reliabilitet i indekset er ligeledes god med en samlet cronbachs alpha værdi på 0,78⁴.

⁴ Vi vurderer, at målingsvaliditeten og reliabiliteten for et indeks er god, når værdierne er over tommelfingerreglerne på henholdsvis 0,3 for pearson's r og 0,7 for cronbachs alpha (Petersen, 2012).

Figur 3.3: Respondenternes placering på indekset for self-efficacy

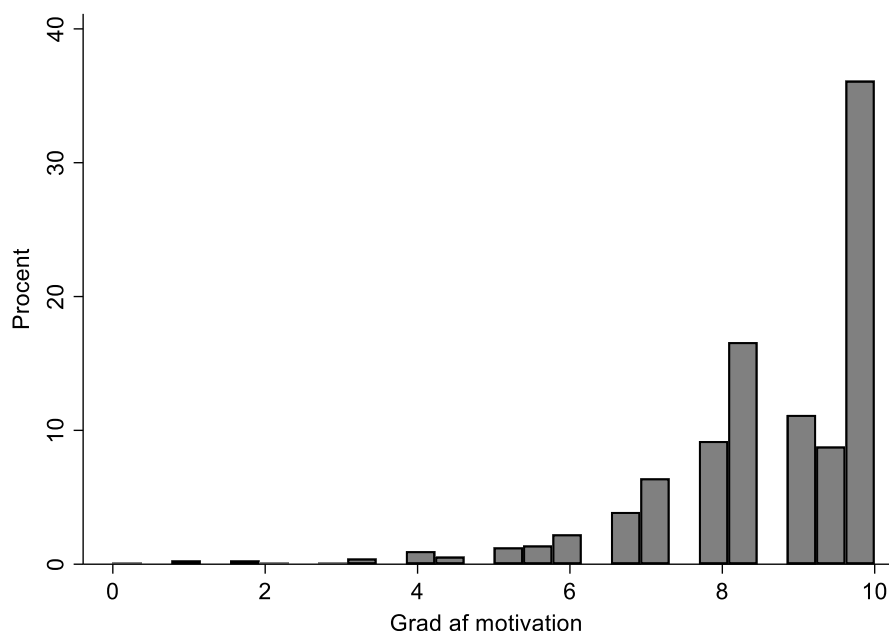
Den procentvise fordeling af respondenterne på vores mål for self-efficacy ses i figur 3.3 ovenover. Som vi også så ved respondenternes villighed til at affaldssortere, er der en tydelig venstreskæv fordeling af respondenternes grad af self-efficacy på figuren, og den gennemsnitlige placering på indekset er 8,32 på en skala fra 0-10. Det fremgår også af figur 3.3, at kun meget få respondenter befinder sig i den lave ende af indekset, mens mere end 25 % af respondenterne placerer sig på niveau 10 i indekset, altså den højst mulige grad af self-efficacy. Den generelt høje grad af self-efficacy blandt respondenterne er overraskende, men hænger måske sammen med, at affaldssortering ikke er en ny form for samproduktion for borgerne i Odense kommune, da man allerede nu sorterer dele af husholdningsaffaldet i kommunen, hvorfor respondenterne måske generelt føler sig i stand til at affaldssortere. Det kan dog også igen være, at social desirability bias og samtykkebias påvirker respondenternes besvarelser og dermed skævrider fordelingen.

Ekspressiv motivation

I hypotese 3 forventer vi, at tabsframing påvirker villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion indirekte gennem borgernes ekspressive motivation, fordi tabsorienteret framing øger den ekspressive motivation mere, end den gevinstorienterede framing gør. For at måle borgernes ekspressive motivation tager vi udgangspunkt i, hvad Clary og kollegaer (1998) kalder motivation baseret på værdier, der sker, når en person motiveres af muligheden for at udtrykke sine altruistiske og moralske principper og værdier (Clary, et al., 1998, p. 1517). I deres studie udvikler de fem indikatorer, der kan måle på frivilliges værdibaserede motivation (Clary, et al., 1998, p. 1520). Vi tager i vores survey udgangspunkt i disse indikatorer for at måle på ekspressiv

motivation. Vi omformulerer indikatorerne til at omhandle klima/miljø/genanvendelse af affald fremfor de altruistiske værdier, som Clary og kollegaer (1998) bruger spørgsmålene til at måle på, hvorfor også kun tre af deres fem indikatorer er relevante for os. De tre udsagn, vi anvender som indikatorer for ekspressiv motivation, fremgår af tabel 3.4 ud for ekspressiv motivation.

Vi har herefter konstrueret et refleksivt indeks for ekspressiv motivation baseret på de tre udsagn. Dette indeks er også skaleret fra 0-10, hvor 10 er højst mulige grad af ekspressiv motivation, mens 0 er lavest mulig grad. Ved konstruktionen af indekset ser vi, at alle spørgsmålene har en stærk sammenhæng med hinanden, hvorfor målingsvaliditeten for indekset er høj. Item-item-korrelationerne mellem de tre spørgsmål er stærke med pearson's r værdier mellem 0,65 og 0,74, mens person's r værdierne er mellem 0,78 og 0,88 ved item-skala analysen. Den interne reliabilitet i indekset er ligeledes god med en samlet cronbachs alpha værdi på 0,85.

Figur 3.4: Respondenternes placering på indekset for ekspressiv motivation

Den procentvise fordeling af respondenterne på vores mål for ekspressiv motivation ses i figur 3.4 herover. Ved respondenternes ekspressive motivation ser vi igen en venstreskæv fordeling på vores indeks, hvor respondenterne placerer sig højt på indekset, der måler den ekspressive motivation i forhold til miljø, klima og genanvendelse af ressourcer. Den gennemsnitlige placering på indekset for ekspressiv motivation er 8,62 på en skala fra 0-10. Desuden er der igen kun relativt lidt variation i respondenternes placering, hvor mere end 35 % af respondenterne placerer sig på 10 på indekset, altså den højst mulige grad af ekspressiv motivation. Den høje ekspressive motivation hænger formentlig sammen med den høje interesse i emnet, som vi forventer, at respondenterne i vores stikprøve har som følge af selvsektion (et argument vi

uddyber i afsnit 3.5.3 om repræsentativiteten i vores stikprøve). Igen er social desirability bias og samtykkebias dog også mulige forklaringer.

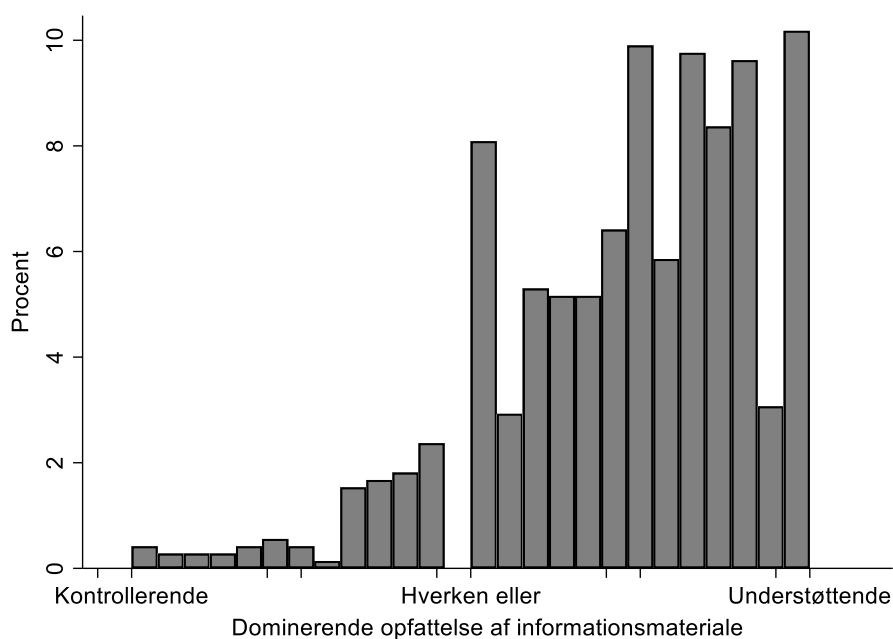
Opfattelse af informationen

I hypotese 4 forventer vi til sidst, at effekten af tabsframing på borgernes ekspresive motivation forudsætter, at borgerne opfatter det tabsframede informationsmateriale som understøttende baseret på motivation crowding-teori. Jakobsen og Thomsen (2015) har som tidligere nævnt undersøgt sammenhængen mellem informationspjecer, indre motivation og motivation crowding ved samproduktion på folkeskoleområdet. De udvikler i deres undersøgelse fire indikatorer, der med fire spørgsmål måler, hvorvidt respondenterne opfatter den modtagne information som understøttende eller kontrollerende. Der er to spørgsmål til den understøttende opfattelse og to spørgsmål til den kontrollerende opfattelse (Jakobsen & Thomsen, 2015, p. 174). For at måle respondenternes opfattelse af det framede informationsmateriale, som de modtager i surveyen, har vi anvendt disse fire indikatorer, omskrevet til at omhandle genanvendelse af affald i stedet for samproduktion på folkeskoleområdet. De fire indikatorer fremgår af tabel 3.4 i begyndelsen af afsnit 3.4.3 ud for opfattelsen af information.

De fire indikatorer har vi først samlet til to indeks med to indikatorer i hver: et indeks for graden af understøttende opfattelse og et indeks for graden af kontrollerende opfattelse. Begge indeks har god målingsvaliditet, hvor Pearson's r værdien ved item-item analysen er 0,73 ved indekset for understøttende opfattelse og 0,57 ved indekset for kontrollerende opfattelse. Idet der kun er to items i hvert indeks, er en item-skala analyse overflødig. Reliabiliteten af indeksene er ligeledes god, med Cronbachs alpha-værdier på henholdsvis 0,84 for den understøttende opfattelse og 0,73 for den kontrollerende opfattelse. Begge indeks er skaleret fra 1-7, og respondenternes fordeling på de to indeks viser, at de generelt ligger lavt på det kontrollerende indeks med en gennemsnitlig placering på 2,67 (SD 1,48) og højt på det understøttende indeks med en gennemsnitlig placering på 5,41 (SD 1,33), men med en relativt god spredning på begge indeks. De to indeks har vi efterfølgende samlet til ét indeks ved at trække dem fra hinanden, således at vi danner et nyt indeks skaleret fra -10 til 10, der afspejler borgerens dominerende opfattelse af informationen. Vi er opmærksomme på, at informationsmaterialet kan have modstridende effekter på borgerne, således at det er muligt både at opfatte informationen som understøttende og kontrollerende på én gang. Vi vælger alligevel at samle opfattelsen af det framede information i ét indeks, da vi er interesserede i medproducenternes dominerende opfattelse af informationen. Denne tilgang er tidligere brugt i studier af offentlig forvaltning, eksempelvis af Mouritzen og Opstrup (2013) i en undersøgelse af sammenhængen mellem forskeres motivation

og deres opfattelse af performanceindikatorer på danske universiteter (Mouritzen & Opstrup, 2013).

Respondenternes fordeling på indekset for den dominerende opfattelse af informationen fremgår af figur 3.5 herunder. Af figur 3.5 fremgår det, at der også er en tendens til en venstreskæv fordeling på dette indeks. Den gennemsnitlige placering er 4,56 på en skala fra -10 til 10, hvor alt under 0 på dette indeks betyder, at en kontrollerende opfattelse af informationen er dominerende, mens alt over 0 betyder, at en understøttende opfattelse er dominerende. Det fremgår af figur 3.5, at færre end 15 % af respondenterne placerer sig under 0 på indekset, og de fleste respondenter i vores survey opfatter derfor informationen, de har modtaget, som understøttende frem for kontrollerende. Det er ikke overraskende, at størstedelen af vores respondenter opfatter informationsmaterialet som understøttende. Motivation-crowding teorien beskriver som sagt, hvordan incitamenter og reguleringsystemer kan underminere modtagernes intrinsiske motivation, når de opfattes som kontrollerende (Frey, 1997). Her kan informationsmaterialet i vores undersøgelse antages at være en "mild" form for reguleringsystem, sammenlignet med eksempelvis performancestyring som Mouritzen og Opstrup (2013) beskæftiger sig med i deres undersøgelse, hvorfor vores respondenter i mindre grad opfatter det som kontrollerende.

Figur 3.5: Borgere i Odense Kommunes opfattelse af informationsmaterialet

3.5 Respondenternes baggrundskarakteristika (BLR)

I vores survey inkluderer vi til sidst også en række spørgsmål til respondenternes sociodemografiske baggrundskarakteristika, fordi vi forventer, at disse karakteristika er tredjevariable, der kan påvirke sammenhængen mellem tabsframing og villigheden til at deltage i kollektiv

samproduktion. Her er endnu en fordel ved surveyeksperimentet, at det er let at indsamle information om respondenternes baggrundskarakteristika sammenlignet med de andre former for eksperimenter (Bækgaard, et al., 2015, p. 336).

Vi bruger for det første disse baggrundsvariable til at udføre en balancetest af vores treatment-grupper, således at vi sikrer, at der ikke er systematiske forskelle mellem grupperne på de observerbare baggrundskarakteristika. For det andet bruger vi baggrundsvariablene til at undersøge repræsentativiteten af vores stikprøve i forhold til resten af borgerne i Odense Kommune, for at kunne vurdere den eksterne validitet af vores resultater. Dette er nødvendigt, fordi vi som sagt anvender en bekvemmelighedsstikprøve frem for en tilfældigt udvalgt sandsynlighedsstikprøve. Vi gennemgår operationaliseringer af vores mål for respondenternes baggrundskarakteristika i afsnit 3.5.1, derefter præsenterer vi vores balancetest i afsnit 3.5.2 og undersøger til sidst repræsentativiteten i vores stikprøve i afsnit 3.5.3.

3.5.1 Operationaliseringer af baggrundskarakteristika (EFN)

Vi inkluderer i vores survey en række spørgsmål til respondenternes sociodemografiske baggrundskarakteristika, som samproduktionslitteraturen tidligere har vist, kan have betydning for borgernes deltagelse i samproduktion (Bovaird, et al., 2015; Parrado, et al., 2013). Samtidig inkluderes disse baggrundsvariable også typisk i eksperimentelle studier af samproduktion, når der testes for systematiske forskelle mellem treatment- og kontrolgrupper (Blom-Hansen & Bækgaard, 2015; Thomsen & Jakobsen, 2015; Jakobsen & Thomsen, 2015). De sociodemografiske forhold er: *køn, alder, uddannelse, arbejdssituation, indkomst og familieforhold* (Blom-Hansen & Bækgaard, 2015, p. 156). Variablene er relevante at have med, fordi tidligere forskning blandt andet viser, at kvinder og ældre deltager signifikant mere i samproduktion end mænd og yngre borgere (Parrado, et al., 2013, p. 90). Formuleringen af spørgsmålene i vores survey er lavet med udgangspunkt i Thomsen og Jakobsens spørgeskema, da de i deres undersøgelse af samproduktion på folkeskoleområdet i Århus Kommune også måler på borgernes sociodemografiske baggrundskarakteristika (Thomsen & Jakobsen, 2015). Spørgsmålene fremgår af vores survey i appendiks 1.

Vi inkluderer endvidere et mål for respondenternes initiale deltagelse i samproduktion på miljøområdet, fordi vi på baggrund af et samproduktionsstudie af Parrado og kollegaer (2013) forventer, at det er en afgørende faktor for villigheden til at sortere affald efter den nye ordning. Vores mål for initial samproduktion er inspireret af Parrado og kollegaers studie, hvor de konstruerer et mål for samproduktionsadfærd på miljøområdet på baggrund af fem spørgsmål med tre svarpunkter hver (Parrado, et al., 2013, p. 91). Til forskel fra Parrado og kollegaer udvider vi svarskalaen til fem punkter i stedet for tre, for at kunne opfange større variation i

respondenternes initiale deltagelse i samproduktion. De fem forskellige spørgsmål inkluderer både spørgsmål til deltagelse i samproduktion, der kan være motiveret af egeninteresser samt deltagelse samproduktion, der baserer sig på mere altruistiske motiver (Parrado, et al., 2013, p. 92). De fem spørgsmål oversat til dansk fremgår af vores survey i appendiks 9.1.

Ved konstruktionen af indekset ser vi dog, at målingsvaliditeten og reliabiliteten af indekset er relativt dårlig, når vi inkluderer alle fem spørgsmål. Især spørgsmål 4, hvor ofte respondenter går, cykler eller bruger offentlig transport, samvarierer dårligt med de andre spørgsmål⁵. Vi vælger derfor at ekskludere spørgsmålet fra det endelige indeks, der er skaleret fra 0-10, hvor 0 indikerer den lavest mulige grad af initial samproduktion og 10 den højst mulige. Målingsvaliditeten og reliabiliteten for indekset er stadig under de gængse tommelfingerregler, idet ingen item-item-korrelationer er over 0,3, kun to item-skala korrelationer er over 0,3 og cronbachs alpha-værdien for det samlede indeks er under 0,7, selv når spørgsmål 4 ekskluderes. At værdierne ikke når over tommelfingerreglerne er selvfølgelig ikke optimalt og også lidt overraskende, da indekset som sagt tager udgangspunkt i et allerede afprøvet indeks fra Parrado og kollegaers (2013) undersøgelse. Den relativt lave reliabilitet og målingsvaliditet er dog ikke afgørende, når man medtager, at en høj alpha-værdi blandet andet afhænger af, hvor mange indikatorer der indgår i indekset (Petersen, 2012, p. 414). Her er fire spørgsmål ikke et ret højt antal. Samtidig er problemerne i indekset ikke af afgørende betydning for vores undersøgelse, idet initial samproduktion ikke er en variabel, der indgår i vores hypoteser eller i den problemstilling, som vi undersøger.

3.5.2 Balancetest (BLR)

Vi undersøger som sagt vores problemstilling ved at sammenligne vores to treatmentgruppers gennemsnitlige villighed til at deltage i kollektiv samproduktion, efter at de har modtaget heldholdvis gevinstorienteret og tabsorienteret framing. Vi laver den tilfældige inddeling i treatmentgrupper ud fra hvilken måned, som respondenter er født i, således at respondenter født i ulige måneder modtager den tabsframede information, mens respondenter født i lige måneder modtager den gevinstframede information. Dette er en simpel form for tilfældig inddeling, hvor respondenterne inddeles i treatmentgrupper på baggrund af en variabel, der ikke har nogen sammenhæng med vores afhængige variabel eller vores treatment, og som sikrer at der vil komme cirka lige mange respondenter i de to grupper.

⁵ Pearson's r varierer fra -0,07 til 0,06 ved en item-item-analyse af samvariationen med de andre variable i indekset, mens pearson's r værdien i item-skala analysen for spørgsmål 4 er 0,02. Cronbachs alpha-værdi for det samlede indeks stiger desuden fra 0,39 til 0,48, hvis spørgsmål 4 ekskluderes.

Med en balancetest kan vi sikre, at den tilfældige inddeling beskrevet ovenfor er lykkedes, så forskellene mellem treatmentgruppernes villighed til at deltage i kollektiv samproduktion skyldes forskellene i vores frames og ikke systematiske forskelle mellem grupperne på sociodemografiske baggrundskarakteristika. Det skal dog understreges, at balancetesten kun kan teste for observerbare forskelle mellem grupperne og altså ikke uobserverbare forskelle. Den tilfældige inddeling i treatmentgrupper i det eksperimentelle design bør dog per definition sikre mod systematiske forskelle mellem grupperne som nævnt i afsnit 3.1 om vores forskningsdesign. Balancetesten udføres derfor blot for en sikkerhedsskyld, hvis der som følge af en tilfældig fejl skulle være sket en fejl i den tilfældige inddeling, og fordi det er kutymen i samproduktionslitteraturen at udføre balancetests (se fx (Thomsen & Jakobsen, 2015, p. 292).

Resultatet af vores balancetest fremgår af tabel 3.5 på næste side. Under kolonnen "Hele stikprøven" ses respondenternes gennemsnitlige fordeling på baggrundsvariablene i hele stikprøven, mens de to næste kolonner viser fordelingen i hver af de to treatmentgrupper, således at vi kan sammenligne treatmentgruppen, der har modtaget gevinstorienteret framing med treatmentgruppen, der har modtaget tabsorienteret framing. Det fremgår endvidere af tabel 3.5, at de to treatmentgrupper ikke er statistisk signifikant forskellige fra hinanden på nogle af baggrundsvariablene, hvorfor vores tilfældige inddeling er lykkedes, således at der ikke er systematiske forskelle på observerbare baggrundskarakteristika mellem grupperne og dermed lav risiko for endogenitetsbias som følge af udeladte tredjevariable.

Vi ser desuden i tabel 3.5, at respondenterne er næsten ligeligt fordelt i de to treatmentgrupper med 349 respondenter i gruppen med gevinstorienteret framing og 368 respondenter i gruppen med tabsorienteret framing. Den lille forskel i antallet mellem grupperne skyldes, at vi, som tidligere beskrevet, har lavet vores tilfældige inddeling i treatmentgrupper på baggrund af respondentens fødselsmåned. Respondenter født i februar måned har modtaget det gevinstorienterede frame, men fordi februar måned har færre dage end de andre måneder, resulterer det i lidt færre respondenter i denne treatmentgruppe. Forskellen mellem antallet af respondenter mellem de to treatmentgrupper er dog så lille, at vi ikke forventer, at det vil have betydning for vores undersøgelse.

	Hele stikprøven	Gruppe 1 (Gevinst)	Gruppe 2 (Tab)
Alder	44,8 (13,8)	45,4 (13,7)	44,3 (13,9)
Antal børn			
0	22,0 %	19,2 %	24,7 %
1	18,6 %	20,1 %	17,1 %
2	41,6 %	42,7 %	40,5 %
3	14,6 %	15,2 %	14,1 %
4	2,8 %	2,3 %	3,3 %
5 eller derover	0,4 %	0,6 %	0,3 %
Arbejdssituation			
I Arbejde	67,0 %	68,3 %	65,8 %
Uden for arbejdsmarkedet	16,8 %	16,1 %	17,4 %
Arbejdssøgende	3,4 %	4,6 %	2,2 %
Studerende	12,8 %	11,0 %	14,6 %
Indkomst			
Under 200.000 kr.	8,6 %	7,1 %	9,9 %
200.000-399.999 kr.	23,2 %	23,6 %	22,8 %
400.000-599.999 kr.	21,5 %	21,4 %	21,6 %
600.000-799.999 kr.	19,3 %	19,4 %	19,2 %
800.000-999.999 kr.	16,0 %	19,4 %	12,9 %
1.000.000-1.199.999 kr.	7,3 %	6,1 %	8,4 %
1.200.000-1.399.999 kr.	1,9 %	1,3 %	2,4 %
1.400.000 eller over	2,3 %	1,6 %	3,0 %
Køn			
Mand	21,5 %	22,9 %	20,11 %
Kvinde	78,4 %	76,8 %	79,9 %
Andet	0,1 %	0,3 %	0,0 %
Land			
Danmark	97,0 %	97,4 %	96,7 %
Andet	3,0 %	2,6 %	3,3 %
Partner/ægtefælle			
Ja	77,0 %	78,5 %	75,5 %
Nej	23,0 %	21,5 %	24,5 %
Uddannelse			
Folkeskole	6,5 %	5,8 %	7,1 %
Erhvervsfaglig uddannelse	18,5 %	19,7 %	17,3 %
Gymnasial uddannelse	9,6 %	8,4 %	10,7 %
Kort videregående uddannelse	10,7 %	9,5 %	11,8 %
Mellemlang videregående uddannelse	35,4 %	36,4 %	34,3 %
Lang videregående uddannelse	19,4 %	20,2 %	16,7 %
Observationer	717	349	368

For intervallskalerede variable angives gennemsnitlig placering med standardafvigelse i parentes. For kategoriske variable angives den procentvise fordeling af respondenter i hver kategori.

Signifikansniveau: * $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$ (tosidet signifikanstest af forskel mellem treatment-grupperne udført med chi²-test for kategoriske variable og med t-test for intervallskalerede variable).

Tabel 3.5: Respondenternes fordeling på baggrundskarakteristika i stikprøven og i de to treatmentgrupper

3.5.3 Repræsentativitet (EFN)

Repræsentativitet i en stikprøve er som nævnt i forbindelse med indsamlingen af vores data i afsnit 3.3 afgørende for, om man kan inferere fra resultaterne af stikprøven til resten af populationen og handler derfor om den eksterne validitet og generaliserbarheden af en undersøgelse. Dette skyldes, at over- eller underrepræsentation af bestemte grupper i en stikprøve kan skævvride resultaterne af analysen, hvis det forventes, at bestemte grupper agerer forskelligt (Hansen, 2012A, p. 291). En typisk måde at sikre en repræsentativ stikprøve på, er ved tilfældig udvælgelse, hvor alle i populationen har samme sandsynlighed for at komme med i stikprøven, og hvor denne sandsynlighed er kendt (Thomsen, 2012, p. 325). Fordi vi anvender primærdata, har vi af hensyn til vores begrænsede ressourcer valgt at gøre brug af en bekvemlighedsstikprøve i stedet for en tilfældigt udvalgt stikprøve. Dette har vi også valgt på baggrund af, at vi anvender et eksperimentelt design, og derfor i højere grad har valgt at fokusere på den interne validitet end den eksterne validitet af resultaterne af vores undersøgelse. Den interne validitet har vi som sagt sikret ved den tilfældige inddeling af respondenter i de to treatmentgrupper. Vi ønsker dog naturligvis også at have så god ekstern validitet i vores undersøgelse som muligt, hvorfor det også er vigtigt at se på, om sammensætningen af respondenter i vores bekvemlighedsstikprøve rent faktisk ligner sammensætningen af borgere i Odense Kommune.

Et fænomen, der især kan udfordre repræsentativiteten af vores bekvemlighedsstikprøve, er selvselektion, fordi vi altså gør brug af ikke-sandsynlighedsbaseret udvælgelse af respondenter til vores surveyeksperiment. Ifølge Thomsen er denne form for surveystikprøver nemlig næsten altid udsat for selvselektion af en gruppe mennesker, der siger ja til at være respondenter (Thomsen, 2012, p. 329). Selvselektion er altså en risiko i vores undersøgelse, fordi vi har distribueret linket til vores surveyeksperiment på Facebook, hvorefter borgere selv har valgt, om de vil deltage eller ej. Vores indsamlingsstrategi medfører derfor to potentielle kilder til selvselektion, hvorfor det har været nødvendigt at have en gennemtænkt strategi for indsamling af besvarelser, således at vi i så vidt muligt omfang undgår systematiske skævheder i, hvem der deltager i vores surveyeksperiment.

For det første er en potentiel kilde til selvselektionsbias i vores undersøgelse, at bestemte hjemmesider har bestemte typer brugere (Thomsen, 2012, p. 330). Der kan derfor være en risiko for, at en bestemt gruppe af borgere bruger Facebook, der adskiller sig fra resten af populationen, således at de 40.000 brugere af Facebook som vi udtrækker vores stikprøve fra, ikke ligner resten af borgerne i Odense Kommune. En undersøgelse af danskernes medievaner udført af DR i 2018 viser dog, at 77 % af alle danskere bruger Facebook mindst en gang om måneden, mens 63 % bruger Facebook dagligt (DR Medieforskning, 2018, p. 14). Det er stadig mest unge danskere,

der anvender Facebook, men som DR's undersøgelse viser, er langt størstedelen af danskerne altså efterhånden til stede på Facebook. Vi har derfor god grund til at forvente, at vi vil kunne nå ud til et bredt udsnit af borgerne i Odense Kommune med vores indsamlingsstrategi.

Den anden potentielle kilde til selvselektionsbias er, at ud af de 40.000 borgere, som vores survey har været distribueret til, kan dem der har valgt at besvare vores survey også være en bestemt gruppe af mennesker, der ikke ligner resten af borgerne i Odense Kommune. Når denne form for selvselektion sker, skyldes det, at besvarelsen af en survey ofte kræver en hel del kognitivt arbejde for respondenterne (Krosnick & Presser, 2009, p. 4). Det er derfor nødvendigt som respondent at være tilstrækkeligt motiveret, hvis det skal kunne betale sig at besvare en survey. Ligesom med mange andre handlinger, kan en lang række forskellige ting motivere personer til at ville besvare en survey, hvor især interesse i emnet, som surveyen handler om, har betydning. Personer, der i forvejen har meget stærke holdninger til en surveys emne, eller blot personer, der generelt har stærke holdninger til ting, har nemlig større tilbøjelighed til at deltage i en survey om det pågældende emne (Baekgaard, et al., 2015, p. 336). Vores tema om affaldssortering, genbrug, klima og miljø står højt på agendaen for mange mennesker i øjeblikket (Kragesteen & Øyen, 2018). Vi risikerer altså at få en overvægt af respondenter i vores survey, der i forvejen interesserer sig for affaldssortering. Nogle argumenterer dog for, at man selvfølgelig skal tage højde for selvselektion, hvis man kan, men at selvselektion ikke er så stort et problem, fordi man ganske enkelt ikke kan tvinge folk til at svare, hvis de ikke ønsker at deltage i en survey. Der er derfor ikke andre muligheder, end at indsamle besvarelser fra dem, der gerne vil deltage (Harrits, et al., 2012, p. 164). Vi har dog med vores indsamlingsstrategi forsøgt at tage højde for dette ved bevidst at arbejde for at komme så bredt ud som muligt til borgerne i Odense Kommune.

For at afgøre om sammensætningen af respondenter i vores stikprøve er repræsentativ for borgerne i Odense Kommune, kræver det et kendskab til den kommunale sammensætning på de inddragede baggrundsvariable. Dette er afgørende for at anskueliggøre, om der er en over- eller underrepræsentation af bestemte grupper i surveyen, da dette kan skævvride resultaterne i analysen. Baseret på nøgletal for Odense Kommune, der beskriver de grundlæggende forhold i kommunen, er det muligt at sammenligne vores stikprøve med resten af kommunens borgere. De kommunale nøgletal for køn viser, at 51 % af Odenses borgere er kvinder (Danmarks Statistik, 2018A). Andelen af kvinder i vores undersøgelse er 78,4 %, og det er derfor tydeligt, at der i vores undersøgelse er en overrepræsentation af kvinder. Sammenlignet med de kommunale nøgletal for uddannelse ser vi endvidere en klar underrepræsentation af respondenter med folkeskole, erhvervsfaglig og gymnasial uddannelse, mens vi har en klar overrepræsentation af

respondenter med en kort-, mellemlang- og lang videregående uddannelse (Danmarks Statistik, 2018B). I forhold til husstandsindkomst er der en underrepræsentation af husstande med en indkomst under 400.000 kr., mens der er en overrepræsentation af husstande med en indkomst over 400.000 kr. Særligt ses der en klar underrepræsentation af husstande med en indkomst under 200.000 kr., der udgør 8,6 % af vores respondenter, mens disse husstande udgør 24 % i de kommunale nøgletal (Danmarks Statistik, 2017). Desuden er vores stikprøve underrepræsenteret i forhold til borgere med anden etnisk herkomst, idet vi af hensyn til vores begrænsede ressourcer valgte kun at lave vores survey i en dansk version. Andelen af respondenter født i Danmark er således 97 % i vores stikprøve, mens kun 83 % af borgerne i Odense Kommune er af dansk herkomst (Danmarks Statistik, 2019). Denne underrepræsentation af borgere med anden etnisk herkomst end dansk, skyldes formentligt, at vi af hensyn til vores begrænsede ressourcer har valgt kun at lave vores survey på dansk.

Ud fra ovenstående gennemgang er det altså tydeligt, at der i vores undersøgelse er en under- og overrepræsentation af bestemte grupper ved en række baggrundskarakteristika. Dette har konsekvenser for generaliserbarheden af vores resultater, da analysens resultater baseret på stikprøven så ikke nødvendigvis er repræsentative for resten af Odenses borgere. Disse forhold og konsekvenser diskuterer vi nærmere i afsnit 5.3, hvor vi kommer ind på generaliserbarheden af vores resultater.

4. Resultater og analyse (BLR)

For at besvare specialets problemstilling om i hvilket omfang borgere, der modtager tabsramt information, er mere villige til at deltage i kollektiv samproduktion end borgere, der modtager gevinstramt information, tester vi specialets fire hypoteser på vores empiriske case. Resultaterne heraf præsenterer vi i dette kapitel. I de første fire afsnit gennemgår vi analyserne af hver af specialets fire hypoteser. I afsnit 4.5 diskuterer vi en række mulige teoretiske forklaringer på, at vi ikke finder den forventede empiriske opbakning til vores hypoteser. I afsnit 4.6 præsenterer vi til sidst resultaterne af en række eksplorative analyser, som vi har gennemført, med respondenternes baggrundskarakteristika som modererende variable, hvor især køn ser ud til at have en signifikant betydning for effekten af tabsraming.

Vores hypoteser er relativt simple at undersøge empirisk som følge af vores eksperimentelle design. Fordi vores balancetest viser (se afsnit 3.5.2), at der ikke er systematiske forskelle på observerbare baggrundskarakteristika mellem vores treatmentgrupper, kan vi undersøge vores hypoteser ved blot at sammenligne de to grupperes gennemsnitlige villighed til at deltage i kollektiv samproduktion. Vi tester specialets hypoteser på begge vores to mål for villighed til

samproduktion, som vi præsenterede i afsnit 3.4.1. Ved det første måler vi respondenternes villighed til at affaldssortere (navngivet "villighed" i tabellerne), mens vi ved det andet måler tiden, som respondenterne er villige til at bruge på affaldssortering (navngivet "tid" i tabellerne). Vi tester vores hypoteser ved hjælp af lineære regressionsmodeller. Ingen af modellerne estimeres med kontrolvariable, da vores tilfældige inddeling i treatmentgrupper som sagt sikrer mod udeladte tredjevariable. Resultaterne fra regressionsanalyserne præsenteres i fire tabeller, som hver knytter sig til én af specialets fire hypoteser.

Vi vælger at anvende lineære regressionsmodeller som vores hovedmodeller, selvom vores afhængige variable er ordinalskalerede af flere årsager. For det første er de estimerede, vi ser ved de ordinale logistiske regressioner stort set identiske med de estimerede, som vi ser, ved de lineære regressionsmodeller. Et eksempel kan ses i tabel 4.1 på næste side, hvor en analyse af effekten af tabsframing på tid og villighed til affaldssortering fremgår. Model 1 i tabellen er estimeret med lineære regressioner og mindste kvadraters metode, mens model 2 er estimeret med ordinale logistiske regressioner og maximum likelihood estimering. Som det fremgår af tabellen, er de estimerede effekter stort set ens i de forskellige modeller. Til gengæld er de estimerede koefficienter i de lineære regressionsmodeller langt mere intuitive at fortolke på end de log-odds, som estimeres ved de ordinale logistiske regressioner.

Tabel 4.1	Affaldssortering (villighed)		Affaldssortering (tid)	
	Model 1 (OLS)	Model 2 (MLE)	Model 1 (OLS)	Model 2 (MLE)
Estimeringsmetode	(OLS)	(MLE)	(OLS)	(MLE)
Tabsframe (ref. gevinstframe)	0,08 (0,08)	0,11 (0,17)	0,12 (0,11)	0,13 (0,13)
Konstant	6,48 (0,06)***	-	4,04 (0,08)***	-
Forklaringsgrad	0,00	0,00	0,00	0,00
Observationer	717	717	717	717
Den ustandardiserede koefficient af rapporteres for OLS, mens log-odds af rapporteres for MLE. For begge metoder af rapporteres robuste standardfejl i parentes. R^2 af rapporteres desuden som forklaringsgrad for OLS, mens McFadden's pseudo R^2 af rapporteres for MLE. Signifikansniveau: * $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$ (tosidet test).				

Tabel 4.1: Effekten af tabsorienteret framing på tid og villighed til affaldssortering testet med to forskellige regressionsmodeller

Tilgangen med at anvende lineære regressionsmodeller frem for ordinale logistiske modeller på grund af de mere intuitive fortolkninger, er ofte anvendt i samfundsvidenskabelige studier med ordinalskalerede afhængige variable (Hussain & Lauridsen, 2017, p. 65; Hobolt, 2012). Flere bruger i den forbindelse som tommelfingerregel, at hvis den ordinalskalerede variabel har mere end fem svarkategorier, og der samtidig kan argumenteres for, at der er lige stor afstand mellem

hver svarkategori, er det tilladeligt at opfatte målet som intervaskaleret i en analyse (Hansen, 2012B, p. 312; Hansen & Hansen, 2012, p. 343). Fordi vores første mål, der måler villigheden til at affaldssortere, anvender en Likert-skala med syv svarkategorier, er det derfor tilladeligt at betragte denne som intervaskaleret i vores analyse, idet en Likert-skala kan antages at have lige stor afstand mellem hver svarkategori (Hansen, 2012B, p. 312). Vores andet mål, der spørger ind til tiden, som respondenterne er villige til at bruge på affaldssortering, anvender ikke en Likert-skala som svarkategori. Til gengæld er springene i tid på skalaen ens mellem hvert punkt (1 time), og der er i alt seks svarkategorier, hvorfor det også er tilladeligt at opfatte vores andet ordinalska- lerede mål som intervaskaleret i vores analyse.

Vi er klar over, at vi hermed bryder forudsætningen om linearitet ved lineære regressioner. Kon- sekvensen ved en misspecificeret model er, at man kan få estimer, der er enten under- eller overestimerede (Romani, 2017, p. 32). Som sagt er resultaterne af vores modeller, der er esti- meret med lineære regressioner, dog stort set identiske med resultaterne af de tilsvarende mo- deller estimeret med ordinale logistiske regressioner og derfor umiddelbart hverken under- eller overestimerede. Ifølge Sønderskov er den vigtigste antagelse ved lineære regressioner da også fraværet af endogenitet, hvilket vi som sagt har garanteret fraværet af med det eksperimentelle design (Sønderskov, 2014, p. 209).

Vores test af de resterende forudsætninger bag lineære regressionsanalyser viser desuden ikke afgørende problemer. Vi ser dog, at vores undersøgelse ikke helt opfylder forudsætningen om fravær af indflydelsesrige observationer⁶ og antagelsen om normalfordelte fejllid, der viser en tendens til venstreskævhed⁷. Venstreskævheden gør, at vi må tage forbehold for vores p-værdi- ers gyldighed, men det er ikke et stort problem, da ikke-normalfordelte fejllid hovedsageligt er et problem i små stikprøver (Sønderskov, 2014, p. 219). Vi anvender desuden robuste standard- fejl i vores analyser, da resultatet af White's test ved begge vores afhængige variable viser tegn på heteroskedastiske standardfejl.

4.1 Analyse af hypotese 1: tabsframing og villighed til samproduktion (EFN)

På baggrund af specialets hypotese 1 forventer vi i analysen af vores data at se, at treatment- gruppen med respondenter, der er blevet præsenteret for tabsframet information, i gennemsnit er mere villige til at affaldssortere og mere villige til at bruge tid på affaldssortering end

⁶ Når vi undersøger observationerne i vores datasæt med Cook's d og DFBETA ser vi en 20-30 potentielt indflydel- sesrige observationer. Ingen observationer her dog en DFBETA-værdi der er større end det mere liberale mål på 1 (Sønderskov, 2014, p. 216).

⁷ Histogrammer over residualerne viser tilnærmelsesvist normalfordelte fejllid ved villighed til affaldssorteringen, mens fordelingen er mere venstreskæv med tid som afhængig variabel. Histogrammerne kan ses i figur 9.1 og figur 9.2 i appendiks 9.3.

treatmentgruppen med respondenter, der er blevet præsenteret for gevinstorienteret informationsmateriale. Resultaterne af vores analyse af hypotese 1 kan ses i tabel 4.2.

Tabel 4.2	Affaldssortering (villighed)	Affaldssortering (tid)
	Model 3	Model 4
Tabsframe (ref. gevinstframe)	0,08 (0,08)	0,12 (0,11)
Konstant	6,48 (0,06)***	4,04 (0,08)***
Forklaringsgrad (R^2)	0,00	0,00
Observationer	717	717

Den ustandardiserede koefficient afrapporteres med robuste standardfejl i parentes.
Signifikansniveau: * $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$ (tosidet test).

Tabel 4.2: Effekten af tabsorienteret framing på tid og villighed til affaldssortering

For at undersøge hypotese 1 ser vi i tabel 4.2 først på de estimerede effekter ved vores mål for respondenternes villighed til at affaldssortere i model 3. Det fremgår heraf, at der ikke er nogen statistisk signifikant forskel mellem treatmentgruppernes villighed til at affaldssortere. Koefficienten på 0,08 i model 3 betyder, at gruppen af respondenter, der har modtaget den tabsorienterede framing, estimeres til i gennemsnit at placere sig 0,08 punkter højere på skalaen for villighed til at affaldssortere end gruppen af respondenter, der har modtaget den gevinstorienterede framing. Målet for villigheden til at affaldssortere går som sagt fra 1-7, hvorfor en forskel på 0,08 i gennemsnitlig villighed til at affaldssortere er en ubetydelig forskel i praksis.

Vi ser herefter på vores andet mål for villighed til at deltage i kollektiv samproduktion, nemlig den tid, som respondenterne er villige til at bruge på affaldssortering efter den nye ordning i model 4. Vi ser heller ikke ved dette mål nogen statistisk signifikant forskel i, hvor meget tid treatmentgrupperne er villige til at bruge på affaldssortering. Koefficienten på 0,12 i model 4 viser, at respondenter i treatmentgruppen med tabsorienteret framing gennemsnitligt er villige til at bruge 0,12 punkter mere tid på at affaldssortere, end respondenter i gruppen med gevinstorienteret framing. Der er altså igen heller ikke tale om en substantiel forskel mellem treatmentgrupperne, idet målet for tid går fra 1-6, og forskellen mellem grupperne kun er omkring 0,1 på denne skala.

Vi finder altså ikke støtte til hypotese 1 i vores analyser, og der er på baggrund af vores undersøgelse således ikke empirisk belæg for at sige, at borgere, der modtager tabsframet informationsmateriale, er mere villige til at deltage i kollektiv samproduktion end borgere, der modtager gevinstorienteret informationsmateriale. Vi gennemgår i afsnit 4.5 i dette kapitel mulige teoretiske forklaringer på, hvorfor vi ikke finder den forventede empiriske opbakning til vores hypotese.

4.2 Analyse af hypotese 2: den indirekte effekt gennem self-efficacy (BLR)

Vi forventer på baggrund af hypotese 2, at effekten af tabsramet information på borgeres villighed til at deltage i kollektiv samproduktion medieres af borgerens self-efficacy. Vi forventer derfor at se, at respondenter, der modtager tabsramet information vil have en gennemsnitlig højere villighed til at affaldssortere, både målt på direkte villighed og målt på tiden, som de er villige til at bruge, sammenlignet med borgere, der modtager gevinstramet information, og at dette vil ske som følge af en indirekte effekt gennem self-efficacy. Det kan virke kontraintuitivt stadig at undersøge, om tabsramingen har en indirekte effekt på villighed til deltagelse i kollektiv samproduktion gennem self-efficacy, når vi ikke finder nogen signifikant effekt af tabsraming på tid og villighed til at affaldssortere i tabel 4.2. Det kan dog stadig være relevant at undersøge for medierende effekter, da den insignifikante totale effekt i vores første analyse måske kan skyldes, at der er en modsatrettet medierende effekt til stede, som udligner effekten af tabsramingen. En signifikant total effekt behøver derfor ikke være en forudsætning for, at en medierende effekt kan være til stede (Judd & Kenny, 1981, p. 605). Vi vælger derfor stadig at teste vores hypotese 2 og hypotese 3, der begge forventer, at effekten af tabsraming på villighed til at deltage i kollektiv samproduktion medieres af mellemkommende variable (henholdsvis self-efficacy og ekspressiv motivation).

Resultaterne af vores analyse af hypotese 2 og den medierede effekt af tabsraming på tid og villighed til affaldssortering gennem self-efficacy kan ses i tabel 4.3, hvor begge modeller er estimeret med lineære regressionsmodeller og de indirekte effekter med Sobel-Goodman mediantion test.

Tabel 4.3	Affaldssortering (villighed)	Affaldssortering (tid)
	Model 5	Model 6
Tabsframe (ref. gevinstframe)		
- Direkte effekt	0,06 (0,06)	0,09 (0,10)
- Indirekte effekt	0,03 (0,05)	0,03 (0,06)
- Total effekt	0,08 (0,08)	0,12 (0,11)
Self-efficacy	0,37 (0,02) ***	0,44 (0,03)***
Konstant	3,41 (0,16)***	0,37(0,25)
Forklaringsgrad (R^2)	0,37	0,24
Observationer	717	717
Den ustandardiserede koefficient afreporteres med robuste standardfejl i parentes. Signifikansniveau: * $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$ (tosidet test).		

Tabel 4.3: Den indirekte effekt af tabsorienteret framing på tid og villighed til affaldssortering gennem self-efficacy

Ser vi på vores mål for respondenternes villighed til at affaldssortere i model 5 i tabel 4.3, fremgår det af estimatet ud for den indirekte effekt under tabsframingen, at tabsframingen ikke har en statistisk signifikant indirekte effekt på villigheden til at affaldssortere gennem respondenternes self-efficacy. Gruppen af respondenter, der har modtaget den tabsorienterede framing, estimeres til gennemsnitligt kun at placere sig 0,03 punkter højere på skalaen for villighed til at affaldssortere end gruppen af respondenter, der har modtaget den gevinstorienterede framing, som følge af den indirekte effekt af tabsframingen gennem self-efficacy. Der er altså hverken tale om en statistisk signifikant eller en substantiel forskel mellem treatmentgrupperne.

Ved vores andet mål for villigheden til deltagelse i kollektiv samproduktion, den tid som respondenterne er villige til at bruge på affaldssortering efter den nye ordning, ser vi i model 6 i tabel 4.3 heller ikke nogen statistisk signifikant indirekte effekt af tabsframing gennem self-efficacy. Her er den estimerede effekt også 0,03, hvilket vil sige, at treatmentgruppen, der har modtaget den tabsorienterede framing, i gennemsnit placerer sig 0,03 punkter højere på målet for tid, som de er villige til at bruge på affaldssortering, end treatmentgruppen, der har modtaget gevinstframing som følge af den indirekte effekt gennem self-efficacy. Forskellen mellem treatmentgrupperne er derfor heller ikke substantiel på dette mål.

Vi finder således heller ikke støtte til hypotese 2 i vores analyser, og der er derfor ikke empirisk belæg for at sige, at tabsframing har en indirekte effekt på borgeres villighed til at deltage i kollektiv samproduktion gennem deres self-efficacy.

Vi ser dog i begge vores modeller i tabel 4.3, at self-efficacy har en statistisk signifikant effekt på tid og villighed til at affaldssortere alt andet lige. I model 5 ser vi, at når en respondent stiger 1 punkt på skalaen fra 0-10 af self-efficacy, medfører det en stigning på 0,37 punkter på villigheden til at affaldssortere. Ligeledes viser model 6, at en stigning på 1 på indekset for self-efficacy medfører en stigning på 0,44 punkter på målet for, hvor meget tid respondenterne er villige til at bruge på affaldssortering efter den nye ordning. Fordi målet for tid springer med 1 time mellem hvert punkt, betyder det altså, at når borgerne stiger 1 på indekset for self-efficacy, er de i gennemsnit villige til at bruge næsten 0,5 timer mere tid på affaldssortering om måneden, hvilken må siges at være en substantiel effekt. Tilføjelsen af self-efficacy til regressionsmodellerne øger desuden modellernes forklaringsgrad til henholdsvis 37 % og 24 %, hvor forklaringsgraden, da kun framing var inkluderet som forklarende variabel, var 0 % i begge modeller (se tabel 4.2 i afsnit 4.1).

Det tyder derfor på, at det ikke er i forbindelsen mellem self-efficacy og villigheden til at samproducere, at hypotese 2 ikke finder støtte, men at det er i sammenhængen mellem tabsframing og self-efficacy og i sammenhængen mellem tabsframing og villigheden til at samproducere. Det skal dog understreges, at estimaterne for effekten af self-efficacy på villigheden til at deltage i

kollektiv samproduktion ikke baserer sig på det eksperimentelle design, hvorfor de kan være udsatte for endogenitetsbias og kun gør sig gældende under en antagelse om alt andet lige (ceteris paribus) (Klemmensen, et al., 2012, p. 34).

4.3 Analyse af hypotese 3: den indirekte effekt gennem ekspressiv motivation (EFN)

Ud over den indirekte effekt af tabsframing gennem self-efficacy, forventer vi på baggrund af hypotese 3, at effekten af tabsframt information også har en indirekte effekt på borgeres villighed til at deltage i kollektiv samproduktion gennem deres ekspressive motivation. Vi forventer derfor at se, at borgere, der modtager tabsframt informationsmateriale, vil have en gennemsnitlig højere villighed til at affaldssortere end borgere, der modtager informationsmateriale med gevinstframing som følge af en indirekte effekt gennem ekspressiv motivation.

Resultatet af vores analyse af hypotese 3 fremgår af tabel 4.4. Igen er begge modeller i tabellen estimeret med lineære regressionsmodeller og de indirekte effekter med Sobel-Goodman mediation test.

Tabel 4.4	Affaldssortering (villighed)	Affaldssortering (tid)
	Model 7	Model 8
Tabsframe (ref. gevinstframe)		
- Direkte effekt	0,06 (0,07)	0,09 (0,10)
- Indirekte effekt	0,03 (0,04)	0,03 (0,05)
- Total effekt	0,08 (0,08)	0,12 (0,11)
Ekspressiv motivation	0,35 (0,02)***	0,41 (0,03)***
Konstant	3,46 (0,18)***	0,49 (0,29)*
Forklaringsgrad (R^2)	0,29	0,18
Observationer	717	717

Den ustandardiserede koefficient afrapporteres med robuste standardfejl i parentes.
Signifikansniveau: * $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$ (tosidet test).

Tabel 4.4: Den indirekte effekt af tabsorienteret framing på tid og villighed til affaldssortering gennem ekspressiv motivation

Igen ser vi først på vores mål for respondenternes villighed til at affaldssortere, som fremgår af model 7 i tabel 4.4. Koefficienten på 0,03 ud for den indirekte effekt af tabsframing viser, at der ikke er nogen statistisk signifikant indirekte effekt af tabsframingen gennem ekspressiv motivation. Gruppen af respondenter, der har modtaget den tabsorienterede framing, estimeres altså til gennemsnitligt kun at placere sig 0,03 punkter højere på skalaen for villighed til at affaldssortere end gruppen af respondenter, der har modtaget den gevinstorienterede framing, som følge af den indirekte effekt af tabsframingen gennem ekspressiv motivation.

Ved målet for tid, som respondenterne er villige til at bruge på affaldssortering efter den nye ordning, ser vi i model 8 i tabel 4.4 heller ikke nogen signifikant indirekte effekt af tabsframing gennem ekspressiv motivation. Igen estimeres den indirekte effekt kun til 0,03. Dette vil sige, at treatmentgruppen med tabsframing, som følge af den indirekte effekt gennem ekspressiv motivation, kun i gennemsnit placerer sig 0,03 punkter højere på målet for tid, som de er villige til at bruge på affaldssortering, sammenlignet med treatmentgruppen med gevinstframing. Med koefficienter på 0,03 i begge modeller, er der igen heller ikke tale om substantielle forskelle mellem treatmentgrupperne.

Vi finder derfor heller ikke empirisk støtte til specialets hypotese 3 om, at tabsframing har en indirekte effekt på borgeres villighed til at deltage i kollektiv samproduktion gennem deres ekspressive motivation.

I tabel 4.4 ser vi desuden, at borgernes ekspressive motivation i sig selv har en statistisk signifikant effekt på deres tid og villighed til at affaldssortere alt andet lige. I model 7 ser vi en stigning på 0,35 punkter på målet for villigheden til at affaldssortere, når graden af ekspressiv motivation stiger med 1 på indekset fra 0-10. I model 8 ser vi, at en stigning på 1 på indekset for ekspressiv motivation medfører, at borgeren flytter sig 0,41 punkter på målet for, hvor meget tid vedkommende er villig til at bruge på affaldssortering. Vi ser altså samme tendens som ved vores analyse af hypotese 2 i afsnit 4.2, at det ikke er i forbindelse mellem ekspressiv motivation og villigheden til at samproducere, at vores hypotese ikke finder støtte, men at det er i sammenhængen mellem tabsframing og ekspressiv motivation og i sammenhængen mellem tabsframing og villigheden til at samproducere.

4.4 Analyse af hypotese 4: den modererende effekt af opfattelse af information (BLR)

I analysen af hypotese 3 i foregående afsnit så vi, at tabsframingen ikke umiddelbart har en signifikant indirekte effekt på borgeres villighed til at deltage i kollektiv samproduktion gennem deres ekspressive motivation. En forklaring på dette kan være vores hypotese 4 om, at den indirekte effekt af tabsframing information gennem ekspressiv motivation modereres af borgerens opfattelse af informationen. På baggrund af motivation crowding teori forventer vi nemlig, at tabsframingen kun vil øge villighed til samproduktion indirekte gennem borgernes ekspressive motivation, hvis borgerne opfatter det framede information som understøttende. Vores afhængige variabel i analysen er derfor nu den ekspressive motivation, fordi vi forventer, at den modererende effekt af opfattelsen af informationen tidsmæssigt finder sted ved tabsframingens effekt på den ekspressive motivation, som det også fremgår af figur 2.5 i afsnit 2.5. Idet den ekspressive motivation er målt ved et indeks, er der tale om en intervallskaleret variabel, og

vores analyse af interaktionen er derfor igen udført med en lineær regressionsmodel. Resultaterne af vores analyse af hypotese 4 kan ses herunder i tabel 4.5.

Tabel 4.5	Ekspressiv motivation
	Model 9
Tabsframe (ref. gevinstframe)	0,19 (0,22)
Opfattelse af information	0,21 (0,02)***
Interaktion (tabsframe og opfattelse af information)	-0,04 (0,03)
Konstant	7,66 (0,16)***
Forklaringsgrad (R^2)	0,25
Observationer	717
Ikke-standardiserede koefficienter med robuste standardfejl i parentes	
Signifikansniveau: * $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$ (tosidet test)	

Tabel 4.5: Effekten af framet information på ekspressiv motivation afhængigt af opfattelsen af informationen

For at undersøge vores hypotese 4 om, at effekten af tabsorienteret framing på den ekspressive motivation varierer med borgernes opfattelse af informationen, ser vi på de estimerede koefficienter i model 9 i tabel 4.5. Estimatet på -0,04 ud for interaktionsleddet for tabsframing og opfattelse af informationen viser den estimerede interaktionseffekt. Det negative fortegn betyder, at forskellen i treatmentgruppernes gennemsnitlige ekspressive motivation som følge af den tabsframede information bliver mindre, des mere understøttende respondenterne opfatter informationen. Effekten er dog ikke statistisk signifikant.

Selvom interaktionsleddet for tabsframet information og opfattelsen af informationen ikke i sig selv er statistisk signifikant, er det stadig muligt at tabsframing har en signifikant effekt på den ekspressive motivation ved bestemte opfattelser af informationen. Et signifikant interaktionsled er derfor ikke nødvendigvis ensbetydende med, at der ingen interaktion er (Sønderskov, 2014, pp. 239-240). Vi har derfor også estimeret de marginale effekter af tabsframing på den ekspressive motivation ved bestemte opfattelser af informationen. Resultaterne fremgår af tabel 4.6.

Tabel 4.6	Effekt af tabsframing på ekspressiv motivation (Ref. gevinstframing)
Opfattelse af information	
Helt kontrollerende (-10 på indeks)	0,59 (0,54)
Delvist kontrollerende (-5 på indeks)	0,39 (0,38)
Hverken eller (0 på indeks)	0,19 (0,22)
Delvist understøttende (5 på indeks)	-0,00 (0,10)

Helt understøttende (10 på indeks)	-0,20 (0,16)
---------------------------------------	--------------

Ikke-standardiserede koefficienter med robuste standardfejl i parentes
Signifikansniveau: * $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$ (tosidet test)

Tabel 4.6: Framet informations marginale effekt på ekspressiv motivation ved forskellige opfattelser af informationen

Af tabel 4.6 fremgår det, at effekten af tabsframing ikke har en statistisk signifikant effekt på den ekspressive motivation uanset opfattelsen af informationen. Vi ser dog en ikke signifikant tendens til, at treatmentgruppen med tabsorienteret framing gennemsnitligt placerer sig 0,59 punkter højere på indekset for ekspressiv motivation end treatmentgruppen med gevinstorienteret information, når deres opfattelse af informationen er helt kontrollerende. Vi er dog forsigtige med at fortolke på dette estimat, da vi som tidligere nævnt i afsnit 3.4.3 kun har meget få respondenter i den kontrollerende del af indekset og derfor skal være varsomme med at generalisere vores fund ud over den stikprøve, vi har svar fra (Hansen, et al., 2012, p. 390). Udover denne tendens ser vi også, at ved den helt understøttende opfattelse af informationen, er der en ikke signifikant tendens til, at treatmentgruppen med den gevinstorienterede framing faktisk placerer sig 0,2 punkter højere på den ekspressive motivation end treatmentgruppen med tabsorienteret framing. Dette er altså det modsatte af, hvad vi forventede, idet vi i hypotese 4 antog, at den tabsorienterede information kun var mere effektiv end gevinstorienteret information, når informationen stadig blev opfattet som understøttende. I stedet ser vi altså en svag og ikke statistisk signifikant tendens til det modsatte, nemlig at effekten af den tabsorienterede framing tilsyneladende er højest sammenlignet med den gevinstorienterede framing, når borgerne opfatter informationen som kontrollerende.

Vi finder således heller ikke empirisk støtte til vores hypotese om, at borgernes opfattelse af informationen modererer den indirekte effekt af tabsframing gennem ekspressiv motivation, idet ingen af de estimerede effekter, vi ser i forbindelse med analysen af specialets hypotese 4 er statistisk signifikante eller af substantiel karakter.

Vores analyse af hypotese 4 er desuden heller ikke sikret mod endogenitetsbias, på samme måde som vores andre analyser er. Med vores eksperimentelle design sikrer vi, at framingen (vores treatment) er eksogen og dermed kommer før den ekspressive motivation tidsmæssigt. Opfattelsen af informationen har vi dog målt efter, at respondenterne har været udsat for den framede information. Motivation-crowding teorien antager, at opfattelsen af informationsmaterialet eksogent modererer, hvordan respondentens motivation påvirkes af den framede information (Frey, 1997). At opfattelsen af informationsmaterialet er eksogen, er ikke garanteret i vores undersøgelse, fordi det ikke er en variabel, vi selv har kunne styre, på samme måde som

vi har gjort med framingen. Revers kausalitet i analysen af hypotese 4 er derfor en risiko. Eksempelvis argumenterer Mouritzen og Opstrup for, at en persons initiale intrinsiske motivation har betydning for, hvordan vedkommende opfatter reguleringssystemer som vores informationsmateriale, hvilket altså er den omvendte tidsrækkefølge af, hvad motivation-crowding teorien antager (Mouritzen & Opstrup, 2013). Samtidig kan vores framing også have påvirket opfattelsen af informationsmaterialet, hvor de forskellige typer framing måske opfattes forskellige og dermed påvirker respondenternes opfattelse af informationen forskelligt. At vi ikke finder støtte til vores hypotese 4, skal altså også tages med de forbehold, at vi ikke kan garantere hele tidsrækkefølgen i analysen af hypotesen.

4.5 Teoretiske forklaringer på vores resultater (EFN)

Vi gennemgår i dette afsnit en række mulige teoretiske forklaringer på, at vi ikke finder empirisk støtte til nogle af specialets 4 hypoteser, men derimod ser, at treatmentgruppen, der har modtaget tabsramt information, tilsyneladende ikke er mere villige til at deltage i kollektiv samproduktion end treatmentgruppen, der har modtaget gevinstramt information.

4.5.1 Involvering i emnet og opfattelsen af en trussel (BLR)

Der er flere mulige teoretiske forklaringer på, at gruppen af respondenter, der har modtaget den tabsorienterede framing, ikke er mere villige til at deltage i den kollektive samproduktion end gruppen, der har modtaget den gevinstorienterede framing. Det er nemlig ikke alle tidligere studier, der sammenligner effekterne af tabs- og gevinstorienteret framing, der finder, at de to forskellige frames påvirker folk forskelligt. Som nævnt i afsnit 2.4.3 argumenterer Maheswaran og Meyers-Levy for, at de tidligere framingstudiers forskellige resultater kan forklares med, at det tabsorienterede frame hovedsageligt er mest effektivt, når respondenterne er meget involverede i emnet (Maheswaran & Meyers-Levy, 1990, p. 366). De mener, at involvering i emnet er vigtig for effekten af tabsframing, fordi en høj involvering medfører, at modtageren af ramt bekymrer sig nok om emnet til at tage stilling til, hvad vedkommende kan gøre for at undgå de tab, som præsenteres i den framede information (Maheswaran & Meyers-Levy, 1990, p. 362). Desuden argumenterer Lee og Aaker for, at tabsframing særligt er effektivt, når respondenterne anser det framede emne som en trussel, fordi det tabsorienterede frame så bedst stemmer overens med deres opfattelse af emnet (Lee & Aaker, 2004, p. 216).

En mulig forklaring på, at vi finder, at villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion ikke er højere i gruppen af respondenter, der har modtaget det tabsorienterede frame, kan således være, at borgerne i Odense Kommune måske ikke interesserer sig nok for affaldssortering og genanvendelse samt ikke anser det som en trussel, at der i øjeblikket ikke sorteres og genanvendes mere affald, end der gør. Dette medfører så, at tabsframingen ikke stemmer bedre overens

med deres opfattelse af emnet end gevinstframingen, hvorfor den tabsframede information ikke medfører en højere grad af villighed til at affaldssortere. At den tabsorienterede framing ikke har en signifikant indirekte effekt gennem self-efficacy og ekspressiv motivation kan i teorien også forklares ud fra dette. Hvis borgerne ikke bekymrer sig nok om emnet til, at truslen om tab på området har betydning for dem, vil der ikke være en overensstemmelse mellem deres opfattelse af emnet og tabsframingen. Det tabsorienterede frame vil derfor ikke være lettest at bearbejde for borgerne, og framingen vil altså ikke øge deres tiltro til egne evner og dermed deres self-efficacy (Lee & Aaker, 2004, p. 216). Ligeledes har Sharp (1978) i forhold til ekspressiv motivation fundet, at det er sværere at øge personers ekspressive motivation, hvis de ikke mener, at der er en trussel forbundet med det pågældende emne eller i den pågældende situation (Sharp, 1978, p. 52). En manglende interesse for emnet og en manglende opfattelse af emnet som en trussel kan derfor også forklare den manglende indirekte effekt af tabsframing gennem ekspressiv motivation.

Vi har i vores survey ikke har noget mål for borgernes interesse for affaldssortering og ej heller for, hvorvidt de føler, at der er en trussel forbundet med ikke at affaldssortere. I et forsøg på at teste disse teoretiske forklaringer har vi derfor i stedet lavet en analyse med vores mål for borgernes initiale deltagelse i samproduktion på klimaområdet, som en indikator for deres involvering i emnet. Operationaliseringen af målet for initial samproduktion er beskrevet i afsnit 3.5.1, og er som sagt et indeks, der baserer sig på fire spørgsmål, der eksempelvis spørger til, hvor ofte respondenterne forsøger at sortere og genanvende sit husholdningsaffald og hvor ofte respondenterne forsøger at spare på vand, varme og elektricitet i sit hjem. Vi vil ved hjælp af dette mål undersøge, om den manglende signifikante forskel i treatmentgruppernes tid og villighed til affaldssortering skyldes, at respondenterne i virkeligheden ikke er så interesserede i emnet klima og genanvendelse af ressourcer, som vi har antaget. Dette ville som tidligere nævnt kunne forklare flere af de uventede resultater, som vi ser i vores hovedanalyse. Resultatet af analysen med initial samproduktion som modererende variabel i sammenhængen mellem tabsframing og villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion fremgår af tabel 4.7. Igen er både model 10 og 11 estimeret med lineære regressionsmodeller og uden kontrolvariable.

Tabel 4.7	Samproduktion (villighed)	Samproduktion (tid)
	Model 10	Model 11
Tabsframe (ref. gevinstframe)	0,21 (0,33)	-0,02 (0,33)
Initial samproduktion	0,19 (0,05)***	0,29 (0,04)***
Interaktion (tabsframe og initial samproduktion)	-0,02 (0,58)	0,03 (0,06)
Konstant	5,53 (0,26)***	2,56 (0,24)***

Forklaringsgrad (R^2)	0,08	0,12
Observationer	717	717
Ikke-standardiserede koefficienter med robuste standardfejl i parentes. Signifikansniveau: * $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$ (tosider test)		

Tabel 4.7: Effekten af tabsorienteret framing på tid og villighed til affaldssortering afhængigt af initial samproduktion

Interaktionsleddene i model 10 og model 11 i tabel 4.7 viser, at der ikke er nogen entydig eller signifikant modererende effekt af initial samproduktion på tabsframings effekt på borgernes tid og villighed til at affaldssortere. En undersøgelse af de marginale effekter af tabsframing på borgernes tid og villighed til at affaldssortere viser ligeledes, at effekten af framingen ikke er signifikant forskellig ved forskellige niveauer af initial samproduktion (de marginale effekter er ikke afrapporteret her, men fremgår af tabel 9.5 i appendiks 9.3). Vi ser derfor ikke nogen tendens til, at effekten af tabsframingen på borgernes villighed til deltagelse i kollektiv samproduktion afhænger af deres forudgående involvering i emnet. Det kan skyldes, at målet for initial samproduktion er en dårlig indikator for involvering i emnet. Som nævnt i vores operationalisering af initial samproduktion i afsnit 3.4.3, er vores indeks der måler initial samproduktion udfordret af relativt lav målingsvaliditet og intern validitet. Det kan dog også skyldes, at manglende involvering i emnet formentligt ikke gør sig gældende i vores case. At borgerne i Odense Kommune generelt ikke interesserer sig for affaldssortering og genanvendelse stemmer nemlig ikke overens med, hvad Odense Renovation tidligere har af erfaring (Dansk Affaldsforening, 2013). Samtidig har vi også set en meget venstreskæv fordeling på respondenternes villighed til at affaldssortere og på deres ekspressive motivation i forhold til emnet, hvilket også indikerer, at respondenterne generelt gerne vil involvere sig i affaldssortering og genanvendelse.

Manglende involvering i emnet er derfor formentligt ikke forklaringen på, at vi ikke finder empirisk støtte til vores hypoteser. Hvorvidt det skyldes, at borgerne ikke opfatter emnet som en trussel, kan vi ikke sige lige så meget om. Vi forventer dog, at der må være en vis sammenhæng mellem, at hvis borgerne generelt er meget involverede i vores emne, vil de også i højere grad bekymre sig om emnet og dermed opfatte emnet som en trussel. Desuden viser en ny dansk måling, at danskerne i stadig stigende grad bekymrer sig for klimaforandringer (Redder, 2018). At borgerne ikke oplever, at der er en trussel forbundet med manglende affaldssortering, er derfor formentligt heller ikke forklaringen på, at vi ikke finder empirisk støtte til vores hypoteser.

4.5.2 Afsenders troværdighed (EFN)

En anden mulig teoretisk forklaring på, at vi ikke finder empirisk støtte til vores hypoteser, er, at effekten af framing afhænger af troværdigheden af afsenderen. Ifølge Druckman (2001) opstår

framingeffekter, fordi det kan være svært for borgere selv at skulle vurdere, hvordan et problem skal frames og forstås. Borgere delegerer derfor frivilligt til troværdige *eliter* at hjælpe dem med at sortere i de forskellige frames, således at de vælger at tro på den framing, som eliter, de stoler på, har valgt (Druckman, 2001, p. 1045). Det afgørende i Druckmans teori er, at kilden, der framer problemet, skal opfattes som troværdig af borgeren. Ved præsentationen af informationen i vores survey har vi eksplicit skrevet, at informationen stammer fra Odense Kommune. Man kan derfor diskutere, hvorvidt respondenterne opfatter os som afsenderen af spørgeskemaet, eller om de i højere grad anser Odense Kommune som afsenderen. Med udgangspunkt i respondenternes besvarelser har vi en mistanke om, at det i højere grad er Odense Kommune, respondenterne opfatter som afsender af framingen, og at de opfatter os som en aktør, der blot agerer på vegne af kommunen. I vores survey havde vi som sagt et kommentarfelt med mulighed for, at respondenter frit kunne skrive kommentarer til undersøgelsen. Her har hele 8 respondenter uafhængigt af hinanden skrevet kommentarer, hvori de betvivler kommunens troværdighed i forhold til affaldssortering og genanvendelse. De skriver blandt andet: *"Kan være bekymret for om kommunen vil håndtere affaldet korrekt, da jeg har hørt at det modsatte er sket"* og *"Efter at have set et indslag i Nyhederne omkring en kommune, hvor renovationen dumpede alt affaldet i den samme skraldebil, så er jeg i den grad blevet mistroisk og bekymret for, om det også kan forekomme i Odense kommune. Min tillid er sat på prøve"*. Disse borgere frygter altså tilsyneladende, at Odense Kommune ikke genanvender affaldet som lovet, således at kommunen ikke overholder deres bidrag til samproduktionen. Det er samtidig muligt, at flere respondenter end dem, der eksplicit har skrevet en kommentar om det, har det på denne måde. Mere end 30 respondenter har nemlig desuden kommenteret på, at de synes, det er træls/irriterende/ærgeligt, at plastik ikke indgår i den nye ordning, hvilket også kan ses som et tegn på, at der ikke er tillid til, at kommunen håndterer affaldssorteringen hensigtsmæssigt.

Den manglende troværdighed til kommunen kan altså ifølge Druckmans teori medføre, at borgere ikke 'køber' den framing, som kommunen vælger. Det er dog svært at sige, om dette kan forklare den manglende empiriske støtte til vores hypoteser. Druckmans teori omhandler framing generelt og ikke specifikt tabs- og gevinstorienteret framing. Vi har derfor ikke umiddelbart nogen grund til at forvente, at manglende troværdighed vil påvirke det tabsorienterede frame i højere grad end det gevinstorienterede frame. Forskellen i gennemsnitlig tid og villighed til affaldssortering mellem treatmentgrupperne kan altså stadig være den samme på trods af den manglende troværdighed, hvis den manglende troværdighed påvirker de to frames ligeligt.

4.6 Eksplorative analyser (BLR)

Ud over at diskutere teoretiske mulige forklaringer på, at vi ikke finder empirisk støtte til nogle af vores hypoteser, har vi også gennemført en række eksplorative analyser af vores data, der ikke er guidet af vores teoretiske argument. I stedet tager vi udgangspunkt i de af borgernes baggrundskarakteristika, som samproduktionslitteraturen viser, kan have betydning for deltagelsen i samproduktion. Det drejer sig primært om køn og alder, da Parrado og kollegaer som tidligere nævnt finder, at kvinder og ældre deltager signifikant mere i samproduktion (Parrado, et al., 2013, p. 99).

I tabel 4.8 på næste side ses resultatet af en analyse af, hvorvidt effekten af tabsframing på tid og villighed til at affaldssortere afhænger af borgernes køn. Vi har udført denne analyse, da samproduktionslitteraturen tidligere har vist, at der generelt er forskelle på mænd og kvinders deltagelse i samproduktion (Parrado, et al., 2013, p. 90) og da vi som nævnt i afsnit 3.5.3 har en stor overvægt af kvinder i vores stikprøve. Analysen er udført med samme modellering som i vores hovedanalyse, det vil sige med lineære regressionsmodeller og uden kontrolvariable, men hvor vi altså har tilføjet et interaktionsled mellem tabsframing og køn.

Tabel 4.8	Affaldssortering (villighed)	Affaldssortering (tid)
	Model 12	Model 13
Tabsframe (ref. gevinstframe)	-0,06 (0,07)	-0,03 (0,13)
Mand (ref. kvinde)	-0,79 (0,20)***	-0,58 (0,20)***
Interaktion (tabsframe og mand)	0,57 (0,25)**	0,60 (0,28)**
Konstant	6,66 (0,46)***	4,18 (0,09)***
Forklaringsgrad (R^2)	0,06	0,01
Observationer	716 ⁸	716

Ikke-standardiserede koefficienter med robuste standardfejl i parentes.
Signifikansniveau: * $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$ (tosidet).

Tabel 4.8: Effekten af tabsorienteret framing på tid og villighed til affaldssortering afhængigt af køn

Når vi bruger målet for villighed til affaldssortering som afhængig variabel i model 12 i tabel 4.8, ser vi, at effekten af tabsorienteret framing på villighed til at affaldssortere er statistisk signifikant modereret af køn. Koefficienten for interaktionsleddet er 0,57 og er statistisk signifikant på 0,05-signifikansniveau. Dette estimat betyder altså, at vi ser, at effekten af den tabsorienterede

⁸ Antallet af observationer i vores analyse der inkluderer variabelen "køn" er kun 716, da vi kun har inkluderet respondenter der enten har valgt kategorien "mand" eller kategorien "kvinde", mens respondenter der har svaret "andet" ikke indgår i analysen

framing sammenlignet med den gevinstorienterede er 0,57 punkter større ved mænd end ved kvinder. Tabsorienteret framing øger altså mændenes villighed til at samproducere signifikant mere, end det øger kvindernes villighed. Det samme ser vi ved målet for tid, som respondenter er villig til at bruge på affaldssortering i model 13, hvor koefficienten for interaktionsleddet estimeres til 0,6 og ligeledes er statistisk signifikant på 0,05-signifikansniveau. Vi ser dog også, at forklaringsgraden i begge modeller er ret lav, idet interaktionen af køn og framing kun umiddelbart forklarer henholdsvis 1 % og 6 % af den variation i tid og villighed til affaldssortering, som vi ser.

For at få et bedre billede af køns modererende effekt, har vi desuden estimeret de marginale effekter af tabsframet information på deltagelsen i affaldssortering for henholdsvis mænd og kvinder. Resultatet heraf fremgår i tabel 4.9 på næste side.

Tabel 4.9		
Køn	Effekt af tabsframe på affaldssortering (villighed)	Effekt af tabsframe på affaldssortering (tid)
	Ref: gevinstframe	Ref: gevinstframe
	Model 12	Model 13
Kvinde	-0,06 (0,07)	-0,03 (0,13)
Mand	0,52 (0,25)**	0,58 (0,25)**

Ikke-standardiserede koefficienter med robuste standardfejl i parentes.
Signifikansniveau: * $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$

Tabel 4.9: Marginale effekter af tabsorienteret framing for henholdsvis mænd og kvinder

De marginale effekter i tabel 4.9 understreger, at effekten af tabsframing er størst ved mændene. Vi ser interessant nok, at ved kvinder har den tabsorienterede framing tilsyneladende en svag negativ effekt estimeret til henholdsvis -0,06 og -0,03 i de to modeller i tabel 4.9. Dette betyder, at kvinder, der har modtaget tabsframet information, gennemsnitligt er en lille smule mindre villige til at affaldssortere end kvinder, der har modtaget det gevinstframede information. Forskellen er dog ikke statistisk signifikant og også så lille i praksis, at det formentligt er mere korrekt at sige, at det ikke gøre nogen forskel, om kvinder modtager tabs- eller gevinstframet information i forhold til deres villighed til at deltage i kollektiv samproduktion.

Omvendt ser vi til gengæld hos mændene, der har modtaget den tabsorienterede framing, at den gennemsnitlige tid og villighed til at affaldssortere er noget større, end den er for mændene, der har modtaget det gevinstorienterede information. Her estimeres forskellen til at være 0,52 punkter i model 12 og 0,58 punkter i model 13 punkter, hvor begge forskelle er statistisk signifikante på 0,05-signifikansniveau. Dette betyder altså, at når vi kun undersøger effekten af tabsframing på de mandlige respondenter, ser vi som forventet, at treatmentgruppen, der har modtaget tabsframet information, gennemsnitligt er cirka et halvt punkt mere villige til at

affaldssortere end treatmentgruppen, der har modtaget gevinstframt information, på begge vores mål for tid og villighed til at affaldssortere. Når vi kun inkluderer de mandlige respondenter i vores analyse, finder vi derfor empiriske støtte til specialets hypotese 1 om, at tabsframing øger villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion i højere grad, end gevinstframing gør.

Resultatet af vores eksplorative analyse er interessant, fordi vi som nævnt har en stor overrepræsentation af kvinder i vores surveyeksperiment, hvor hele 78,4 % af respondenterne er kvinder (se afsnit 3.5.3). Hvis kvinder ikke reagerer stærkere på tabsorienterede framing end gevinstorienterede framing, men dette kun gør sig gældende for mænd, kan det forklare, at vi ikke ser nogen signifikant forskel mellem vores treatmentgrupper i vores hovedanalyse og dermed ikke finder empirisk støtte til nogle af vores hypoteser. Vi har dog ikke nogen umiddelbar teoretisk forklaring på, hvorfor vi kun ser den forventede tabsmodvilje ved mænd og ikke ved kvinder. En forklaring kan måske være, at hvis kvinder generelt deltager mere i samproduktion, kan de allerede inden modtagelsen af vores framede information have været meget villige til at deltage i kollektiv samproduktion, hvorfor vores information uanset framingen ikke har kunne påvirke villigheden yderligere. Dette kan vi dog heller ikke svare på ud fra vores undersøgelse, da det ville have krævet et eksperimentelt design med både præ- og posttest. Med et sådan design kunne vi ved en prætest have undersøgt kvindernes villighed til samproduktion inden de modtog den framede information og ved en posttest have undersøgt deres villighed efter modtagelsen af den framede information, hvilket ville gøre det muligt at undersøge effekten af framingen på det enkelte individ.

Endeligt skal det nævnes, at en eksplorativ analyse af, hvorvidt alder også betinger effekten af tabsframing på respondenternes tid og villighed til at affaldssortere, ikke viser nogen signifikant interaktionseffekt. Parrado og kollegaer (2013) finder ellers som sagt, at alder ligesom køn har en signifikant betydning på borgeres deltagelse i samproduktion (Parrado, et al., 2013, p. 99).

5. Diskussion af vores resultater (EFN)

Den empiriske analyse af vores hypoteser viser altså, at vi ikke ser den forventede sammenhæng mellem tabsframing og borgernes villighed til at deltage i kollektiv samproduktion. I analysen præsenterede vi mulige teoretiske forklaringer på dette. En anden mulig forklaring på, at vi ikke finder empirisk støtte til vores hypoteser, er, at det er som følge af metodiske og designmæssige problemer i vores undersøgelse. Vi vil derfor fokusere første del af vores diskussion på en vurdering af den interne validitet af vores resultater i afsnit 5.1 og validiteten af vores empiriske mål i afsnit 5.2. Herefter vil vi diskutere generaliserbarheden af vores stikprøve til både resten af Odenses Kommune og til andre former for samproduktion og nudging i afsnit 5.3.

5.1 Den interne validitet af vores resultater (BLR)

Den interne validitet af vores resultater handler om gyldigheden af vores empiriske argument om, at tabsframing ikke umiddelbart øger deltagelsen i samproduktion i højere grad, end gevinstframing gør. Den interne validitet kan vurderes ud fra fire kriterier (Andersen, 2012, p. 104). To af kriterierne handler om, hvorvidt undersøgelsen er sikret mod endogenitetsproblemer, det vil sige, at tidsrækkefølgen af det kausale argument er i orden, samtidig med at udeladte tredjevariable ikke påvirker den kausale sammenhæng. Fordi vi anvender et eksperimentelt design, er vores framing med garanti bestemt eksogent, hvilket sikrer, at vores resultater ikke påvirkes af udeladte tredjevariable eller af revers kausalitet (Blom-Hansen & Serritzlew, 2014, p. 6). Styrken ved det eksperimentelle design er altså, at det løser de fleste endogenitetsproblemer, hvilket i høj grad styrker den interne validitet af vores empiriske resultater.

Et tredje kriterie i vurderingen af den interne validitet er, hvorvidt der findes empirisk opbakning til det kausale argument (Andersen, 2012, p. 104). Det empiriske resultat af vores undersøgelse er, at tabsframing ikke øger borgernes villighed til at deltage i kollektiv samproduktion i højere grad end gevinstframing. Vores resultater i analysen stemmer dog som sagt ikke overens med meget tidligere forskning inden for tabs- og gevinstframing, der finder, at tabsframing i højere grad påvirker folks adfærd end gevinstframing (White, et al., 2011; Miljøstyrelsen, 2015; Tversky & Kahneman, 1981). Dette kan indikere, at der er problemer med den interne validitet af vores empiriske resultater.

I forlængelse heraf er det sidste kriterie, at der er en teoretisk forklaring på det kausale argument (Andersen, 2012, p. 104). Vores teoretiske argument og forventning inden vi gennemførte vores surveyeksperiment var, at tabsframing ville være mere effektivt end gevinstframing til at øge deltagelsen i kollektiv samproduktion. I vores empiriske analyse fandt vi dog, at dette ikke gør sig gældende, og som det fremgår af afsnit 4.5 i vores analyse, har vi ikke umiddelbart nogen god teoretisk forklaring på, hvorfor tabsframing ikke er mere effektivt i vores undersøgelse. Dette indikerer altså også, at den interne validitet af vores resultater kan være udfordret.

Fordi vi ikke har en teoretisk forklaring på vores resultater, og vores resultater heller ikke stemmer overens med tidligere forskning omkring tabs- og gevinstframing, tyder det altså på, at der kan være problemer med den interne validitet af vores resultater, selvom vi anvender et eksperimentelt design. Der er nemlig endnu et endogenitetsproblem ud over revers kausalitet og udeladte tredjevariable, som kan påvirke vores undersøgelses interne validitet, og som det eksperimentelle design ikke sikrer mod, nemlig målefejl (Antonakis, et al., 2010, p. 1091). Hvis vi ikke rent faktisk måler på vores respondents villighed til at deltage i kollektiv samproduktion eller ikke har formået at frame de to informationsmaterialer med fokus på henholdsvis tab og

gevinster, kan vi baggrund af vores undersøgelse naturligvis ikke sige noget om sammenhængen mellem disse to variable. Målingsvaliditeten i vores undersøgelse er derfor afgørende for den interne validitet af vores resultat om, at tabsframing ikke medfører højere villighed til at deltage i kollektiv samproduktion end gevinstframing, hvorfor vi diskuterer vores undersøgelses målingsvaliditet i næste afsnit.

5.2 Målingsvaliditeten i vores undersøgelse (EFN)

Målingsvaliditet i vores undersøgelse handler som sagt om, hvorvidt vi rent faktisk måler det, som vi ønsker at måle. God målingsvaliditet kræver derfor, at vi har operationaliseret vores teoretiske begreber til empiriske mål, der stemmer overens med indholdet af det teoretiske begreb. På den måde undgår vi systematisk fejl i vores målinger og sikrer, at vi rent faktisk måler sammenhængen mellem vores teoretiske begreber. Vi fokuserer især på målingsvaliditeten af vores to hovedvariable: villighed til at deltage i kollektiv samproduktion og gevinst- og tabsframing, da det allerede er ved analysen af sammenhængen mellem disse to variable, at vi ikke finder den forventede sammenhæng.

5.2.1 Giver målet for villighed til samproduktion for lidt plads til variation? (BLR)

I afsnit 3.4.1 beskrev vi, hvordan vi har operationaliseret villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion til to forskellige spørgsmål i vores survey, hvorefter vi præsenterede vores respondents fordeling på de to mål. Selvom vores operationalisering af villighed til at deltage i kollektiv samproduktion er foretaget med udgangspunkt i tidligere forskning, så vi alligevel en overraskende venstreskæv fordeling på især det mål for samproduktion, hvor vi spørger direkte til respondentens villighed til at affaldssortere efter den nye ordning. Den venstreskæve fordeling på vores mål kan måske forklare, hvorfor vi ikke finder empirisk støtte til vores hypoteser, hvis det er et symptom på, at der er noget galt med vores operationalisering af villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion. Vi diskuterer i dette afsnit derfor, hvordan vi i stedet kunne have operationaliseret villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion og hvorvidt vi forventer, at dette kunne have ændret resultaterne af vores analyse.

En første mulig forklaring på den venstreskæve fordeling, som vi også har præsenteret i forbindelse med vores operationalisering, er som sagt social desirability bias (King & Bruner, 2000). Vi argumenterede i vores operationalisering for, at vi ved at have en anonym internetsurvey til en vis grad imødekommer risikoen for social desirability bias. Vi forventer dog som sagt stadig, at social desirability bias kan have påvirket vores måling af borgernes villighed til at deltage i kollektiv samproduktion, således at respondenterne har overrapporteret deres villighed til at deltage. En alternativ måde at operationalisere villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion

på, for at imødekomme risikoen for social desirability bias i endnu højere grad, er eksempelvis ved at anvende en spørgsmålsformulering, der tvinger en afvejning frem mellem to udsagn der er lige socialt ønskværdige (King & Bruner, 2000, p. 95). Man kunne eksempelvis have spurgt respondenterne, om de ville være mest villige til at bruge en time mere om måneden på a) den nye affaldssorteringsordning eller på b) at læse med deres børn (eller en anden form for samproduktion præget af social desirability bias). Udfordringen med dette mål er blandt andet, hvilket udsagn det giver bedst mening at veje affaldssorteringen op imod.

Vi forventer dog ikke, at en anden operationalisering, der i højere grad imødekommer social desirability bias, ville gøre en stor forskel for vores empiriske resultater, idet social desirability bias som sagt kun forklarer den venstreskæve fordeling på vores mål, og ikke at vi ikke finder empirisk støtte til vores forventning om, at tabsframing øger villigheden til at samproducere mere end gevinstframing. Vi forventer nemlig ikke, at social desirability bias påvirker treatment-grupperne forskelligt, hvorfor forskellen mellem grupperne altså ikke burde påvirkes.

En anden mulig forklaring på den venstreskæve fordeling på målet for villighed til at affaldssortere er, at borgerne i Odense kommune rent faktisk er meget villige til at affaldssortere. En tidligere undersøgelse foretaget af Dansk Affaldsforening (2013) viser, at 85 % af danskerne gerne vil sortere, hvis der er flere skraldespande til forskelligt affald og 77 % mener, at vi skal sortere mere, end vi gør i dag (Dansk Affaldsforening, 2013). Danskerne er altså generelt positive over for affaldssortering og har været det i mange år. Denne forklaring betyder, at der ikke nødvendigvis er noget galt med vores mål i den forstand, at det overrapporterer borgernes villighed til at affaldssortere, men at respondenterne bare generelt er meget villige til at affaldssortere.

Hvis denne forklaring gør sig gældende, betyder det, at det i stedet kan være vores svarskalaer, som er mindre anvendelige. Eksempelvis kunne det have været hensigtsmæssigt med en bredere Likert-skala, der kunne opfange flere variationer i villigheden til at affaldssortere. Dette kunne måske afhjælpe, at 70 % af vores respondenter på vores nuværende svarskala alle har placeret sig i "meget villig" til at affaldssortere. En bredere svarskala kunne nemlig give mulighed for at, respondenterne kunne sprede sig mellem flere svarkategorier. I forhold til vores mål for, hvor meget tid respondenterne er villige til at bruge på affaldssortering, kunne vi ligeledes have lavet en bredere svarskala. Ved at inkludere flere tidsintervaller, kunne vi give respondenterne mulighed for at tilkendegive, at de er villig til at bruge et endnu højere antal timer, end de 4 timer eller flere, som er den højest mulige svarkategori i vores undersøgelse. Det kan også være, at det havde været mere hensigtsmæssigt at spørge til, hvor mange timer om ugen, som respondenterne er villige til at bruge, da det måske kan være lettere at forholde sig til i stedet for timer om måneden. En forudsætning for, at en svarskala med mange svarmuligheder fungerer som

ønsket, er dog, at respondenterne skal kunne kapere og forholde sig meningsfuldt til de mange kategorier. Det er derfor en hårfin balance mellem at få størst mulig variation på variabelen, samtidig med at det skal være let for respondenterne at forholde sig til (Hansen, 2012B, p. 313). Vi forventer dog stadig, at vi nok med fordel kunne have anvendt bredere svarskalaer, og at dette kunne have gjort en forskel i forhold til resultaterne af vores analyse, da der så formentligt havde været mere variation på vores afhængige variable.

Vi ser dog også forhold i vores analyse, der taler for, at vores nuværende operationalisering af villighed til at deltage i kollektiv samproduktion ikke rammer helt ved siden af. For det første er resultaterne i alle vores analyser stort set ens, uanset hvilke af de to mål for villighed til kollektiv samproduktion, som vi anvender. Dette taler for, at i hvert fald reliabiliteten af målene er gode, og at de altså sandsynligvis ikke er prægede af tilfældige målefejl, fordi vi ser ens effekter på begge mål for vores afhængige variabel. Det kan dog stadig være muligt, at systematiske målefejl (eksempelvis social desirability bias) påvirker begge mål, men at de påvirkes i samme grad, således at analyserne af variablene stadig viser ens resultater.

For det andet ser vi i vores analyser af hypotese 2 og 3, at self-efficacy og ekspressiv motivation har en signifikant direkte effekt på villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion på begge vores mål alt andet lige. Dette stemmer som sagt overens med tidligere fund fra samproduktionslitteraturen, der viser, at self-efficacy og motivation påvirker villigheden til at samproducere (Thomsen, 2017; Jakobsen & Thomsen, 2015; Bovaird, et al., 2015). At vi i vores analyse også finder, at self-efficacy og motivation har en signifikant effekt på borgernes villighed til at samproducere, kan derfor ses som et tegn på, at vores to mål for villighed til at deltage i kollektiv samproduktion i hvert fald til en vis grad rent faktisk måler dette. Det er derfor måske mere sandsynligt, at det er operationaliseringen af vores framing, der er skyld i, at vi ikke ser den forventede forskel mellem treatmentgruppernes villighed til at deltage i kollektiv samproduktion.

5.2.2 Er vores treatment stærk nok? (EFN)

Diskussionen af målingsvaliditeten af vores mål for villighed til at deltage i kollektiv samproduktion peger altså på, at det formentligt ikke er der, at forklaringen på den manglende empiriske støtte til vores hypoteser, er at finde. En anden mulig forklaring er derfor, at det i stedet er operationaliseringen af vores tabs- og gevinstframing, der skaber problemer. Vores operationalisering af framingen fremgår af afsnit 3.4.2, og vi diskuterer i det følgende afsnit forhold i denne operationalisering, som kan være skyld i, at vi ikke finder de forventede empiriske effekter af tabsframingen i vores analyse.

Først og fremmest kan det diskuteres, om vi har formuleret vores framede information tilstrækkelig tydeligt i forhold til vores teoretiske forventninger. Vi har som sagt fundet inspiration i et studie af White og kollegaer (2011), der undersøger effekten af tabs- og gevinstframing kombineret med konkret og abstrakt information på borgeres deltagelse i affaldssortering (White, et al., 2011). De finder i deres studie, at tabsframing er mere effektivt end gevinstframing til at få borgere til at affaldssortere, når der er tale om konkret information om affaldssorteringen (White, et al., 2011, p. 476). Fordi vores framede information er lavet med udgangspunkt i White og kollegaers måde at operationalisere tabs- og gevinstframing på, kan vi kun forvente at finde en lignende effekt, hvis vores framede information også har været tilstrækkeligt konkret. White og kollegaer finder nemlig, at gevinstframing kan være lige så effektivt som tabsframing, når der er tale om abstrakt information (White, et al., 2011, p. 476). Vi vil dog argumentere for, at vores framede information er på lige så konkret niveau som White og kollegaers (2011) informationsmateriale, idet vi har formuleret informationen på samme måde som dem med fakta om konkrete konsekvenser og gevinster ved affaldssorteringen tilpasset Odense Kommune.

En anden forklaring på at vi ikke finder den forventede signifikante effekt af tabsframing i vores analyse, er i forlængelse af den tidligere forklaring, at vores undersøgelse afviger fra White og kollegaers studie (2011) på et vigtigt punkt. White og kollegaer udfører nemlig et felteksperiment for at teste effekten af tabs- og gevinstframing på deltagelsen i affaldssortering, hvor de uddeler vignetter med forskellige frames til husstandene i deres eksperiment. Vi har derimod udført et surveyeksperiment, hvor den framede information har indgået som treatment i vores survey umiddelbart inden, at vi har spurgt ind til respondenternes villighed til at affaldssortere. Ulempen ved vores design er, at framing i surveyeksperimentet som sagt er en svag form for eksperimentel intervention, fordi man alene forsøger at påvirke folks handlinger gennem formuleringsforskelle (Blom-Hansen & Serritzlew, 2014, p. 16). Respondenterne i White og kollegaers (2011) studie har, i modsætning til vores respondenter, haft mulighed for at genlæse informationen om affaldssortering flere gange, hvorimod vores respondenter udelukkende har haft mulighed for at læse den i forbindelse med besvarelsen af surveyen. Det kan altså være, at vores intervention ikke har været stærk nok, sammenlignet med eksempelvis White og kollegaers (2011), til at skabe den forventede effekt på respondenternes villighed til at affaldssortere. Havde vi i stedet udført et felteksperiment, er det derfor muligt, at vi havde fundet empirisk støtte til vores hypoteser, fordi vi så kunne have udformet vores framing som en stærkere form for treatment ved eksempelvis at lave en fysisk vignet.

I forlængelse af overstående er en tredje mulig forklaring på, at vi ikke finder den forventede effekt af vores framing på respondenternes villighed til at deltage i kollektiv samproduktion, at

respondenterne måske ikke har læst den framede information ordentligt, således at de ikke har modtaget den tilsigtede treatment. Flere respondenter har skrevet i kommentarfeltet til vores survey, at de ikke vidste, hvad det var for noget information, vi henviste til, ved spørgsmålene til deres opfattelse af informationsmaterialet i vores survey. En måde at sikre, at respondenterne havde læst vores framede information ordentligt, havde været ved at sætte en tidsgrænse på siderne med det henholdsvis tabs- og gevinstframede information, således at respondenterne først kunne gå videre til næste side efter et antal sekunder/minutter og dermed var tvunget til at læse informationen grundigt. Denne funktion var dog ikke tilgængelig i SurveyXact, som spørgeskemaet er udarbejdet og distribueret i, men havde det været muligt, kunne det måske have gjort vores treatment mere intensiv og dermed øget sandsynligheden for, at vi ville se de forventede empiriske effekter af tabsframing på villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion.

Der er således en række forhold ved operationaliseringen af vores framing og designet af vores surveyeksperiment, der medfører, at vores framing måske ikke har fungeret optimalt som treatment i vores eksperiment. Disse forhold kan muligvis forklare, at vi ikke ser den forventede forskel i villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion mellem de to treatmentgrupper, der har modtaget henholdsvis gevinst- og tabsorienteret framed information. Det er især et muligt problem, at vores treatment i eksperimentet måske ikke har været stærkt nok, da vi udfører et surveyeksperiment (modsat et felteksperiment) og endvidere ikke har kunne garantere, at respondenterne rent faktisk har læst den framede information, som vi anvender som treatment.

5.2.3 Self-efficacy, ekspressiv motivation og opfattelsen af informationen (BLR)

Vi forventer ikke, at den manglende empiriske støtte til vores hypoteser skyldes målefejl på målene for self-efficacy, ekspressiv motivation og opfattelsen af informationen. Operationaliseringen af alle tre variable fremgår af afsnit 3.4.3 i vores metodeafsnit.

Ser vi på vores teoretiske begreber self-efficacy og ekspressiv motivation, er begge variable, som beskrevet i operationaliseringen, baseret på mål, der tidligere er anvendt og gennemtestet i marketings- og samproduktionslitteraturen. Samtidig viser de to indeks, som vi har konstrueret for self-efficacy og ekspressiv motivation, begge en høj grad af intern reliabilitet og målingsvaliditet. Vi ser samtidig også ved vores indeks for opfattelse af information, at indekset har en god målingsvaliditet og intern reliabilitet.

Desuden ser vi allerede inden disse tre variable inkluderes i vores analyser, at der ikke er den forventede empiriske sammenhæng mellem tabsframing og villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion. Self-efficacy og ekspressiv motivation har til gengæld begge en signifikant

direkte effekt på villigheden til at deltage i samproduktion i vores analyser. Dette resultat er ikke relevant for testen af vores hypoteser, men kan til gengæld ses som et tegn på, at målingsvaliditeten for self-efficacy og ekspressiv motivation er god, da disse direkte effekter som sagt forventes, og tidligere er fundet, i samproduktionslitteraturen. Ligeledes ser vi i en opfølgende analyse, at opfattelsen af information signifikant modererer effekten af ekspressiv motivation på villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion, hvilket stemmer overens med motivation-crowding teorien (denne opfølgende analyse fremgår ikke af vores analyseafsnit, da den heller ikke vedrører nogle af vores hypoteser).

5.3 Generaliserbarheden af vores resultater (EFN)

Vores eksperimentelle design sikrer os som tidligere nævnt mod endogenitetsproblemer, hvilket er med til at styrke den interne validitet i vores undersøgelse. Den øgede kontrol der følger med det eksperimentelle design i vores undersøgelse, har dog til gengæld en række konsekvenser for den eksterne validitet, herunder den økologiske validitet, fordi den øgede kontrol gør eksperimentet mindre virkelighedstro, hvilket er med til at begrænse undersøgelsens generaliserbarhed (Andersen, 2012, p. 109). Det har derfor været vigtigt for os at gøre vores undersøgelse så virkelighedstro som muligt, for at styrke generaliserbarheden af vores resultater, således at vi kan bidrage med viden i praksis til Odense Kommune. Vi har derfor i udformningen af vores informationsmateriale taget udgangspunkt i, hvordan sorteringsordningen rent faktisk kommer til at se ud i Odense Kommune, hvilket er med til at øge den økologiske validitet. De tal og fakta, der indgår i det framede informationsmateriale i vores survey, er således eksempler fra Odense Kommunes eget informationsmateriale om den nye affaldsordning, som vi blot har fremet til at fokusere på enten gevinster eller tab. Vores surveyeksperiment er også blevet pilottestet på 3 respondenter, der alle er bosiddende i Odense Kommune, for at sikre dets relevans for målgruppen.

På trods af at vi med disse tiltag har forsøgt at imødekomme den lave økologiske validitet, som eksperimentelle studier i udgangspunktet har, er der dog stadig en række forhold med betydning for generaliserbarheden af vores speciales resultater. I de følgende afsnit diskuterer vi derfor først generaliserbarheden af vores resultater til resten af Odense Kommune, derefter i forhold til samproduktionslitteraturen og til sidst i forhold til nudging- og framinglitteraturen.

5.3.1 Generaliserbarheden til resten af Odense Kommune (BLR)

Vi diskuterer først, hvorvidt analysens resultater kan generaliseres fra vores stikprøve til de øvrige borgere i Odense Kommune. Generaliserbarheden til resten af borgerne i kommunen afhænger primært af, hvorvidt vores stikprøve af borgerne er repræsentativ for resten af

kommunen i forhold til de baggrundskaraktistika, som vi forventer, har en betydning for villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion.

Som det fremgår af afsnit 3.5.3, er vores stikprøve som sagt ikke repræsentativ for resten af kommunen, idet en række borgergrupper er over- og underrepræsenterede i vores stikprøve sammenlignet med den resterende befolkning i Odense Kommune. Først og fremmest er der i vores survey en overrepræsentation af kvinder, hvor hele 78,4 % af respondenterne i vores stikprøve er kvinder. Dette er et problem for generaliserbarheden af vores resultater, da samproduktionslitteraturen viser, at kvinder deltager mere i samproduktion end mænd (Parrado, et al., 2013). Vi kan derfor eksempelvis ikke generalisere til Odense Kommunes borgere, at mere end 70 % af vores respondenter er meget villige til at affaldssortere, da dette kan skyldes den store overvægt af kvinder i vores stikprøve. Vores eksplorative analyser (se afsnit 4.6) viser desuden, at effekten af tabsframing på villigheden til at samproducere signifikant modereres af køn. Vi ser altså som sagt, at vi ved mændene finder den forventede tendens til, at villigheden til at affaldssortere er højere i gruppen, der har modtaget tabsframing, mens der ikke er forskel i kvindernes gennemsnitlige villighed til at affaldssortere afhængigt af hvilken framing, som de har modtaget. At vi ikke finder empirisk støtte til vores hypoteser i vores stikprøve kan derfor heller ikke nødvendigvis generaliseres til at gøre sig gældende for alle borgere i Odense Kommune, da dette kan skyldes overvægten af kvinder i vores stikprøve. Vores eksplorative analyser indikerer i hvert fald, at hvis der i stikprøven havde været en større repræsentation af mænd, havde vi muligvis fundet empirisk støtte til vores hypoteser.

Generaliserbarheden af vores resultater til borgerne i Odense Kommune skal desuden også tages med det forbehold, at vores undersøgelse formentligt er udsat for selvsektion. Som sagt finder vi, at mere end 70 % af vores respondenter er meget villige til at affaldssortere. Dette kan være et resultat af, at vi grundet selvsektion har fået en overvægt af respondenter, der har en særlig interesse i affaldssortering, genanvendelse, klima og miljø, og som derfor er meget villige til at deltage i affaldssorteringen. Som tidligere nævnt kommer selvsektion nemlig blandt andet til udtryk ved, at man tiltrækker respondenter, der på forhånd er meget interesserede i en surveys emne (Baekgaard, et al., 2015, p. 336). Respondenterne i vores stikprøve er derfor sandsynligvis mere interesserede i affaldssortering, end den gennemsnitlige borger i Odense Kommune. Vi forventer dog ikke, at dette begrænser generaliserbarheden af vores resultater. Som vi diskuterede i afsnit 4.5.1 burde effekten af tabsframing sammenlignet med gevinstframing nemlig være lettere at finde ved respondenter, der interesserer sig meget for emnet (Maheswaran & Meyers-Levy, 1990, p. 366). Baseret på dette teoretiske argument, forventer vi derfor ikke, at overrepræsentationen af borgere med en høj involvering i emnet i vores stikprøve

betyder, at vi ikke kan generalisere resultaterne til resten af borgerne i Odense Kommune. Når vi ikke finder en effekt af tabsframing på borgerne med en høj involvering i emnet, er det nemlig endnu mindre sandsynligt, at vi ville finde en effekt af tabsframing på resten af borgerne, der forventes at være mindre involverede.

I gennemgangen af vores stikprøves repræsentativitet i afsnit 3.5.3 så vi endvidere, at højtuddannede borgere, borgere med høj indkomst samt borgere med dansk etnisk herkomst er overrepræsenterede i stikprøven sammenlignet med kommunens samlede befolkning. Samproduktionslitteraturen viser dog, at disse baggrundskarakteristika ikke har nogen entydig effekt på deltagelsen i samproduktion (Parrado, et al., 2013; Bovaird, et al., 2015). Vi forventer derfor heller ikke, at denne overrepræsentation har afgørende betydning for generaliserbarheden af vores stikprøve til resten af borgerne.

5.3.2 Generaliserbarheden til andre former for samproduktion (EFN)

Den næste type generaliserbarhed vi diskuterer, er om undersøgelsens resultater kan generaliseres til andre former for samproduktion end den kollektive samproduktion i vores case. Der er her tale om analytisk generalisering, der baserer sig på en vurdering af forskelle og ligheder mellem samproduktionen i vores case og andre former for samproduktion (Andersen, 2012, p. 106).

Med udgangspunkt i klassificeringen af forskellige typer af samproduktion illustreret i tabel 2.1 i afsnit 2.2.4 er vores case, og dermed den type samproduktion, vi undersøger, som tidligere beskrevet *filantropisk individuel samproduktion*, hvilket betyder, at medproducenterne deltager individuelt i samproduktionen, men at samproduktionen gavner kollektivt. Det antages i samproduktionslitteraturen, at det i store træk er samme mekanismer, der ligger bag borgernes deltagelse i både kollektiv og individuel samproduktion (borgernes ressourcer, motivation og self-efficacy jf. afsnit 2.3) (Alford, 2002). Det antages dog, at det er sværere at engagere borgere til at deltage i samproduktion, der gavner kollektivt frem for individuelt (Blom-Hansen & Bækgaard, 2015, p. 160). Vores case har vi derfor betegnet som en *least-likely case* (Andersen, et al., 2012, p. 90), hvilket medfører, at forudsætningen for at vi finder de forventede effekter af tabsframing på villigheden til at deltage i samproduktion, er dårligere, end hvis vi havde beskæftiget os med en case med individuel samproduktion.

Fordelen ved at anvende en *least-likely case* af samproduktion er, at gyldigheden af en generalisering af vores resultater til individuel samproduktion havde været god, hvis vi havde fundet empirisk støtte til vores hypoteser. At vi ikke finder empirisk støtte til vores hypoteser i vores case, kan til gengæld ikke nødvendigvis generaliseres til individuel samproduktion, fordi forudsætningerne for at finde den forventede effekt af tabsframing på villigheden til at deltage i

samproduktion ville være højere i en case med individuel samproduktion. Forudsætningerne for at finde effekten af tabsframing forventer vi er bedre ved individuel samproduktion, fordi det som sagt er lettere at engagere borgere til denne form for samproduktion, og fordi tab der vedrører en borger personligt sandsynligvis er mere effektive og lettere at forholde sig til, end tab der rammer kollektivt og først på lang sigt (Kahneman, 2011, p. 279; Meyers-Levy & Maheswaran, 2004, p. 166). Derfor er det stadig muligt, at selvom vi ikke finder empirisk støtte i vores case med kollektiv samproduktion, kan tabsframing godt øge villigheden til at samproducere mere end gevinstframing i tilfælde med individuel samproduktion, hvor tabene i informationen omhandler tab på kort sigt og med højere personlig relevans.

Sondringen mellem individuel og kollektiv samproduktion gør sig også gældende i forhold til, om vores resultater kan generaliseres til andre serviceområder, hvor affaldssortering og genanvendelse af affaldet som sagt er et eksempel på et serviceområde med kollektiv samproduktion. Baseret på dette forventes vores resultater at kunne generaliseres til andre serviceområder, der også beskæftiger sig med kollektiv samproduktion, og som dermed også kan betegnes som least-likely cases. Det kan eksempel være serviceområder som kultur og fritid, hvor det offentlige eksempelvis samarbejder med frivillige borgere om initiativer som ungdomsskoler, lektiecaféer og selvhjælpskurser (Ibsen & Espersen, 2016, p. 43).

Omvendt kan vores resultater altså formentligt ikke generaliseres til serviceområder, som beskæftiger sig med individuel samproduktion. På denne baggrund er der derfor flere serviceområder, hvor der sandsynligvis stadig kan findes en effekt af tabsframing på borgeres villighed til at deltage i samproduktionen, hvis serviceområdet beskæftiger sig med individuel samproduktion. Et eksempel på dette er uddannelsesområdet, hvor forældre måske vil være mere villige til at læse med deres børn, hvis de modtager information om, hvad de mister ved ikke at gøre det, i forhold til hvis de modtager information om hvilke gevinster, der er ved at gøre det. Et andet eksempel er på sundhedsområdet, hvor framingstudier tidligere har undersøgt effekten af tabs- og gevinstframing og fundet en signifikant forskel mellem anvendelsen af de to frames (Tversky & Kahneman, 1981, p. 453)

5.3.3 Generaliserbarheden til andre former for nudging (BLR)

I forhold til om vores resultater kan generaliseres til andre former for nudging, er vores anvendelse af tabs- og gevinstframing i et surveyeksperiment igen en form for least-likely case, da framing i surveyeksperimentet som tidligere beskrevet er et lavintensiv nudge, fordi man forsøger at påvirke folk alene via formuleringsskille (Blom-Hansen & Serritzlew, 2014, p. 17). Det er altså sandsynligvis sværere at finde en effekt med vores intervention, end det ville være med andre interventioner. At ingen former for nudging har en effekt på borgeres villighed til at

deltage i kollektiv samproduktion, kan vi derfor ikke sige på baggrund af vores undersøgelse. Det er nemlig stadig sandsynligt, at man ved brug af mere intensive former for nudging, ville kunne øge medproducenters deltagelse i affaldssortering og dermed kollektiv samproduktion. Et mere intensivt nudge kunne for eksempel være feedback, der viser borgerne, at deres adfærd gør en forskel, og at der er nogen, der lægger mærke til deres handlinger. Feedback kan eksempelvis være information om, hvorvidt man sorterer mere eller mindre end naboen, og denne form for nudging anses i litteraturen som en af de mest effektive måder at nudge på (Thaler & Sunstein, 2009, p. 54).

6. Konklusion, implikationer, bidrag og fremtidig forskning (EFN)

Vi starter dette kapitel med at samle op på hele specialet for dermed at besvare specialets problemstilling. Dernæst diskuterer vi i afsnit 6.1 de empiriske implikationer af vores resultater, hvorefter vi i afsnit 6.2 vurderer vores bidrag til samproduktionslitteraturen og afslutningsvis kommer vi med forslag til fremtidig forskning inden for samproduktion.

Vi har i dette speciale beskæftiget os med problemstillingen:

I hvilket omfang er borgere, der modtager tabsframet information mere villige til at deltage i kollektiv samproduktion end borgere, der modtager gevinstframet information?

Ovenstående problemstilling opstod på baggrund af den stigende interesse for samarbejdet mellem de offentlige ansatte og borgere i produktionen af offentlige services i Danmark. Denne form for samarbejde kaldes i litteraturen for samproduktion og har til formål at involvere borgerne i det offentlige serviceproduktion (Brandsen & Honingh, 2016, p. 428). Den stigende interesse for samproduktion skyldes, at det blandt andet kan føre til en øget produktion af offentlige serviceydelser, forbedret kvalitet i ydelserne samt en mere efficient tilvejebringelse af ydelserne (Percy, 1983; Alford, 2009). I en tid, hvor den offentlige sektor er under økonomisk pres, primært grundet den demografiske udvikling (Jakobsen, 2018), er denne form for samarbejde særdeles relevant, og det er derfor centralt for det offentlige at finde måder at øge borgernes villighed til at samproducere.

Vi var i specialet optaget af at undersøge, hvordan man kunne øge borgers villighed til at deltage i kollektiv samproduktion. Forskningen inden for samproduktion har indtil nu hovedsageligt beskæftiget sig med, hvad der kan øge borgers deltagelse i individuel samproduktion. At undersøge hvordan man kan fremme borgers villighed til at deltage i kollektiv samproduktion, er derfor særdeles relevant. Dels fordi forskning viser, at det ofte er udfordrende for det offentlige at få

borgerne til at deltage i kollektiv samproduktion (Bovaird, et al., 2015) og dels fordi, kollektiv samproduktion ifølge en række studier anses som at give et større udbytte end individuel samproduktion, idet det rækker ud til en bredere del af samfundet, og dermed er til gavn for flere mennesker (Brudney & England, 1983; Bovaird, et al., 2015).

I litteraturen om samproduktion er der blevet foreslået en række initiativer, som det offentlige kan anvende for at fremme borgeres deltagelse i samproduktion (Rosentraub & Sharp, 1981; Alford, 2009; Jakobsen & Serritzslew, 2016; Jakobsen & Thomsen, 2015). Et initiativ, der ofte fremhæves til at fremme deltagelsen i samproduktion, er informationsinitiativer, hvor man sender informationsmateriale til borgerne med information om samproduktionen. Et værktøj, der endnu ikke er så anvendt i samproduktionslitteraturen, men som er særdeles populært i marketingslitteraturen, er *nudging*. Nudging kan beskrives som et kærligt puf, der ændrer folks adfærd på en forudsigelig måde, uden at man påvirker personen, der skal træffe valget direkte (Thaler & Sunstein, 2009, p. 9). En type nudge, der i marketingslitteraturen anses som effektiv til at ændre menneskers adfærd, er framing. En populær framingstrategi er at anvende tabsorienteret framing, der fremhæver det, man mister ved ikke at handle, frem for at anvende gevinstorienteret framing, der fremhæver gevinsterne ved at deltage i en given handling (Tversky & Kahneman, 1981, p. 454).

For at besvare vores problemstilling opstillede vi en teoretisk model for sammenhængen mellem tabsramet informationsmateriale og borgeres villighed til at deltage i kollektiv samproduktion på baggrund af relevant samproduktionslitteratur samt litteratur inden for nudging og framing. Vi udledte herefter specialets fire hypoteser på baggrund af den teoretiske model.

Vi tog først udgangspunkt i Kahneman og Tverskys adfærdsprincip tabsmodvilje, der indebærer, at mennesker reagerer stærkere på tab end gevinster, fordi de er begrænset rationelle (Kahneman & Tversky, 1979, p. 279). På baggrund af dette teoretiske argument udledte vi hypotesen om, at tabsramet informationsmateriale i højere grad vil øge borgers deltagelse i kollektiv samproduktion end gevinstramet informationsmateriale (hypotese 1).

Flere samproduktionsstudier viser endvidere, at ekspressiv motivation og self-efficacy er afgørende for borgeres deltagelse i samproduktion (Alford, 2009; Parrado, et al., 2013; Thomsen, 2017; Sharp, 1978). Derfor argumenterede vi for, at tabsframing også har en indirekte effekt på borgernes deltagelse i kollektiv samproduktion gennem disse to faktorer. I forhold til self-efficacy skyldes dette, at der oftere er overensstemmelse mellem tabsframing og borgeres eksisterende opfattelse af emnet som følge af deres generelle tabsmodvilje, hvorfor de har lettere ved at bearbejde tabsframingen, og deres self-efficacy derfor vil øges (Lee & Aaker, 2004; Kahneman & Tversky, 1979). Vores hypotese vedrørende self-efficacy var derfor, at effekten af tabsramet

information på borgeres deltagelse i kollektiv samproduktion medieres af borgernes self-efficacy (hypotese 2).

Vi argumenterede desuden for, at tabsframing også har en indirekte effekt gennem borgernes ekspressive motivation, fordi tabsorienterede frames i højere grad end gevinstorienterede frames vil kunne give borgerne skyldfølelse omkring et emne og dermed øge deres ekspressive motivation mere (Moe, 1980; Sharp, 1978). Vores hypotese vedrørende den ekspressive motivation var derfor, at effekten af tabsframet information på borgeres deltagelse i kollektiv samproduktion medieres af borgernes ekspressive motivation (hypotese 3).

Til sidst udledte vi en hypotese, hvor vi med udgangspunkt i motivation-crowding teorien (Frey, 1997; Ryan & Deci, 2000) forventede, at den indirekte effekt af tabsframet information på deltagelse i kollektiv samproduktion gennem ekspressiv motivation modereres af borgerens opfattelse af informationen (hypotese 4).

Vi testede vores hypoteser ved hjælp af et surveyeksperiment. Vores respondenter blev i vores eksperiment tilfældigt inddelt i to treatmentgrupper, hvor den ene gruppe modtog tabsframet information, mens den anden gruppe modtog gevinstframet information. Fordelen ved surveyeksperiment var, at vi derved kunne sikre os mod endogenitetsproblemer i form af udeladte tredjevariable og revers kausalitet, hvilket gjorde det til et stærkt metodisk design til at teste de forventede kausale sammenhænge. Vores case var affaldssortering i Odense Kommune, som vi betegnede som kollektiv samproduktion, der i litteraturen anses som værende sværere at få borgere til at deltage i end individuel samproduktion (Blom-Hansen & Bækgaard, 2015, p. 160). Affaldssortering i Odense Kommune var derfor en least-likely case, da casen gav vores teoretiske argumenter de dårligst mulige betingelser.

Testen af de fire hypoteser blev gennemført i fire separate analyser ved hjælp af lineære regressionsmodeller. Analyserne viste, at vi ikke finder empirisk støtte til nogle af specialets hypoteser. I analysen af hypotese 1 viste resultaterne, at treatmentgruppen med respondenter, der blev præsenteret for tabsframet information, gennemsnitligt ikke var mere villige til at affaldssortere end treatmentgruppen med respondenter, der blev præsenteret for gevinstframet information. Den estimerede forskel i treatmentgruppernes villighed til at deltage i kollektiv samproduktion var altså hverken statistisk signifikant eller substantiel, hvorfor vi ikke fandt empirisk støtte til hypotese 1.

I analysen af hypotese 2 og 3 viste resultaterne, at tabsframingen heller ikke havde en signifikant indirekte effekt på villigheden til at affaldssortere gennem vores to mellemkommende variabler self-efficacy og ekspressiv motivation. Vi så altså, at treatmentgruppen med tabsframing ikke var signifikant mere villig til at deltage i kollektiv samproduktion end treatmentgruppen med

gevinstframing som følge af de indirekte effekter af tabsframing gennem henholdsvis ekspressiv motivation og self-efficacy. Vi fandt derfor hverken empirisk støtte til hypotese 2 eller 3.

I analysen af hypotese 4 undersøgte vi om den indirekte effekt af tabsframing af information gennem ekspressiv motivation modereres af borgernes opfattelse af informationen. Her fandt vi, at interaktionsleddet i analysen ikke var statistisk signifikant, hvorfor vi heller ikke fandt empirisk støtte til hypotese 4.

Da vi ikke fandt empirisk støtte til nogle af vores hypoteser, diskuterede vi mulige teoretiske forklaringer på dette, men fandt ikke nogle, der virkede sandsynlige. Vi vurderede derfor, at den manglende empiriske opbakning formentligt skyldes metodiske og designmæssige forhold i vores undersøgelse, som vi derfor gennemgik i specialets diskussion. Her diskuterede vi målingsvaliditeten af vores mål for villighed til at deltage i kollektiv samproduktion samt målingsvaliditeten af vores framing. Vi vurderede på baggrund heraf, at især operationaliseringen af vores framing måske kunne forklare den manglende empiriske opbakning til vores hypoteser, fordi vi anvendte en lavintensiv form for treatment og samtidig ikke kunne garantere, at respondenterne rent faktisk læste vores framede information. En anden mulig forklaring på den manglende signifikante effekt af tabsorienteret framing i vores analyser, var, at kvinder var meget overrepræsenterede i vores stikprøve. Ved en eksplorativ analyse så vi nemlig en tendens til, at treatmentgruppen med tabsframing havde en signifikant højere villighed til at affaldssortere end treatmentgruppen med gevinstframing, når vi kun inkluderede mænd i vores analyse, mens der ikke var nogen signifikant forskel i den gennemsnitlige villighed til at affaldssortere, når vi kun inkluderede kvinder.

Overrepræsentationen af kvinder i vores stikprøve påvirkede også generaliserbarheden af vores resultater til resten af borgerne i Odense Kommune. Endvidere vurderede vi, at vores resultater om, at borgere, der modtager tabsframing, ikke har en signifikant større villighed til at producere end borgere, der modtager gevinstframing, sandsynligvis ikke kunne generaliseres til individuelle former for samproduktion, fordi vores case med kollektiv samproduktion var en least-likely case. Effekten af tabsframing vil derfor formentlig være lettere at finde ved individuelle former for samproduktion, hvorfor vi argumenterede for, at resultaterne af vores analyse udelukkende kunne generaliseres til andre former for kollektiv samproduktion. Til sidst argumenterede vi for, at den manglende empiriske støtte til vores hypoteser formentligt heller ikke kan generaliseres til, at ingen former for nudging vil have en effekt på villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion, fordi tabs- og gevinstframingen i surveyeksperimentet er et lavintensivt nudge, og stærkere former for nudging derfor stadig kan tænkes at have en effekt.

På baggrund af vores undersøgelse er vores svar på specialets problemstilling derfor samlet set, at borgere, der modtager tabsframt information, ikke er mere villige til at deltage i kollektiv samproduktion end borgere, der modtager gevinstframt information.

6.1 Resultaternes implikationer i praksis (BLR)

Vores fund i specialet rejser flere interessante perspektiver for arbejdet med samproduktion i praksis. Først og fremmest er vores resultater relevante for kommunernes arbejde med samproduktion. Der er i Danmark tradition for, at man fortæller borgerne om de positive ting, der kan opnås ved at bidrage til den offentlige serviceproduktion. Vores resultat om, at tabs- og gevinstframing ikke har en effekt på borgers deltagelse i affaldssortering, og at der dermed ikke er forskel på, om borgerne modtager tabsorienteret eller gevinstorienteret information, indikerer således, at det offentlige kan fortsætte med at informere borgerne om de positive ting ved at bidrage til den offentlige serviceproduktion. Dog fandt vi i vores eksplorative analyse, at effekten af tabsorienteret framing var signifikant modereret af køn, da tabsframingen tilsyneladende havde en større effekt på vores mandlige respondents villighed til at samproducere, end gevinstframingen havde. Dette er særdeles interessant, og kunne være et incitament for kommuner og offentlige instanser til at målrette information til bestemte borgergrupper, hvis man ønsker at øge deres deltagelse i samproduktion, således at mænd for eksempel modtager tabsorienteret information om affaldssortering.

En anden mere indirekte implikation af vores speciale i forhold til brugen af framing, er, at vi oplevede en stor del respondenterne give udtryk for, at de ikke havde tillid til Odense Kommunes håndtering af den kommende affaldsordning. Studier fra framinglitteraturen viser, at afsenders troværdighed er en afgørende faktor, når man anvender framing (Druckman, 2001, p. 1045). Det er derfor vigtigt, at kommuner og andre offentlige instanser er opmærksomme på at fremstå troværdige, når de kommunikerer til borgere om samproduktionsinitiativer.

6.2 Bidrag til samproduktionslitteraturen og fremtidig forskning (EFN)

Vores primære teoretiske bidrag med specialet er til den teoretiske forståelse af kollektiv samproduktion, som i samproduktionslitteraturen er mindre undersøgt end individuel samproduktion. Vi bidrager til litteraturen ved at anvende nudging i form af tabsframing som et nyt initiativ, der kan fremme borgernes villighed til at deltage i kollektiv samproduktion. Som et af de første samproduktionsstudier overfører vi de teoretiske mekanismer bag nudging, herunder især med fokus på nudging i form af tabs- og gevinstframing, til samproduktionslitteraturen og opstillede en teoretisk model for, hvordan vi forventer, at tabsframing kan øge borgernes deltagelse i kollektiv samproduktion. Modellen omfatter både den forventede direkte effekt af tabsframing, og samtidig også den forventede indirekte effekt af tabsframing gennem ekspressiv motivation og

self-efficacy, som er variable, der anses som afgørende for borgeres deltagelse i samproduktion. Vores analyser viser dog, at der ikke umiddelbart er empirisk støtte til vores hypoteser udledt af den teoretiske model i vores speciale. Som nævnt i afsnit 5.3, er det dog stadig sandsynligt, at tabsframing kan have en effekt på individuelle former for samproduktion, og at vores teoretiske model dermed kan overføres til denne del af samproduktionslitteraturen.

Udover at have et teoretisk bidrag, har specialet også et empirisk bidrag. Vores empiriske bidrag er, at vi har undersøgt den teoretiske model for sammenhængen mellem tabsframing og villigheden til at deltage i kollektiv samproduktion med affaldssortering i Odense Kommune som case. Der findes i den danske samproduktionslitteratur studier, der til dels kombinerer samproduktion og former for nudging (Jakobsen & Serritzslew, 2016; Andersen, et al., 2018), men der er ikke tidligere set samproduktionsstudier, der kombinerer tabs- og gevinstframing og samproduktion. Effekten af henholdsvis tabs- og gevinstframing på menneskers villighed til at affaldssortere er derimod tidligere undersøgt inden for marketingslitteraturen (White, et al., 2011), men er heller ikke her sat i relation til samproduktion som teoretisk begreb. Vores speciale adskiller sig derved fra tidligere empiriske samproduktionsstudier samt framingstudier, og er dermed umiddelbart det første empiriske samproduktionsstudie, der undersøger effekten af tabs- og gevinstorienteret framing på borgeres villighed til at deltage i kollektiv samproduktion.

Vores speciale efterlader også flere interessante problemstillinger til fremtidige studier om samproduktion. Vi vil her fremhæve tre interessante problemstillinger til videre forskning.

Som vi diskuterede i afsnit 5.3 om generaliserbarheden af vores resultater, kan den manglende empiriske støtte til vores hypoteser sandsynligvis kun generaliseres til andre former for kollektiv samproduktion. At villigheden til at samproducere ikke er større ved borgere, der modtager tabsframet information, sammenlignet med borgere, der modtager gevinstframet information, kan sandsynligvis ikke generaliseres til former for individuel samproduktion, da sandsynligheden for at finde en effekt af tabsframing ved individuel samproduktion formentligt er større. Framingstudier har tidligere undersøgt tabs- og gevinstframing inden for sundhedsområdet. Her finder de, at patienter reagerer særligt stærkt over for tabsframes sammenlignet med gevinstframes (Tversky & Kahneman, 1981, p. 453). Selvom denne situation kan karakteriseres som individuel samproduktion, er det ikke blevet undersøgt inden for samproduktionslitteraturen. Det er for det første derfor interessant for videre forskning at undersøge, om man ved individuel samproduktion vil kunne finde den forventede effekt af tabsorienteret framing, som vi ikke umiddelbart finder i vores studie af tabsframing og kollektiv samproduktion. I forbindelse med dette vil det være oplagt at replicere vores teoretiske model til andre serviceområde for at

forbedre resultaternes generaliserbarhed, eksempelvis til sundhedsområdet, hvor framinglitteraturen altså tidligere har fundet en effekt af tabsframing.

For det andet kaster vores resultat delvis tvivl over antagelsen om, at mennesker skulle reagere stærkere på tab end på gevinster (Tversky & Kahneman, 1981), og at tabsframes skulle være mere effektive end gevinstframes, når en borger er meget involveret i et emne (Maheswaran & Meyers-Levy, 1990). Vores resultater finder kun støtte til disse teoretiske argumenter ved de mandlige respondenter, og effekten af tabsframing på borgernes villighed til at deltage i kollektiv samproduktion er altså signifikant betinget af borgernes køn (se afsnit 4.6). Fremtidige studier kan derfor også med fordel undersøge dette nærmere, om tabsorienteret framing kun har en effekt på mænds villighed til at deltage i kollektiv samproduktion, men ikke har en effekt på kvinders villighed til at deltage i kollektiv samproduktion, som der ses en tendens til i vores resultater. Hvis det viser sig, at tabsorienteret framing udelukkende har en effekt på mænd, rejser det endvidere spørgsmål om, hvad der forklarer denne forskel mellem mænd og kvinder.

Til sidst foreslår vi, at fremtidige studier med fordel kan anvende et eksperimentelt design, der både inkluderer en præ- og en posttest, til at undersøge effekten af tabsframing på borgernes villighed til at deltage i samproduktion. Med et sådant design vil det nemlig være muligt at undersøge borgernes villighed til at deltage i den kollektive samproduktion, inden de modtager den tabsframede information, og sammenligne dette med deres villighed til at deltage i den kollektive samproduktion efter modtagelsen af den tabsframede information. Dette vil på baggrund af vores undersøgelse være særligt interessant i forhold til kvindelige respondenter, da vi i vores undersøgelse ser, at 75% af kvinderne er meget villige til at samproducere. Hvis fremtidige studier finder, at kvinder, allerede inden de modtager den tabsframede information, er meget villige til at deltage i kollektiv samproduktion, vil tabsframingen således ikke kunne øge deres villighed til samproduktion i endnu højere grad, hvilket vil kunne forklare, at vi ikke ser den forventede effekt af tabsframing i vores analyser.

7. Litteraturliste

- Agresti, A. & Finlay, B., 2014. *Statistical Methods for Social Sciences*. Fourth International Edition red. Essex: Pearson Education Limited.
- Alford, J., 2002. Why do public-sector clients coproduce? Towards a contingency theory. *Administration & Society*, 34(1), pp. 32-56.
- Alford, J., 2009. *Engaging Public Sector Clients: From Service-Delivery to Co-production*. 1. red. s.l.:Palgrave Macmillan.
- Andersen, L. B., 2012. Forskningskriterier. I: L. B. Andersen, K. M. Hansen & R. Klemmensen, red. *Metoder i Statskundskab*. København: Hans Reitzels Forlag, pp. 97-117.
- Andersen, L. B., Binderkrantz, A. S. & Hansen, K. M., 2012. Forskningsdesign. I: L. B. Andersen, K. M. Hansen & R. Klemmensen, red. *Metoder i statskundskab*. København: Hans Reitzels Forlag, pp. 66-97.
- Andersen, L. L. & Espersen, H. H., 2017. *Samskabelse, samproduktion og partnerskaber - teoretiske perspektiver*. Odense: Socialstyrelsen.
- Andersen, S. C., Nielsen, H. S. & Thomsen, M. K., 2018. How to Increase Citizen Coproduction: Replication and Extension of Existing Research. *International Public Management Journal*, 20. December.
- Antonakis, J., Bendahan, S., Jacquart, P. & Lalive, R., 2010. On making causal claims: A review and recommendations. *The Leadership Quarterly*, Årgang 21, pp. 1086-1120.
- Bækgaard, M. et al., 2015. Conducting Experiments in Public Management Research: A Practical Guide. *International Public Management Journal*, 18(2), pp. 323-342.
- Bandura, A., 1986. *Social Foundations of Thought and Action*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Blom-Hansen, J. & Bækgaard, M., 2015. Kan borgerne motiveres til at samproducere ved hjælp af information om performance?. *politica*, 47(2), pp. 144-163.
- Blom-Hansen, J. & Serritzlew, S., 2014. Endogenitet og eksperimenter - forskningsdesignet som løsning. *politica*, 46(1), pp. 5-23.
- Bovaird, T., 2007. Beyond Engagement and Participation: User and Community Coproduction of Public Services. *Public Administration Review*, 67(5), pp. 846-860.
- Bovaird, T., Van Ryzin, G., Loeffler, E. & Parrado, S., 2015. Activating Citizens to Participate in Collective Co-Production of Public Services. *Journal of Social Policy*, 44(1), pp. 1-23.
- Brandsen, T. & Honingh, M., 2016. Distinguishing Different Types of Coproduction: A Conceptual Analysis Based on the Classical Definitions. *Public Administration Review*, 76(3), pp. 427-435.
- Brandsen, T. & Pestoff, V., 2006. Co-production, the third sector and the delivery of public services. *Public Management Review*, 8(4), pp. 493-501.
- Brandsen, T., Pestoff, V. & Vershuere, B., 2012. Co-Production as a Maturing Concept. I: T. Brandsen, V. Pestoff & B. Vershuere, red. *New Public Governance, the Third Sector and Co-Production*. New York: Routledge, pp. 1-9.

Birgitte Lyman Rasmussen (BLR), 280493
Eva Fribo Nygård (EFN), 130994

Brannan, T., John, P. & Stoker, G., 2006. Active Citizenship and Effective Public Services and Programmes: How Can We Know What Really Works?. *Urban Studies*, Maj, 43(5/6), pp. 993-1008.

Brudney, J. L. & England, R. E., 1983. Toward a Definition of the Coproduction Concept. *Public Administration Review*, 43(1), pp. 59-65.

Chan, J. L. & Xiao, X., 2009. Financial management in public sector organizations. I: T. Bovaird & E. Löffler, red. *Public Management and Governance*. New York: Routledge, pp. 109-121.

Clark, P. B. & Wilson, J. Q., 1961. Incentive Systems: A Theory of Organizations. *Administrative Science Quarterly*, 6(2), pp. 129-166.

Clary, E. G. et al., 1998. Understanding and Assessing the Motivations of Volunteers: A Functional Approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(6), pp. 1516-1530.

Danmarks Statistik, 2017. *INDKF122: Familiernes indkomst før skat efter kommune, enhed, familietype og indkomstinterval*. [Online]
Available at: <http://www.statistikbanken.dk/10331>
[Senest hentet eller vist den 27 april 2019].

Danmarks Statistik, 2018A. *FOLK1A: Folketal den 1. i kvartalet efter område, køn, alder og civilstand*. [Online]
Available at: <http://www.statistikbanken.dk/folk1a>
[Senest hentet eller vist den 27 april 2019].

Danmarks Statistik, 2018B. *HFUDD10: Befolkningens højeste fuldførte uddannelse (15-69 år) efter bopælsområde, herkomst, højeste fuldførte uddannelse, alder og køn*. [Online]
Available at:
<http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/selectvarval/define.asp?PLanguage=0&subword=tabsel&MainTable=HFUDD10&PXSid=189343&tablestyle=&ST=SD&buttons=0>
[Senest hentet eller vist den 27 april 2019].

Danmarks Statistik, 2019. *FOLK1E: Folketal den 1. i kvartalet efter område, køn, alder og herkomst*. [Online]
Available at:
https://www.statistikbanken.dk/FOLK1E?fbclid=IwAR054YclA0GpOwaH8A_huakQbcyCNgYTsqP5m6egqhvXTSXkEqI4hIPb6UE
[Senest hentet eller vist den 2. juni 2019].

Dansk Affaldsforening, 2013. *Ny undersøgelse: Danskerne er vilde med at sortere*. [Online]
Available at: <https://www.danskaaffaldsforening.dk/nyheder/pressemeddelelse/ny-undersogelse-danskerne-er-vilde-med-at-sortere>
[Senest hentet eller vist den 24 april 2019].

Douven, I., 2018. A Bayesian perspective on Likert scales and central tendency. *Psychonomic Bulletin & Review*, Årgang 25, pp. 1531-5320.

DR Medieforskning, 2018. *Medieudviklingen 2018: DR Medieforskningens årlige rapport om udviklingen i danskernes brug af elektroniske medier*, København: DR Medieforskning.

DR, 2019. *Nu 'klimaskammer' vi os, når vi flyver eller steger bøffer*. [Online]
Available at: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/nu-klimaskammer-vi-os-naar-vi-flyver-eller->

Birgitte Lyman Rasmussen (BLR), 280493
Eva Fribo Nygård (EFN), 130994

steger-boeffer

[Senest hentet eller vist den 24 april 2019].

Druckman, J. N., 2001. On the Limits of Framing Effects: Who Can Frame?. *The Journal of Politics*, 63(4), pp. 1041-1066.

Frey, B., 1997. *Not Just for the Money: An Economic Theory of Personal Motivation*. Massachusetts: Edward Elgar Publishing Company.

Hansen, K. M., 2006. The Effects of Incentives, Interview Length, and Interviewer Characteristics on Response Rates in a CATI study. *International Journal of Public Opinion Research*, 19(1), pp. 112-121.

Hansen, K. M., 2007. The Sophisticated Public: The Effect of Competing Frames on Public Opinion. *Scandinavian Political Studies*, 30(3), pp. 377-396.

Hansen, K. M., 2012A. Kvantitative datakilder. I: L. B. Andersen, K. M. Hansen & R. Klemmensen, red. *Metoder i Statskundskab*. København: Hans Reitzels Forlag, pp. 287-302.

Hansen, K. M., 2012B. Spørgeskemadesign. I: L. B. Andersen, K. M. Hansen & R. Klemmensen, red. *Metoder i statskundskab*. København: Hans Reitzels Forlag, pp. 302-324.

Hansen, K. M. & Hansen, S. W., 2012. Univariat analyse. I: L. B. Andersen, K. M. Hansen & R. Klemmensen, red. *Metoder i Statskundskab*. København: Hans Reitzels Forlag, pp. 339-364.

Hansen, K. M., Lolle, H. & Klemmensen, R., 2012. Lineær regression (OLS). I: L. B. Andersen, K. M. Hansen & R. Klemmensen, red. *Metoder i Statskundskab*. København: Hans Reitzels Forlag, pp. 384-401.

Hansen, P. G., 2016. The Definition of Nudge and Libertarian Paternalism: Does the Hand Fit the Glove?. *European Journal of Risk Regulation*, March, 7(1), pp. 155-174.

Hansen, P. G. & Jespersen, A. M., 2013. Nudge and the Manipulation of Choice: A Framework for the Responsible Use of the Nudge Approach to Behaviour Change in Public Policy. *European Journal of Risk Regulation*, 4(1), pp. 3-28.

Harrits, G. S., Pedersen, C. S. & Halkier, B., 2012. Indsamling af interviewdata. I: L. B. Andersen, K. M. Hansen & R. Klemmensen, red. *Metoder i Statskundskab*. København: Hans Reitzels Forlag, pp. 144-173.

Hobolt, S. B., 2012. Citizen Satisfaction with Democracy in the European Union. *Journal of Common Market Studies*, 50(1), pp. 88-105.

Hussain, M. A. & Lauridsen, J. T., 2017. Logistisk regression med flere diskrete udfald. I: M. A. Hussain & J. T. Lauridsen, red. *Videregående Kvantitative Metoder*. s.l.:Samfundslitteratur, pp. 65-87.

Ibsen, B. & Espersen, H. H., 2016. *Kommunernes samarbejde med civile aktører - Forskelle og ligheder i forventninger, praksis, samarbejdspartnere og oplevet udbytte*, København: KORA.

Jakobsen, M., 2013. Can Government Initiatives Increase Citizen Coproduction? Results of a Randomized Field Experiment. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 23(1), pp. 27-54.

Birgitte Lyman Rasmussen (BLR), 280493
Eva Fribo Nygård (EFN), 130994

Jakobsen, M., James, O., Moynihan, D. & Nabatchi, T., 2016. JPART Virtual Issue on Citizen-State Interactions in Public Administration Research. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 0(0), pp. 1-8.

Jakobsen, M. & Serritzslew, S., 2016. Effects on Knowledge of Nudging Citizens with Information. *International Journal of Public Administration*, 39(6), pp. 449-458.

Jakobsen, M. & Thomsen, M. K., 2015. Samproduktion, offentlige tiltag og servicebrugernes motivation til at deltage. *Politica*, 47(2), pp. 164-184.

Jakobsen, R. G., 2018. *Befolkningsvækst presser kommunernes økonomi*. [Online]
Available at: <https://www.kl.dk/nyhed/2018/maj/befolkningsvaekst-presser-kommunernes-oekonomi/>
[Senest hentet eller vist den 12 maj 2019].

Jameel, A. L., u.d. *Excercise: How to do Power Calculations in Optimal Design Software*, s.l.: Poverty Action Lab.

John, P. et al., 2011. *Nudge, Nudge, Think, Think: Experimenting with Ways to Change Civic Behaviour*. 1. red. London: Bloomsbury Academic.

Judd, C. M. & Kenny, D. A., 1981. Process Analysis: Estimating Mediation in Treatment Evaluations. *Revaluation Review*, 5(5), pp. 602-619.

Kahneman, D., 2011. *Thinking, Fast and Slow*. 1. red. New York: Farrar, Straus and Giroux.

Kahneman, D. & Tversky, A., 1979. Prospect Theory: An Analysis of Decision under Risk. *Econometrica*, Marts, 47(2), pp. 263-292.

Kellstedt, P. M. & Whitten, G. D., 2009. *The Fundamentals of Political Science Research*. 1. red. Cambridge: Cambridge University Press.

King, M. F. & Bruner, G. C., 2000. Social Desirability Bias: A Neglected Aspect of Validity Testing. *Psychology & Marketing*, 17(2), pp. 79-103.

KL, 2016. *Kortlægning af nudgingtiltag på affaldsområdet*, København: KL og Miljøstyrelsen.

Klemmensen, R., Andersen, L. B. & Hansen, K. M., 2012. At lave undersøgelser inden for statskundskab. I: L. B. Andersen, K. M. Hansen & R. Klemmensen, red. *Metoder i statskundskab*. København: Hans Reitzels Forlag, pp. 19-45.

Kragesteen, H. & Øyen, M., 2018. *Klima og miljø tager tigerspring til toppen af vælgernes dagsorden*. [Online]
Available at: <https://www.altinget.dk/artikel/177810-klima-og-miljoe-tager-tigerspring-til-toppen-af-vaelgernes-dagsorden>
[Senest hentet eller vist den 2 maj 2019].

Krosnick, J. A. & Presser, S., 2009. *Question and Questionnaire Design*. [Online]
Available at:
https://web.stanford.edu/dept/communication/faculty/krosnick/docs/2009/2009_handbook_krosnick.pdf
[Senest hentet eller vist den 12. marts 2019].

Birgitte Lyman Rasmussen (BLR), 280493
Eva Fribo Nygård (EFN), 130994

Lee, A. Y. & Aaker, J. L., 2004. Bringing the Frame Into Focus: The Influence of Regulatory Fit on Processing Fluency and Persuasion. *Journal of Personality and Social Psychology*, 86(2), pp. 205-218.

Maheswaran, D. & Meyers-Levy, J., 1990. The Influence of Message Framing and Issue Involvement. *Journal of Marketing Research*, 27(3), pp. 361-367.

Mashable, 2010. *When Are Facebook Users Most Active?*. [Online]
Available at: <https://mashable.com/2010/10/28/facebook-activity-study/?europa=true#vuhayaxP75qG>
[Senest hentet eller vist den 2. april 2019].

Meyers-Levy, J. & Maheswaran, D., 2004. Exploring Message Framing Outcomes When Systematic, Heuristic, or Both Types of Processing Occur. *Journal of Consumer Psychology*, 14(1 og 2), pp. 159-167.

Miljøstyrelsen, 2015. *Nudging & affaldssortering - hvordan få vi borgerne til at agere hensigtsmæssigt (2014)*. [Online]
Available at: <https://genanvend.mst.dk/projekter/projektbibliotek/2015/nudging-affaldssortering-hvordan-faar-vi-borgerne-til-at-agere-hensigtsmaessigt/>
[Senest hentet eller vist den 16. marts 2019].

Moe, T. M., 1980. A Calculus of Group Membership. *American Journal of Political Science*, 24(4), pp. 593-632.

Mouritzen, P. E. & Opstrup, N., 2013. *When Scholarship is Measured: How researchers' motivational baseline influences their perception of performance indicators*, Odense: Department of Political Science and Public Management, University of Southern Denmark.

Mutz, D. C., 2011. *Population-based Survey Experiments*. 1. red. Princeton: Princeton University Press.

Odense Renovation, 2016. *Hvad bruges affaldet til?*. [Online]
Available at: <https://www.sorter-mere-odense.com/hvad-bruges-affaldet-til>
[Senest hentet eller vist den 3. april 2019].

Odense Renovation, 2018. *Mere genbrug på vej i Odense Kommune: Luk affaldsbeholderen op og læs om din nye genbrugsordning*. [Online]
Available at: <https://ipaper.ipapercms.dk/OdenseRenovation/mere-genbrug-paa-vej-i-odense/?page=1&fbclid=IwAR0laaTfyOrap-5aFb-NURnyRhPX9PJUd4gj3fiMBI8clhF-ZBuShzOlsp0#/>
[Senest hentet eller vist den 2. juni 2019].

Odense Renovation, u.d.A. *Disse typer affald skal du sortere*. [Online]
Available at: <https://www.odenserenovation.dk/projekter/udrulning/disse-typer-affald-skal-du-sortere/>
[Senest hentet eller vist den 5. marts 2019].

Odense Renovation, u.d.B. *En guide til din affaldssortering: Til dig i forsøgsområdet ved Brummers Plads*, Odense: Odense Renovation.

Odense Renovation, u.d.C. *Hvorfor ny affaldsindsamlingsordning?*. [Online]
Available at: <https://www.odenserenovation.dk/projekter/udrulning/hvorfor-ny-affalds->

Birgitte Lyman Rasmussen (BLR), 280493
Eva Fribo Nygård (EFN), 130994

[indsamlingsordning/](#)

[Senest hentet eller vist den 5. marts 2019].

Odense Renovation, u.d.D. *Ny affaldsordning vedtaget i byrådet*. [Online]

Available at: <https://www.odenserenovation.dk/om-odense-renovation/nyheder/ny-affaldsordning-vedtaget-i-byraadet/>

[Senest hentet eller vist den 14 april 2019].

Osborne, S. P., 2006. The New Public Governance?. *Public Management Review*, 8(3), pp. 377-387.

Parks, R. et al., 1981. Consumers as Coproducers of Public-services - Some Economic and Institutional Consideration. *Policy Studies Journal*, 9(7), pp. 1001-1011.

Parrado, S., Ryzin, G. G. V., Bovaird, T. & Löffler, E., 2013. Correlates of co-production: Evidence from a five-nation survey of citizens. *International Public Management Journal*, 16(1), pp. 85-112.

Percy, S. L., 1983. Citizen Coproduction: Prospects for Improving Service Delivery. *Journal of Urban Affairs*, 5(3), pp. 203-210.

Pestoff, V., 2012. Co-production and Third Sector Social Services in Europe: Some Concepts and Evidence. *International Society for Third-Sector Research*, 23(4), pp. 1102-1118.

Petersen, M. B., 2012. Indekskonstruktion. I: L. B. Andersen, K. M. Hansen & R. Klemmensen, red. *Metoder i Statskundskab*. København: Hans Reitzels Forlag, pp. 401-425.

Redder, A., 2018. *Ny måling: Danskernes bekymring for klimaforandringer vokser*. [Online]

Available at: <https://www.altinget.dk/artikel/ny-maaling-danskernes-bekymring-for-klimaforandringerne-vokser-forside>

[Senest hentet eller vist den 2 maj 2019].

Romani, A. Q., 2017. Videregående multivariat lineær regression. I: M. A. Hussain & J. T. Lauridsen, red. *Videregående kvantitative metoder*. s.l.:Samfundslitteratur, pp. 19-47.

Rosentraub, M. S. & Sharp, E. B., 1981. Consumers as Producers of Social Services: Coproduction and the Level of Social Services. *Southern Review of Public Administration*, 4(4), pp. 502-539.

Ryan, R. M. & Deci, E. L., 2000. Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), pp. 54-67.

Sharp, E. B., 1978. Citizen Organizations in Policing Issues and Crime Prevention: Incentives for Participation. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, Årgang 7, pp. 45-58.

Slothuus, R., 2010. Framing og politiske partier: Kan den rette indpakning gøre politiske forslag mere spislige?. *Politica*, 42(3), pp. 345-360.

Sønderskov, K. M., 2014. *Stata - en praktisk introduktion*. 2. red. København: Hans Reitzels Forlag.

Thaler, R. H. & Sunstein, C. R., 2009. *Nudge: Improving Decisions About Health, Wealth, and Happiness*. 1. red. New Haven & London: Yale University Press.

Birgitte Lyman Rasmussen (BLR), 280493
Eva Fribo Nygård (EFN), 130994

Thomsen, M., 2017. Citizen Coproduction: The Influence of Self-Efficacy Perception and Knowledge of How to Coproduce. *American Review of Public Administration*, 47(3), pp. 340-353.

Thomsen, M. K., 2015. *How do different types of public initiatives influence citizen coproduction?*, Aarhus: Politica.

Thomsen, M. K. & Jakobsen, M., 2015. Influencing Citizen Coproduction by Sending Encouragement and Advice: A Field Experiment. *International Public Management Journal*, 18(2), pp. 286-303.

Thomsen, S. R., 2012. Stikprøveudvælgelse. I: L. B. Andersen, K. M. Hansen & R. Klemmensen, red. *Metoder i statskundskab*. København: Hans Reitzels Forlag, pp. 324-339.

Tversky, A. & Kahneman, D., 1981. The Framing of Decisions and the Psychology of Choice. *Science*, Januar, 211(4481), pp. 453-458.

White, K., Macdonnel, R. & Dahl, D. W., 2011. It's the Mind-Set That Matters: The Role of Construal Level and Message Framing in Influencing Consumer Efficacy and Conversation Behaviors. *Journal of Marketing Research*, June, 48(3), pp. 472-485.

Zendesk, 2013. *Want to maximize survey response rates? Try this strategy*. [Online] Available at: <https://www.zendesk.com/blog/maximize-survey-response-rates/> [Senest hentet eller vist den 2. april 2019].

Zephoria Digital Marketing, 2019. *The Top 20 Valuable Facebook Statistics - Updated March 2019*. [Online] Available at: <https://zephoria.com/top-15-valuable-facebook-statistics/> [Senest hentet eller vist den 2. april 2019].

8. Resumé (EFN)

Can the right framing increase participation in collective coproduction?

An experimental study of loss and gain framed information and the resulting willingness of citizens to coproduce in the Danish Municipality of Odense

When it comes to citizens' role in the public sector, they have traditionally been considered as recipients of public services. From this perspective, the public service agents are the active participants while the citizens are only passive recipients. Over time, however, a new point of view has gained ground in the governance of the public sector, namely that it is not only the public service agents that can contribute to the provision of public services, but also the citizens. The citizens' contributions are increasingly considered as important to achieve an efficient service production. The literature has studied this increasing collaboration between the public sector and the citizens under the term *coproduction*. Despite the growing attention to coproduction, there is still relatively little empirical research on which kind of public initiatives that can increase citizens' participation in coproduction, where the effect of sending the citizens information material concerning the specific coproduction has primarily been studied. However, knowledge of which public initiatives that can increase citizens' participation in collective coproduction is especially lacking, given that research on coproduction has primarily focused on individual coproduction until now.

This thesis improves our knowledge of the effect of information initiatives on citizens' participation in collective coproduction by introducing ideas from the nudging and framing literature to the current coproduction literature. The thesis therefor compares the effects of gain and loss framed information material on the citizens' willingness to participate in collective coproduction. Building on insights from the coproduction literature combined with the nudging and framing literature, it is argued, that citizens who receive loss framed information are more willing to coproduce than citizens who receive gain framed information because "*losses loom larger than gains*" (Kahneman & Tversky, 1979).

The effects of the gain and loss framed information are examined through a survey experiment, as this handles the problems of endogeneity that are otherwise common in studies of coproduction. In the experiment, one treatment group thus receive loss framed information and the other treatment group receives gain framed information, after which the two groups' mean willingness to participate in collective coproduction are compared. The survey experiment is tested in the area of recycling in the Danish Municipality of Odense. Recycling can be considered collective coproduction, because the gains of recycling to the environment and climate are enjoyed collectively by the citizens.

The main results of the thesis are, that the citizens' willingness to participate in collective coproduction does not seem to depend on the type of framing used in the information initiatives. The citizens who receive loss framed information are thus no more willing to participate in the collective coproduction than the citizens who receive gain framed information in our study. Moreover, the results show that loss framing compared to gain framing also does not have an indirect effect on the willingness to coproduce through citizens' self-efficacy and expressive motivation, even though self-efficacy and motivation are considered important factors in determining citizens' participation in coproduction in the coproduction literature. Finally, we do find one significant tendency in our analysis. If we only include men in the analysis, we see that the treatment group that receives loss framing are now significantly more willing to coproduce than the treatment group that receives gain framing. If we only include women, we see no significant difference. As the findings of the thesis does not coincide with the existing empirical and theoretical studies of framing effects, it is suspected that the reason could be measurement errors in the survey experiment and/or a lack of representativeness in the survey sample, where especially women are heavily overrepresented.

The findings of the thesis contribute to the existing literature on coproduction by providing a new theoretical understanding of collective coproduction with the inclusion of nudging in the form of framing as a new initiative to influence citizens' willingness to participate in collective coproduction. Furthermore, the results of our thesis increase the empirical knowledge of the effect of loss and gain framing on citizens' willingness to participate in collective coproduction, as we do not find empirical evidence that losses loom larger than gains.

9. Appendiks (BLR)

9.1 Appendiks 1: Vores survey

Side 1 Indledning	<p>Undersøgelse af ny affaldsordning i Odense Kommune</p> <p>I løbet af sommeren 2019 vil Odense Kommune indføre en ny ordning for sortering af husholdningsaffald. I undersøgelsen vil du blive præsenteret for information om den nye ordning og stillet nogle spørgsmål til din holdning til ordningen samt nogle mere generelle spørgsmål.</p> <p>Det er vigtigt for undersøgelsens resultater, at din besvarelse svarer til det, du faktisk mener eller gør. Din besvarelse vil blive behandlet fortroligt, og vi garanterer fuld anonymitet ved afrapporteringen af undersøgelsens resultater.</p> <p>Spørgeskemaet tager kun omkring 5-7 minutter at besvare. Du vil muligvis opleve, at flere af spørgsmålene i spørgeskemaet ligner hinanden. Den lille forskel, som er imellem dem, er dog vigtig for undersøgelsen, og vi vil derfor bede dig om at besvare alle spørgsmålene.</p> <p>Vi vil først stille dig et par indledende spørgsmål:</p>
Side 2 Screening og inddeling i treatmentgrupper	<p>1 Hvilket postnummer bor du i?</p> <ul style="list-style-type: none">- Drop down menu<ul style="list-style-type: none">○ 5000 Odense C○ 5200 Odense V○ 5210 Odense NV○ 5220 Odense SØ○ 5230 Odense M○ 5240 Odense NØ○ 5250 Odense SV○ 5260 Odense S○ 5270 Odense N○ 5320 Agedrup○ 5491 Blommenslyst○ Andet (så bliver man sendt ud af spørgeskemaet, se side 17) <p>2 Hvilken måned er du født?</p> <ul style="list-style-type: none">- Drop down menu- Vores tilfældige inddeling i grupper<ul style="list-style-type: none">○ Ulige måned: tabsframe○ Lige måned: gevinstframe <p>3 Hvilket årstal er du født?</p> <ul style="list-style-type: none">- Drop down menu
Side 3 Initial samproduktion	<p>4 Hvor ofte gør du følgende ting? (udsagn i tilfældig rækkefølge)</p> <ul style="list-style-type: none">- 4a Fortæller andre folk, at de ikke skal smide affald på gaden<ul style="list-style-type: none">○ 1 Aldrig, 2 Sjældent, 3 Af og til, 4 Ofte, 5 Altid- 4b Forsøger at sortere og genanvende dit husholdningsaffald<ul style="list-style-type: none">○ 1 Aldrig, 2 Sjældent, 3 Af og til, 4 Ofte, 5 Altid- 4c Forsøger at spare på vand, varme og elektricitet i dit hjem<ul style="list-style-type: none">○ 1 Aldrig, 2 Sjældent, 3 Af og til, 4 Ofte, 5 Altid- 4d Går, cykler eller bruger offentlig transport<ul style="list-style-type: none">○ 1 Aldrig, 2 Sjældent, 3 Af og til, 4 Ofte, 5 Altid- 4e Deltager i en gruppe eller organisation, der arbejder for at forbedre miljøet og/eller klimaet<ul style="list-style-type: none">○ 1 Aldrig, 2 Sjældent, 3 Af og til, 4 Ofte, 5 Altid

Side 4 Overgang til information	Vi vil nu præsentere dig for lidt information om den nye affaldsordning i Odense Kommune
Side 5 Information	<p>Ny affaldsordning med mere genanvendelse i Odense Kommune</p> <p>Vi skal alle sortere mere, så vi kan genbruge mere. Odense Kommune indfører derfor i løbet af sommeren 2019 en ny affaldsordning, hvor alle husstande får hentet flere typer affald ved husstanden – så det bliver lettere at komme af med affaldet til genbrug.</p> <p>Sådan skal du sortere</p> <p>Med den nye ordning indsamles 6 affaldstyper ved hver husstand. De 6 affaldstyper skal sorteres i 4 rum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Et rum til glas og metal - Et rum til papir og småt pap - Et rum til restaffald - Et rum til madaffald <p>Maskiner på genbrugspladsen kan herefter sortere glas/metal og papir/pap fra hinanden. I øjeblikket sorterer vi i Odense Kommune kun 3 typer affald: restaffald og papir/pap.</p>
Side 6 Overgang til treatment	Odense Renovation fremhæver blandt andet følgende årsager til, at vi fremover skal genanvende mere affald
Side 7a Tabsframe	<p>Tænk på hvad vi mister ved ikke at genanvende vores affald</p> <ul style="list-style-type: none"> - Når vi ikke genanvender vores madaffald til biogas, mister vi potentiel fjernvarme til Odenses husstande og næringsrig gødning til markerne - For hvert kg jern vi henter i naturen i stedet for at genanvende bugt jern, koster det 2 kg CO2 - Vi mister 5 gange så meget grundvand ved at fremstille pap fra bunden i stedet for at fremstille det af genbrugspap - Når vi ikke genanvender vores affald, giver vi ikke ressourcerne videre til næste generation
Side 7b Gevinstframe	<p>Tænk på hvad vi kan vinde ved at genanvende vores affald</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvis vi begynder at genanvende vores madaffald til biogas, kan vi lave fjernvarme til Odenses husstande og næringsrig gødning til markerne - For hvert kg brugt jern vi genanvender i stedet for at hente det i naturen, sparer vi 2 kg CO2 - Vi sparer 5 gange så meget grundvand ved at fremstille pap fra genbrugspap i stedet for at fremstille det fra bunden - Når vi genanvender vores affald, giver vi ressourcerne videre til næste generation
Side 8 Samproduktion villighed	<p>5a Hvor villig er du til at sortere dit affald <u>efter den nye ordning</u>?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meget villig - Villig - Lidt villig - Hverken eller - Lidt uvillig - Uvillig - Meget uvillig
Side 9 Samproduktion tid	<p>5b Hvor meget tid er du villig til at bruge på at sortere dit affald <u>efter den nye ordning</u>?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mere end 4 timer om måneden - 3-4 timer om måneden - 2-3 timer om måneden - 1-2 timer om måneden - 0-1 timer om måneden - Ingen tid

<p>Side 10 Opfattelse af information</p>	<p>6 Hvor enig er du i følgende udsagn? (<i>udsagn i tilfældig rækkefølge</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - 6a Informationen om den nye ordning for affaldssortering er med til at understøtte min interesse for klima og miljø <ul style="list-style-type: none"> ○ 7 Meget enig ○ 1 Meget uenig - 6b Informationen gav mig en følelse af, at man ikke tror, jeg er i stand til at sortere mit husholdningsaffald <ul style="list-style-type: none"> ○ 7 Meget enig ○ 1 Meget uenig - 6c Informationen opmuntrer mig på en god måde til at engagere mig i den kommende affaldsordning <ul style="list-style-type: none"> ○ 7 Meget enig ○ 1 Meget uenig - 6d Den form for information virker som en form for kontrol fra kommunens side <ul style="list-style-type: none"> ○ 7 Meget enig ○ 1 Meget uenig
<p>Side 11 Ekspressiv motivation</p>	<p>7 Hvor enig er du i følgende udsagn? (<i>udsagn i tilfældig rækkefølge</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - 7a Jeg bekymrer mig for klimaet og miljøet <ul style="list-style-type: none"> ○ 7 Meget enig ○ 1 Meget uenig - 7b Jeg er oprigtigt bekymret for de kommende generationer af danskere, hvis vi ikke genanvender vores ressourcer <ul style="list-style-type: none"> ○ 7 Meget enig ○ 1 Meget uenig - 7c Jeg føler, at det er vigtigt at bidrage til genanvendelsen af vores ressourcer <ul style="list-style-type: none"> ○ 7 Meget enig ○ 1 Meget uenig
<p>Side 12 Self-efficacy</p>	<p>8 Hvor enig er du i følgende udsagn? (<i>udsagn i tilfældig rækkefølge</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - 8a Jeg føler, at jeg kan gøre en forskel ved at sortere mit affald <ul style="list-style-type: none"> ○ 7 Meget enig ○ 1 Meget uenig - 8b Jeg føler, at jeg ved, hvordan jeg skal affaldssortere <ul style="list-style-type: none"> ○ 7 Meget enig ○ 1 Meget uenig - 8c Jeg tror på, at jeg vil kunne sortere mit affald korrekt efter den nye ordning <ul style="list-style-type: none"> ○ 7 Meget enig ○ 1 Meget uenig
<p>Side 13 Kontrolvariable</p>	<p>9 I hvilket land er du født?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Danmark - Andet land (angiv gerne hvilket land) _____ <p>10 Hvad er dit køn?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mand - Kvinde - Andet
<p>Side 14 Kontrolvariable</p>	<p>11 Hvad er din højeste fuldførte uddannelse?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Folkeskole/grundskole - Gymnasial uddannelse (fx STX, HHX, HTX, HF, EUX) - Erhvervsfaglig uddannelse (fx handel, håndværk, frisør) - Kort videregående uddannelse (under 3 år, fx markedsføringsøkonom eller datamatiker)

	<ul style="list-style-type: none">- Mellemlang videregående uddannelse (3-4 år, fx folkeskolelærer, fysioterapeut eller en bacheloruddannelse på universitetet)- Lang videregående uddannelse (5 år eller mere, fx en kandidatuddannelse på universitetet)- Ved ikke <p>12 Hvad er din primære arbejdssituation for tiden?</p> <ul style="list-style-type: none">- I arbejde- Arbejdssøgende- Uden for arbejdsmarkedet- Studerende- Ved ikke <p>13 Hvor stor er din husstands samlede årlige bruttoindkomst (før skat)?</p> <ul style="list-style-type: none">- Under 200.000 kr.- 200.000-399.999 kr.- 400.000-599.999 kr.- 600.000-799.999 kr.- 800.000-999.999 kr.- 1.000.000-1.199.999 kr.- 1.200.000-1.399.999 kr.- 1.400.000 eller derover- Ved ikke
Side 15 Kontrolvariable	<p>14 Bor du sammen med en partner/ægtefælle?</p> <ul style="list-style-type: none">- Ja- Nej <p>15 Hvor mange børn har du?</p> <ul style="list-style-type: none">- 0- 1- 2- 3- 4- 5 eller flere
Side 16 Afslutning	<p>Mange tak for din deltagelse. Vi sætter pris på, at du tog dig tid til at besvare spørgeskemaet!</p> <p>HUSK at trykke på "næste" nederst i højre hjørne for at afslutte din deltagelse.</p> <p>Hvis du har nogle kommentarer til vores undersøgelse, er du velkommen til at notere dem her:</p> <p>_____</p> <p>Har du spørgsmål til undersøgelsen, er du velkommen til at kontakte os på evnyg14@student.sdu.dk eller brasm14@student.sdu.dk. Du kan læse mere om den nye affaldsordning på Odense Renovations hjemmeside.</p> <p>Venlig hilsen Specialestuderende Birgitte Rasmussen og Eva Nygård Institut for Statskundskab Syddansk Universitet</p>
Side 17 Respondenter uden for Odense	<p>Da du ikke bor i Odense Kommune, er du ikke en del af målgruppen. Vi takker for din interesse!</p>

Tabel 9.1: Survey af framings effekt på samproduktion

Birgitte Lyman Rasmussen (BLR), 280493
Eva Fribo Nygård (EFN), 130994

Vi har brug for din hjælp!

Vi studerer på Syddansk Universitet og er i gang med at lave en undersøgelse omkring borgeres holdning til Odense Kommunes nye ordning for sortering af husholdningsaffald, der indføres i løbet af sommeren 2019.

I den forbindelse vil vi derfor bede dig om at besvare et kort spørgeskema ved at klikke på linket nederst i opslaget.

Det tager maks. 5-7 minutter at besvare spørgeskemaet, og din besvarelse vil blive behandlet fortroligt.

På forhånd mange for din hjælp!

Venlig hilsen

Birgitte Rasmussen og Eva Nygård

Specialestuderende ved Institut for Statskundskab, Syddansk Universitet

Link til spørgeskema: <https://www.survey-xact.dk/LinkCollector?key=VS7HKUZUCP32>

Tabel 9.2: Tekst i Facebookopslag ved uddeling af survey

9.2 Appendiks 2: Beskrivende statistik

Variabel	Definition og kilde	Mean	SD	Interval
Alder	Respondentens alder baseret på hvilket årstal de er født, hvor alle fra samme årgang er tildelt samme alder (eksempelvis står alle der er født i 2004 som 15 år)	44,84	13,81	15-82
Initial samproduktion (indeks)	Indeks for initial samproduktion baseret på initial samproduktion item 1, item 2, item 3 og item 5	5,05	1,68	0-10
Initial samproduktion (item 1)	Spørgsmål: Hvor ofte gør du følgende ting? Udsagn: Fortæller andre folk, at de ikke skal smide affald på gaden	2,74	1,25	1-5
Initial samproduktion (item 2)	Spørgsmål: Hvor ofte gør du følgende ting? Udsagn: Forsøger at sortere og genanvende dit husholdningsaffald	3,82	1,14	1-5
Initial samproduktion (item 3)	Spørgsmål: Hvor ofte gør du følgende ting? Udsagn: Forsøger at spare på vand, varme og elektricitet i dit hjem	3,97	0,92	1-5
Initial samproduktion (item 4)	Spørgsmål: Hvor ofte gør du følgende ting? Udsagn: Går, cykler eller bruger offentlig transport	3,49	1,11	1-5
Initial samproduktion (item 5)	Spørgsmål: Hvor ofte gør du følgende ting? Udsagn: Deltager i en gruppe eller organisation, der arbejder for at forbedre miljøet og/eller klimaet	1,55	0,97	1-5
Samproduktion (villighed)	Spørgsmål: Hvor villig er du til at sortere dit affald efter den nye ordning?	6,52	1,03	1-7
Samproduktion (tid)	Spørgsmål: Hvor meget tid er du villig til at bruge på at sortere dit affald efter den nye ordning?	4,10	1,53	1-6
Dominerende opfattelse (indeks)	Kombination af det understøttende indeks og det kontrollerende indeks for den dominerende opfattelse af informationsmaterialet	4,56	4,03	-10-10
Understøttende opfattelse (indeks)	Indeks for understøttende opfattelse af informationsmaterialet baseret på opfattelse item 1 og item 3	5,41	1,33	1-7
Opfattelse (item 1)	Spørgsmål: Hvor enig er du i følgende udsagn? Udsagn: Informationen om den nye ordning for affaldssortering er med til at understøtte min interesse for klima og miljø	5,37	1,48	1-7
Opfattelse (item 3)	Spørgsmål: Hvor enig er du i følgende udsagn? Udsagn: Informationen opmuntrer mig på en god måde til at engagere mig i den kommende affaldsordning	5,44	1,38	1-7
Kontrollerende opfattelse (indeks)	Indeks for kontrollerende opfattelse af informationsmaterialet baseret på opfattelse item 1 og item 3	2,67	1,48	1-7
Opfattelse (item 2)	Spørgsmål: Hvor enig er du i følgende udsagn? Udsagn: Informationen gav mig en følelse af, at man ikke tror, jeg er i stand til at sortere mig husholdningsaffald	2,73	1,67	1-7
Opfattelse (item 4)	Spørgsmål: Hvor enig er du i følgende udsagn? Udsagn: Den form for information virker som en form for kontrol fra kommunens side af	2,62	1,68	1-7
Ekspressiv motivation (indeks)	Indeks for ekspressiv motivation baseret på ekspressiv motivation item 1, item 2 og item 3	8,62	1,58	0-10
Ekspressiv motivation	Spørgsmål: Hvor enig er du i følgende udsagn?	6,10	1,01	1-7

Variabel	Definition og kilde	Mean	SD	Interval
(item 1)	Udsagn: Jeg bekymrer mig for klimaet og miljøet			
Ekspressiv motivation (item 2)	Spørgsmål: Hvor enig er du i følgende udsagn? Udsagn: Jeg er oprigtigt bekymret for de kommende generationer af danskere, hvis vi ikke genanvender vores ressourcer	5,97	1,30	1-7
Ekspressiv motivation (item 3)	Spørgsmål: Hvor enig er du i følgende udsagn? Udsagn: Jeg føler, at det er vigtigt at bidrage til genanvendelsen af vores ressourcer	6,45	0,86	1-7
Self-efficacy (indeks)	Indeks for self-efficacy baseret på self-efficacy item 1, item 2 og item 3	8,32	1,69	0-10
Self-efficacy (item 1)	Spørgsmål: Hvor enig er du i følgende udsagn? Udsagn: Jeg føler, at jeg kan gøre en forskel ved at sortere mit affald	5,97	1,22	1-7
Self-efficacy (item 2)	Spørgsmål: Hvor enig er du i følgende udsagn? Udsagn: Jeg føler, at jeg ved, hvordan jeg skal affaldssortere	5,88	1,27	1-7
Self-efficacy (item 3)	Spørgsmål: Hvor enig er du i følgende udsagn? Udsagn: Jeg tror på, at jeg vil kunne sortere mit affald korrekt efter den nye ordning	6,12	1,17	1-7

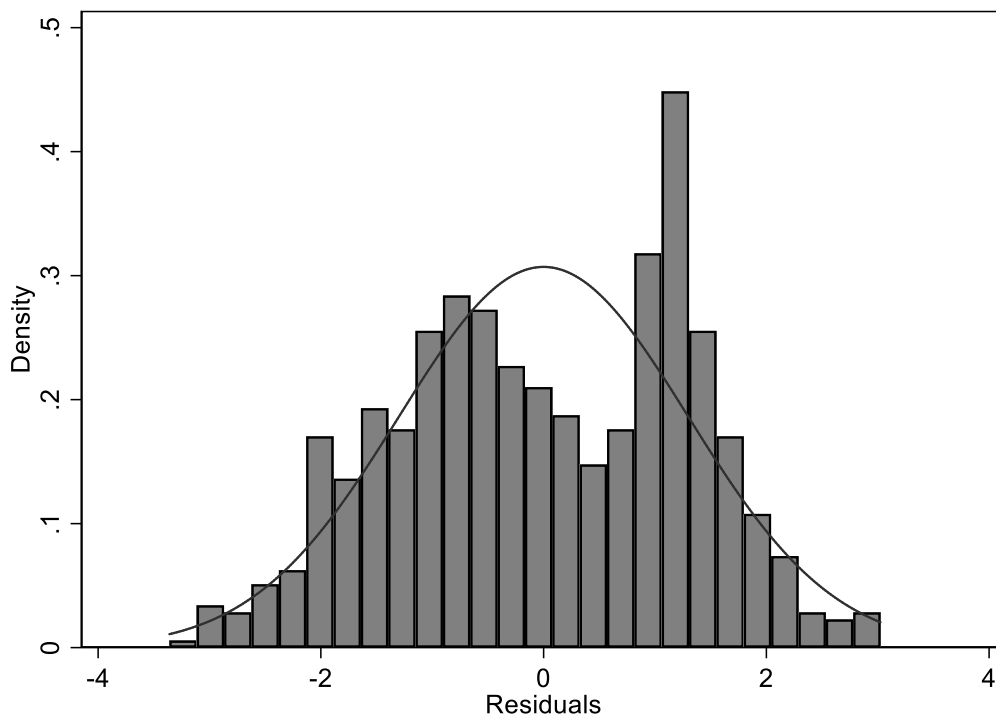
Tabel 9.3: Deskriptiv statistik for de interval- og ordinalskalerede variable i vores analyse

Variabel	Definition og kilde	Proportion	SE
Postnummer	Hvilket postnummer bor du i?		
	- 5000 Odense C	0,21	0,02
	- 5200 Odense V	0,01	0,00
	- 5210 Odense NV	0,13	0,01
	- 5220 Odense SØ	0,12	0,01
	- 5230 Odense M	0,04	0,01
	- 5240 Odense NØ	0,02	0,01
	- 5250 Odense SV	0,15	0,01
	- 5260 Odense S	0,12	0,01
	- 5270 Odense N	0,18	0,01
	- 5320 Agedrup	0,02	0,00
	- 5491 Blommenslyst	0,01	0,00
	- Andet	0,02	0,00
Køn	Hvilket køn er du?		
	- Mand	0,21	0,02
	- Kvinde	0,78	0,02
	- Andet	0,00	0,00
Land	I hvilket land er du født?		
	- Danmark	0,97	0,01
	- Andet	0,03	0,01
Fødselsmåned	Hvilken måned er du født?		
	- Januar	0,09	0,01
	- Februar	0,06	0,01
	- Marts	0,10	0,01
	- April	0,08	0,01
	- Maj	0,09	0,01
	- Juni	0,09	0,01

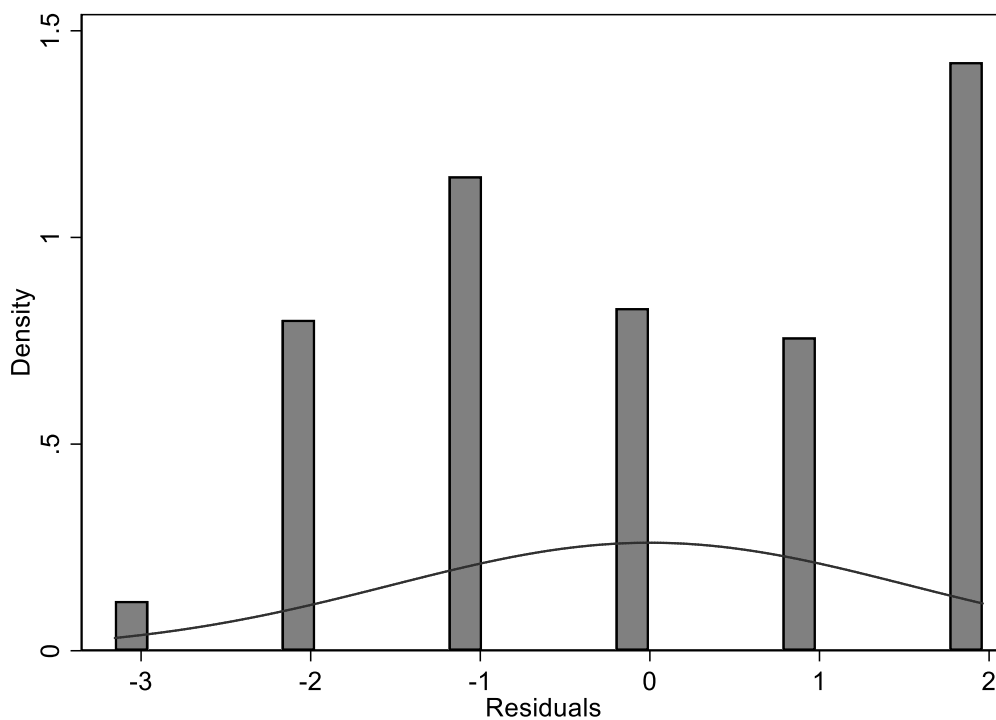
	- Juli	0,06	0,01
	- August	0,08	0,01
	- September	0,09	0,01
	- Oktober	0,09	0,01
	- November	0,09	0,01
	- December	0,09	0,01
Uddannelse	Hvad er din højeste fuldførte uddannelse?		
	- Folkeskole/grundskole	0,06	0,01
	- Gymnasial uddannelse	0,10	0,01
	- Erhvervsfaglig uddannelse	0,18	0,01
	- Kort videregående uddannelse	0,11	0,01
	- Mellemlang videregående uddannelse	0,35	0,02
	- Lang videregående uddannelse	0,19	0,01
	- Ved ikke	0,01	0,00
Arbejdssituation	Hvad er din primære arbejdssituation for tiden?		
	- I arbejde	0,67	0,02
	- Arbejdssøgende	0,17	0,01
	- Uden for arbejdsmarkedet	0,03	0,01
	- Studerende	0,13	0,01
	- Ved ikke	0,01	0,00
Indkomst	Hvor stor er din husstands samlede årlige bruttoindkomst (før skat)?		
	- Under 200.000 kr.	0,08	0,01
	- 200.000-399.999 kr.	0,21	0,02
	- 400.000-599.999 kr.	0,07	0,01
	- 600.000-799.999 kr.	0,02	0,00
	- 800.000-999.999 kr.	0,10	0,01
	- 1.000.000-1.199.999 kr.	0,19	0,01
	- 1.200.000-1.399.999 kr.	0,17	0,01
	- 1.400.000 eller derover	0,14	0,01
	- Ved ikke	0,02	0,01
Partner	Bor du sammen med en partner/ægtefælle?		
	- Ja	0,77	0,02
	- Nej	0,23	0,02
Børn	Hvor mange børn har du?		
	- 0	0,22	0,02
	- 1	0,19	0,01
	- 2	0,42	0,02
	- 3	0,15	0,01
	- 4	0,03	0,01
	- 5 eller flere	0,00	0,00

Tabel 9.4: Deskriptiv statistik for de kategoriske variable i vores analyse

9.3 Appendiks 3: Forudsætningstests og yderligere output fra analyserne

Figur 9.1: Histogram over residualernes fordeling ved villighed som afhængig variabel

Figur 9.2: Histogram over residualernes fordeling ved tid som afhængig variabel

Tabel 9.5		
Grad af initial samproduktion	Effekt af tabsframe på af-faldssortering (villighed)	Effekt af tabsframe på affaldssortering (tid)
Meget lav (0 på indeks)	0,21 (0,33)	-0,02 (0,33)
Lav (2 på indeks)	0,17 (0,22)	0,05 (0,22)
Lidt lav (4 på indeks)	0,12 (0,11)	0,11 (0,13)
Lidt høj (6 på indeks)	0,08 (0,07)	0,18 (0,12)
Høj (8 på indeks)	0,03 (0,15)	0,24 (0,21)
Meget høj (10 på indeks)	-0,01 (0,26)	0,31 (0,32)
Ikke-standardiserede koefficienter med robuste standardfejl i parentes. Signifikansniveau: *p<0,1, **p<0,05, ***p<0,01		

Tabel 9.5: Marginale effekter af tabsorienteret framing for henholdsvis mænd og kvinder

9.4 Appendiks 4: Distributionsliste

Tabel 9.6	
Byer og bydele - Facebookgrupper	Antal facebookmedlemmer
Agedrup (5320)	2012
Anderup	51
Blangstedgård	773
Bolbro	385
Bullerup	1992
Dalum	2203
Dyrup	1072
Hjallese	1303
Holluf Pile	1697
Højby	2231
Korup	2503
Kragstbjerg	172
Næsby	3585
Paarup	855
Sanderum	577
Skibhuskvarteret	7552
Stige	3312
Søhus	1025
Tarup	855
Tornbjerg	785
Villestofte	632
Vollsmose	287
Åløkke	508
Bellinge	2023
Birkum	98
Blommenslyst	142
Brændekilde	285
Davinde	395
Fangel	316
Fraugde	1473
Lumby	835
Næsbyhoved-Broby	1182
Odense	9960
Samlet antal medlemmer	53076

Tabel 9.6: Antal medlemmer i Facebookgrupper over byer og bydele i Odense Kommune